

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra politologie

Vliv migrační krize na volby do parlamentů zemí Visegrádské čtyřky

Bakalářská práce

Autor: Jakub Bejr

Studijní program: B 6701 Politologie

Studijní obor: Politologie

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Lenka Špičánová, Ph.D.

Hradec Králové, 2020



Zadání bakalářské práce

Autor: Jakub Bejr

Studium: F16BP0099

Studijní program: B6701 Politologie

Studijní obor: Politologie

Název bakalářské práce: **Vliv migrační krize na volby do parlamentů zemí Visegrádské čtyřky**

Název bakalářské práce AJ: The impact of the migration crisis on the elections to the parliaments of the Visegrad Four countries

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se zaměří na politickou situaci v zemích Visegrádské čtyřky, po vypuknutí migrační krize v roce 2015. Cílem práce bude zjistit, ve které zemi došlo k největšímu přeobsazení parlamentu politickými stranami, které svou politikou míří na migrační krizi. Práce přiblíží politickou situaci před rokem 2015 a následně se bude zabývat novými politickými stranami v tamních parlamentech, jejich programem, předvolební kampaní a výsledky v parlamentních volbách. Bude se soustředit především na politické strany, které akcentují téma migrační krize a na jejich vliv v parlamentech po posledních parlamentních volbách. Práce bude zpracována metodou komparativní případové studie.

Bauman, Zygmunt. 2017. Cizinci před branami. Olomouc: Broken books Danics, Štefan., Tejchmanová Ladislava. 2017. Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského. Pitrová, Lenka. a kol. 2016. Aktuální právní aspekty migrace. Praha: Leges Scheu, Harald Christian. 2011. Migrace a kulturní konflikty. Praha: Auditorium Štica, Petr. 2014. Etika a migrace: Vybrané otázky současné imigrace a imigrační politiky. Ostrava: Moravapress Strmiska, Maxmilian. 2005. Politické strany moderní Evropy. Praha: Portál

Garantující pracoviště: Katedra politologie,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Lenka Špičánová, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 20.4.2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval pod vedením vedoucí bakalářské práce samostatně, a uvedl jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 17.4.2020

Jakub Bejr

Poděkování

Chtěl bych poděkovat své vedoucí bakalářské práce Mgr. et Mgr. Lence Špičanové, Ph.D. za odborné vedení, za připomínky a pomoc při vytváření této práce.

Anotace

BEJR, JAKUB. *Vliv migrační krize na volby do parlamentů zemí Visegrádské čtyřky*. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 2020, 132 pp. Bakalářská práce

Tato bakalářská práce uvádí do problematiky voleb ve státech Visegrádu od vypuknutí migrační krize v roce 2015. Práce zkoumá, jak se islamofobní rétorika projevila v předvolebních kampaních nových stran v parlamentech. Práce je rozdělena na dvě části. V první části je představen rámec pro islamofobní stranu, který je vytvořen pro potřeby této práce, podle různých autorů. Rámec obsahuje čtyři kritéria, dvě hlavní a dvě vedlejší. V druhé části práce je představený rámec použit na strany, které jsou v parlamentech nové, anebo na strany, které byly považovány za radikální již před migrační krizí.

Klíčová slova: islamofobie, islám, migrační krize, radikální strany, volby

Annotation

BEJR, JAKUB. *The impact of the migration crisis on the parliamentary elections of the Visegrad countries*. Hradec Králové: Philosophical Faculty, University of Hradec Králové, 2020, 132 pp. Bachelor thesis

This bachelor thesis introduces the issue of elections in the Visegrad states since the outbreak of the migration crisis in 2015. The thesis examines how Islamophobic rhetoric has manifested itself in election campaigns of new parties in parliaments. The thesis is divided into two parts. The first part introduces the framework for the Islamophobic party, which is created for the needs of this work, according to various authors. The framework contains four criteria, two main and two secondary. In the second part of the thesis, the framework presented is applied to parties that are new to parliaments, or to parties that were considered radical even before the migration crisis.

Keywords: Islamophobia, Islam, migration crisis, radical parties, elections

Úvod.....	9
A. Teoretická část práce	13
A.1. Pojmy.....	13
A.2. Rámec pro islamofobní stranu	19
B. Analytická část práce	26
B.1. Česká republika.....	27
B.1.1. Historie radikálních stran.....	27
B.1.2. Použití rámce na nové strany Poslanecké sněmovny.....	29
B.1.2.1. Pirátská strana	29
B.1.2.2. Hnutí přímé demokracie Tomia Okamury /SPD/	34
B.1.2.3. Starostové a nezávislí /STAN/	39
B.1.3. Hodnocení nových stran v Poslanecké sněmovně	44
B.2. Slovenská republika.....	46
B.2.1. Historie radikálních stran.....	46
B.2.2. Použití rámce na nové strany v Národní radě	47
B.2.2.1. Slovenská Národná strana /SNS/	48
B.2.2.2. Kotleba – Ľudová strana naše Slovensko /ĽSNS/	52
B.2.2.3. Sme Rodina – Boris Kollár	57
B.2.2.4. SIEŤ	62
B.2.3. Hodnocení nových stran v Národní radě	67
B.3. Polská republika.....	69
B.3.1. Historie radikálních stran.....	69
B.3.2. Použití rámce na nové strany v polském Sejmu	70
B.3.2.1. Kukiz'15	70
B.3.2.2. .Nowoczesna	75
B.3.3. Použití rámce na etablovanou stranu v Polském Sejmu	79
B.3.3.1. Prawo i Sprawiedliwość /PiS/	79
B.3.4. Hodnocení analyzovaných stran v Sejmu	84
B.4. Maďarsko.....	86
B.4.1. Historie radikálních stran.....	86
B.4.2. Použití rámce na nové strany v Maďarském parlamentu.....	87
B.4.2.1. Zemská samospráva Němců v Maďarsku /MNOÖ/	88
B.4.3. Použití rámce na etablované strany v Maďarském parlamentu	90
B.4.3.1. Fidesz	90
B.4.3.2. Jobbik.....	96

B.4.4. Hodnocení analyzovaných stran v Maďarském parlamentu.....	100
C. Porovnání analyzovaných poznatků	103
Závěr.....	108
Použité zdroje	111
Literatura	111
Internetové zdroje.....	113

Úvod

Migrační krize v roce 2015 se stala událostí, která výrazně ovlivnila fungování politik napříč evropskými státy. Vedle extrémistických skupin se formují také krajně pravicové strany, které ideologicky převzaly xenofobní a protiimigrační politiku. Vznikaly již dříve, ale až s vypuknutím migrační krize se dostaly do vnímání širší společnosti. Tyto strany můžeme považovat za euroskeptické, jelikož Evropská unie přišla se snahou přerозdělovat uprchlíky podle kvót, a to dle dokumentu Dublin 4. Strany s protiimigrační politikou, tak vystupují i proti politice Evropské unie. Zároveň můžeme říci, že strany, které zkoumanou politiku zastávají, odpovídají stranám nacionalistickým. Svou politiku mířící proti migrantům, vysvětlují zájmem hájit národní a náboženské hodnoty své země a zároveň bránit občany proti islamizaci. Tato zařazení jsou nadále v práci zkoumána a podle výkladu pojmů jako nacionalismus, radikalismus, euroskepticismus nebo krajní pravice, jsou vybrány strany, které těmto pojmům odpovídají.

Prvním cílem práce je tedy vytvořit teoretický rámec, podle kterého lze označit strany, které vedou politiku proti migraci do Evropy. Pro práci nejsou důležité strany, které byly ústavně zakázány nebo jsou marginální a pod hranicí vstupu do parlamentu daného státu. Výzkumem krajní pravice se dnes zabývá mnoho autorů a každý z nich přichází s vlastní koncepcí této stranické rodiny. Základem vytvoření tohoto rámce jsou různé politologické práce.

Po roce 2015, po vypuknutí migrační krize se v parlamentech evropských zemí začaly objevovat nové strany bez delší historie. I tento krok mohl přispět k dlouhodobějšímu trendu, kdy začala klesat podpora tradičních politických stran, ze kterých se staly buď malé strany, strany bez koaličního potenciálu či strany mimoparlamentní. Nové politické strany a hnutí nelze hodnotit podle dosavadních politických výsledků, proto se práce zaměřuje na program a předvolební kampaň nových politických uskupení, čímž dochází k identifikaci jednotlivých stran, které práce následně prověřuje vytvořeným teoretickým rámcem. Práce se zabývá politickými systémy v zemích Visegrádské čtyřky a volbami od roku 2015. Jsou to volby do polského Sejmu v roce 2015, volby do Národní rady Slovenské republiky v roce 2016, volby do Parlamentu České republiky v roce 2017 a volby do Parlamentu v Maďarsku v roce 2018. Při těchto vybraných volbách jsou pro práci důležitá jen nová uskupení v dolních komorách, a pokud mezi nimi není nová strana odpovídající teoretickému rámci jsou

zanalyzovány výsledky stran, jejichž politika nesla před migrační krizí prvky nenávistné politiky vůči menšinám či náboženstvím a v komoře již působily před volbami. V závěru práce je zohledněn fakt, že v každém státě probíhalo období migrační krize jinak. V každém státě požádal o azyl jiný počet uprchlíků. Data o migraci pocházejí ze dvou po sobě jdoucích zpráv organizace Člověk v tísni. Tyto zprávy obsahují počet žadatelů o azyl v zemích V4. Zároveň obsahuje informace o migrantech. Dále jsou ve zprávách průzkumy názorů obyvatel na migrační krizi i na migranty samotné.

Z analýzy nových stran v parlamentech vyjdou ty strany, které svou politiku vedly hlavně proti migrační vlně a pravděpodobně i proti samotné Evropské unii. Práce tedy získá přehled o tom, jak velkou část parlamentu pro sebe získaly odpovídající strany. Dosažená data jsou porovnána s čísly o počtu žádostí o mezinárodní ochranu v daných zemích. Snahou je tedy zejména zjistit, jak se pohybovala podpora stran vymezujících se proti migraci a jaké podmínky k těmto změnám vedly.

Cílem teoretické části je tedy nejdříve vytvořit rámec pro radikální stranu, která svou politiku zakládá na odmítání migrantů a multikulturalismu. Podle daného rámce pak zhodnotit, které se do parlamentů dostaly od roku 2015. Budou zhodnoceny jejich programy a předvolební kampaně.

Cílem práce je zhodnotit fungování radikálních stran v jednotlivých státech a zjistit, jakou podporu měly před migrační krizí a po ní a zjistit, jak se pohybovala jejich síla v parlamentech. Práce tedy analyzuje, jak se změnilo fungování stran s nenávistnou politikou poté, co se změnilo prostředí, ve kterém se právě tyto strany pohybují a snaží se angažovat. Změnou prostředí je myšleno, že zatímco dříve se strany snažily vyhrazovat proti menšinám ve státě, nyní se jim naskýtá nová možnost, na koho směřovat svou politiku. Podmínkami se rozumí např. počet azylantů v zemi, nálada obyvatel vůči přistěhovalcům, pohled obyvatel na Evropskou unii či vzdělanost obyvatelstva.

Metodologie

Práce je zpracována metodou komparativní případové studie. Tato studie se zabývá pouze malým počtem zkoumaných států, přesněji čtyřmi, které práce poté vzájemně porovná. Jedná se tedy o studii kvalitativní. Komparativní případová studie je pro analýzu ideální, protože získaná data o změně podpory pro krajně pravicové strany

v jednotlivých státech jsou navzájem porovnávána a výsledkem je zjištění ve kterém státě V4 měla migrační krize největší vliv na proměnu v parlamentu.

Práce tak odpovídá hned na dvě výzkumné otázky. Jak se proměnila podpora radikálních uskupení po migrační krizi, a tedy jak důležitá je v poslední době otázka islámu pro tyto strany. Druhou otázkou práce je, zda ve státech, kde se objevuje více azylantů, můžeme zaznamenat větší nárůst podpory radikálních stran. Nejedná se o snahu zmapovat změnu podpory pro islamofobní strany v obecném měřítku.

Aby kvalita práce nebyla ohrožena dezinformacemi byla vybrána pouze média, která byla ohodnocena jako kvalitní a nestranná. Pokud se v práci objevil článek z nějakého média, které je dezinformační nebo stranické, byly z něj vybrány pouze rozhovory s politiky, takže v článku nebyl žádný osobní názor autora. Na takové médium je v práci upozorněno v poznámce a vysvětleno. České média byla vybrána podle ratingu Nadačního fondu nezávislé žurnalistiky. Slovenská média byla vybrána podle ratingu agentury Reuters. Polská a Maďarská média byla vybrána na základě hodnocení stránky Eurotopics.net. (NFNZ 2019) (Stratégie 2019) (Eurotopics 2018a) (Eurotopics 2018b)

Dalším vybraným médiem pro práci je celosvětová sociální síť Facebook. Někteří politici se pro zpravodajské weby nevyjadřují a své názory sdílejí pouze na svých facebookových profilech. Příspěvky nejsou podrobeny kritickému zkoumání, a tak mohou být přejaty z důvěryhodných či pochybných webů nebo dokonce mohou být úplně smyšlené. (Michl, Zemanová: 2019)

Dosavadní výzkum tématu

Pojem islámofobie je, ve většině politologických děl, jen jedno z možných zaměření krajní pravice (Vegrichtová 2017, Danics, Teichmanová 2017, Hloušek, Kopeček 2010). Autoři také pracují s tématem islámofobie tak, že sice působí na vnímání obyvatel, ale již neukazují, jak obyvatelstvo poté v daných zemích volí (Ostřanský a kol. 2017). Zatím však chybí publikace, která tento pojem bere jako možnost proměny politického rozložení sil. Dosavadní výzkum islamofobních stran nenabízí nové výzkumy po roce 2015, takže zatím nebyly zhodnoceny strany, které jsou pro tuto práci důležité. Pro identifikaci těchto stran poslouží jejich předvolební programy a výroky jejich představitelů v médiích. Podle politologa Rosůlka je navíc toto téma obtížně uchopitelné, jelikož v České republice nejsou klíčové pojmy k tématu

islamofobní politiky dostatečně oddělené a ucelené. Jedná se o pojmy jako např. migranti, teroristé, islám což se dále promítá do výroků politiků a stran (Rosůlek a kol. 2018). V práci budou tedy vyjasněny tyto pojmy, tak aby byl vyloučen jejich významový průnik. Zároveň by mělo být i lépe viditelné, jak s těmito pojmy pracují samotní politici. Právě používání těchto pojmů může být jedním z ukazatelů, jaký postoj k migraci daný politik zastává.

Spolu s rozšířením internetu se očekávalo, že lidé budou v otázce islámu zvědavější a nejasné či zavádějící pojmy se budou snažit vyhledat. Zdá se ale, že to tak úplně není. Veřejnost tak podléhá v tématice islámu různým trendům, které jsou ovlivněny aktuálními případy islámského terorismu. Média navíc mohou pojmy zaměňovat i záměrně z důvodu zvýšení závažnosti, a tedy i zajímavosti jednotlivých zpráv, protože téma islámu je v současné době velmi sledované. I z toho důvodu je důležité, aby práce od začátku pracovala se správnými pojmy a neřídila se tím, co se objevuje napsané v médiích. Zároveň se teoretická část bude snažit vyvrátit zavedené stereotypy o islámské problematice.

A. Teoretická část práce

Jak již bylo v úvodu poznamenáno, na začátku teoretické části této práce, budou vysvětleny pojmy týkající se tematiky islámu. Pojmy budou vysvětlovány primárně z práce Ostřanského a bude se jednat o slova, která bývají nejpoužívanější například v titulcích novinových či internetových článků a zároveň ve výpovědích politiků. Vybranými pojmy, které budou blíže vysvětleny, byly zvoleny: Alláhu akbar, džihád, islámský fanatismus, islamizace, islamofobie, islámský stát, migrace, muslim, sebevražedné útoky, šaría a terorismus. Pokud se v textu objeví další odborný výraz spojený s islámem, bude dodatečně vysvětlen v poznámkách. Dále bude představen rámec pro islamofobní stranu, kterému budou podrobeny strany nově přichozí do parlamentů států V4.

A.1. Pojmy

Alláhu akbar!

Jedná se o velmi známý výrok. Pokud totiž existují záznamy přímo z místa teroristického útoku, který má na svědomí muslim, slyší svědci právě toto zvolání. Alláhu akbar, tedy v překladu do češtiny "Bůh je veliký", se však nepoužívá jen jako fráze před smrtí či zabíjením bezvěrců. Jedná se o pokřik používaný v různých souvislostech a v různých kontrastních emocích. Může jít o náhradu potlesku či projevu euforie nebo ulevení si v případě hněvu či velkého stresu. Jinak bývá takbír¹ používán i po formální stránce, a sice v pravidelných modlitbách. (Ostřanský 2014 23-24). Takbír je také součástí azánu², a tudíž je možné ho slyšet po ulicích v mnoho městech po celém světě. (Krása 2010: 60-61) Zvolání allahu akbar bylo zároveň státní motto Irácké republiky od roku 1991 až do jejího konce roku 2003.

Džihád

Ve většině případů je tento pojem laicky překládán jako svatá válka proti nevěřícím a ve většině nemuslimských států to je pojem značně negativní a nebezpečný. To je ovšem velmi nepřesné označení. Džihád má totiž mnoho možných forem a média si většinou vybírají pouze jednu z nich, a to formu džihád mečem. Navíc označení džihád

¹ Jiný výraz pro zvolání Alláhu akbar!

² Azán je pravidelné svolávání muslimů k bohoslužbě. Má jasně stanovený text a volají ho zodpovědní z mešity. (Krása 2010:61)

proti nevěřícím se podle islámu značně vylučuje. Džihád vlastně s válkou nijak nesouvisí, primární význam slova totiž souvisí s bolestí o něco usilovat. (Firestone 1999: 18)

Existují hned čtyři možné džihády. Džihád srdcem označuje vnitřní boj každého muslima proti pozemským hříchům vůči jeho víře. Džihád jazykem zase znamená mluvit o lásce v islámu a rozdávat dobré myšlenky a na druhé straně se nesmí nechat v projevu strhnout d'áblem. Džihád rukou je materiální i jiná pomoc potřebným. Džihád mečem je jediná násilná forma, ale i ta má svá specifika a muslim ji využívá k obraně svého náboženství. S pojmem tak špatně pracují jak média, tak radikální muslimové. (Laurent 2017:65-67)

S pojmem násilný džihád se pojí dlouhý proces mírových kroků v získání spravedlnosti, a pokud všechny selžou, tak až poté se muslim uchýlí k této krajní formě. Navíc nemusí být namířen jen proti káfírům³ ale také proti muslimům, kteří nedodržují pravidla islámu. I pro následnou válku platí pro muslimy zásady, přes které nemohou přejít. Jedná se například o zabíjení civilistů či ničení úrody. Pokud tyto zásady nedodrží, nejedná se o džihád. Například slovo džihádismus, je pojem publicistický a v odborné literatuře ho nenajdeme. (Ostřanský 2014: 48)

Islámský fanatismus

Skutečnost, že muslimové jsou značně nábožensky založení a prakticky každý jejich krok je provázen pravidly a myšlenkami na násilí, je ve velkém přijímaný stereotyp. Média většinou poukazují na islámské fanatiky se spojením na teroristické útoky. Stejně jako u ostatních náboženství, tak i u muslimů se liší míra naplňování islámského života, a právě u těch, kteří své muslimské zvyky neskrývají⁴, může dojít k označení za fanatiky. (Ostřanský 2014: 60) Praví islámští fanatici si záměrně z Koránu vybírají jen určité části a hlásají návrat k základům náboženství. Islámští fanatici považují společnost za zkaženou hodnotami Západu. (Kropáček 1996: 19)

Islamizace

Tento pojem se používá v souvislosti s rozšiřováním a prosazováním islámu do pravidel zavedené společnosti. Nemusí se ale jednat pouze o prosazování do kultury

³ Káfír (nevěřící) – Ten, kdo odmítá boha v islámu. Nejde jen o označení nevěřících ale i sami muslimové se tak navzájem osočují. Toto obvinění je závažné a nazývá se takfír. (Ostřanský 2014)

⁴ Například zahalování žen nebo modlitby v určitý čas

nemuslimské, může jít o posilování současných pozic. (Ostřanský 2014: 62) Právě pojem islamizace bývá velmi častým cílem médií v západních zemích. Nejen blízký východ a Afrika jsou ovlivněné islámem ale i samotná Evropa. Když pomíneme Rusko a Turecko, které svými územími zasahují z větší části do Asie, velká koncentrace islámu je v balkánských zemích. Tento fakt je zapříčiněn pozůstatky z dob, kdy toto území ovládala Osmanská říše. V těchto zemích jde o přistěhovalé Turky ale i o místní islámské konvertity. V Bulharsku jsou to takzvaní Pomaci, Albánci, kteří žijí v Albánii, Kosovu, a Makedonii a Bosňáky. V balkánských zemích žije přibližně 9 milionů muslimů. Po migrační krizi bylo spočítáno, že v roce 2030, při stejném postupu islamizace bude v Evropě 6 % až 8 % muslimů. (Kropáček 2017)

Islamofobie

Nad islamofobií dodnes panují dohady, jak tento pojem uchytit. Ta protiislámská strana sporu se domnívá, že se jedná o jakési umlčení kritiků islámu a o paušalizaci celé skupiny. Aby se tomuto sporu bylo zamezeno, vydala nadace the Runnymede trust práci, jak islamofobii rozeznat. Jde o osm kritérií, která se dále větví. (Ostřanský 2014: 63-65)

Prvním kritériem je, zda kritika vidí islám jako jednolitý či rozmanitý. Druhým je pohled na islám jako na samostatný a odkloněný, nebo jako závislý na jiných kulturách. Třetím kritériem je pohled na islám jako na podřadné nebo jako pouze odlišné náboženství. Čtvrtým je pak pohled na islám jako na nepřítele či na potenciálního partnera pro nemuslimskou společnost. Páté kritérium se zabývá tím, zda je islám manipulativní nástroj tedy politická ideologie nebo je to pouze upřímné náboženství bez jakéhokoliv přesahu. Šesté kritérium se zabývá kritikou západu muslimy, zatímco islamofobní kritika říká, že to možné není, otevřený pohled na islám říká, že to možné je. Sedmé kritérium se soustředí na diskriminaci této menšiny, zda je tolerována nebo nikoliv. Poslední bod je o islamofobii jako takové, jestli je normální nebo naopak problematická (Conway 1997).

Islamofobie se dnes může šířit jak v médiích, tak na sociálních sítích a roste především s přibývajícím teroristickými útoky. Protiislámské aktivisté navíc ve svých sděleních

nerozlišují pojmy islám a islámský terorismus. Islamofobie se tak stala výplodem tzv. nálepkování⁵ a různých stereotypů (Vengrichtová 2017: 301).

Někteří autoři se tento pojem snaží nahradit pojmem antiislamismus (Štampach 2015:111). Jenže takový pojem je nepřesný, pokud se mluví o protiislámských postojích. Islamismus totiž označuje nedemokratické pojetí islámu, takže pojem antiislamismus by odsuzoval pouze takové nedemokratické jednání jedinců v rámci celého náboženství. Islamofobie však poukazuje na nedůvěru v celé náboženství. (Mareš a kol. 2015: 10)

Islámský stát

Málokteré spojení slov, může v dnes v médiích vyvolat větší nenávisť, než právě Islámský stát. Prvotní představa západu o islámském státě je taková, že se jedná o stát, který je řízen právem šaría. Sami muslimové ale nemají společný pohled na toto označení. V žádných pramenech islámu se totiž nepíše, jaké je ideální zřízení státu a ani jak má islámské právo zasahovat do politiky či do společnosti (Ostřanský 2014). Muslimští extrémisté ale samozřejmě zastávají názor, že Islámský stát se musí řídit striktně šariou. Proto v roce 2014 tito extrémisté vyhlásili Islámský stát, jeho nezávislostí na Íránu. Tento stát doposud žádný světový stát neuznal a jeho cílem je získat vládu nad všemi státy obývanými muslimy. (Rosůlek a kol. 2018: 73)

Migrace muslimů

Před migrační krizí byla spojována především s migrací ze zemí bývalých kolonií. Dnes je ovšem migrace spojená hlavně s útekem před občanskou válkou, hladem a nedůstojnými lidskými podmínkami. Ať už běženci prchají ze země z jakéhokoliv důvodu, bývají cílem mediálních článků. Průměrný migrující muslim je svobodný muž kolem třiceti let. Nejedná se ovšem pouze o běžence ze zemí arabského poloostrova, kde probíhají války a kde operuje Islámský stát, ale jde i o státy v severní Africe. (Ostřanský, 2014: 112-113) Migranti míří především do ekonomicky silných států např. Německo, Francie nebo státy ve Skandinávii. Jejich cesta však vede přes státy, které nemají na migraci podobný pohled jako Evropská unie a nemají v úmyslu podepsat dokument Dublin 4⁶. Díky nejistotě zda se migranti do cílové země dostanou,

⁵ Teorie nálepkování je skutečně popsán sociologický jev. V originále labeling theory užíván od 50.let 20.století.

⁶ Dublin 4 je poslední verzí Dublinské dohody. Je to nařízení, které má usměrnit migraci. Dokument však některé země odmítají, a proto stále nevešel v platnost. Problematickým bodem je přerozdělování

se začala rozmáhat tzv. nelegální migrace, tedy státy nekontrolovaná a bez řádného oprávnění. (Rožňák, Kubečka a kol., 2018: 145-146)

Muslim

Dnes se z pojmu muslim stalo prakticky synonymum pro něco temného a nepřátelského. Společnost také úplně nerozeznává pojmy muslimský a islámský. Přídavek muslimský se vztahuje přednostně k rodině, hodnotám a tradicím, naopak slovem islámský se označují otázky spojené s vírou a šariíou. Tím se právě liší i význam Muslimského státu a Islámského státu. Strany krajní pravice se snaží každého muslima označit jako islamistu, čímž útočí na lidi, kteří si problematiku nevyhledají, a tudíž nesledují, o kterém pojmu je právě řeč. (Ostřanský 2014:118) Lidé mohou mít také strach z neznámého, protože ve státech V4, kterými se práce zabývá, nepřesahují muslimové 1% obyvatelstva⁷ (Cooperman, Hackett, Schiller a kol. 2017).

Sebevražedné útoky

Islám pojem sebevražda jasně odsuzuje. Dnešní trend mezi autoritami je rozlišovat mezi dobrovolným odchodem ze světa a mučednickou smrtí, která je dle nich legitimní, pokud se jedná o boj mezi státy, z nichž jeden se snaží získat nezávislost na druhém (např. Palestina a Izrael). Islámské autority sice toto vysvětlení používají, ale pouze pokud komentují určitou událost oficiální stanovisko nebo vydání přesných mezí, kdy se jedná, o mučednickou smrt však nepřinášejí. V historii tohoto náboženství totiž pojem mučednická smrt nenajdeme. Jedná se o novodobý úkaz, který roste hlavně od 80. let 20.století. Dlouhou dobu byly tyto útoky spíše mimo hlavní společenské dění, to se ale změnilo s útokem na Světové obchodní centrum v New Yorku 11. září 2001. Zvláštní je také fakt, jak se s odstupem kouká na sebevrahy a mučedníky, protože zatím co na první skupinu se kouká velmi kriticky a prakticky žádný úřad v islámu nemá pro jejich chování pochopení, naopak mučedníky každý oslavuje a projevuje jim velkou úctu. (Ostřanský 2014:149) (Rosůlek a kol. 2018:74)

Šaría

migrantů na základě rozlohy státu a ekonomické situace. Státy sice mohou odmítnout migranty přijmout, ale poté platí vysoké pokuty. (Europa.eu 2016)

⁷ K roku 2016 je podíl muslimského obyvatelstva v České republice 0,2 %, na Slovensku 0,1 %, v Polsku méně než 0,1 % a v Maďarsku 0,4 % (Cooperman, Hackett, Schiller a kol. 2017).

Pojem bývá překládán jako islámské právo. Toto vysvětlení evokuje hlavně chování jedince, to je ale jen jedna z oblastí, které se šaría dotýká a hlavní základ má ve věcech spojených s vírou. Navíc otázky v oblasti víry a v oblasti práva se značně propojují a není možné je oddělit. Dříve se pojem Šaría překládal jako cesta nebo pouť (většinou za vodou), tedy jako pouť muslima za poznáním základů či pramenům jeho víry. Šaría dále můžeme dělit do ibádátu, kde muslim zjišťuje, v co má věřit a jak má správně konat a muámalátu, kde se stanovují mezilidské vztahy a práva muslima v běžném životě. Do Šaría patří též pět základních pilířů islámu⁸. Pro média či pro islamofoby jsou nejatraktivnějšími částmi šaría tzv. barbarské tresty (kamenování, bičování) ale práva se dělí do pěti různých kategorií: 1.činy povinné, kam právě patří pět pilířů islámu a každý muslim je musí dodržovat, 2.činy doporučené, tedy činy bohulibé, 3.činy povolené nebo též neutrální, 4.činy zavrženíhodné, které však nejsou striktně zakázané, 5.činy zakázané. Muslimský svět se pře o to, do jaké míry se má stát řídit šariou, a proto se v různých státech můžeme setkat s různou mírou práv, například pro ženy. Největší rozdíl je vidět mezi striktní Saudskou Arábií, a naopak liberálním Tureckem⁹. (Janeček 2011:31-34)

Terorismus

Poslední pojem, terorismus, bývá nejčastěji spojován s tématem islámu a vzniká tzv. Islámský terorismus. Jedná se však o stejnou problematiku jako u pojmu islamofobie, protože jeho jednotná obecná definice neexistuje. Terorismus je navíc fenomén, který může být viděn z více různých úhlů. Terorista je z druhé strany bojovník za svou pravdu. Islámský terorismus bývá nahrazován mnoho novotvory např. džihádismus nebo teroristický džihádismus (oba pojmy jsou publicistické) a tím se pro některé stává násilí a vraždění neoddelitelnou součástí islámu. Sami muslimové jsou ale v silné opozici těmto teoriím, protože jakékoliv násilí odsuzují a označují ho jako nehodné islámu. Aktivně také odsuzují teroristické útoky v New Yorku 2001, v Madridu 2004 nebo v Paříži 2015. Tyto činy odsuzují jak politici, tak i duchovní. Tamní extrémisté

⁸ Mezi pět pilířů islámu patří: Vyznání víry (šaháda), modlitba (salát), almužna (zakát), půst (sawm) a pouť do Mekky (hadždž). Islámští extrémisté se snaží vnutit společnosti i šestý pilíř v podobě vedení džihádu mečem, nemají k tomu ale žádný historický pramen.

⁹ Reformy v Turecku jsou spojeny především s osobou Mustafy Kemala Atatürka, jenž byl prezidentem Turecka v letech 1923-1938. V Turecku nechal zavést mnoho moderních myšlenek. Islámem značně opovrhoval a snažil se Tureckou republiku přiblížit co nejvíce směrem k Evropě. Dodnes přetrvává jeho odkaz díky turecké armádě, která je brána jako ochránce Turecka proti islamizaci státu. (Kreiser, Neumann 2010:198dě)

však o činech mluví jako o bojích za svobodu a teroristy označují jako hrdiny. (Ostránský 2014: 163)

Terorismus má jeden obrovský cíl, a tím je strach. Snaží se vyvolat obavu obyvatel v západních zemích a tím pádem změnit tamní politickou situaci. Nedílnou součástí této psychologické "hry" jsou média, bez jejichž pomoci by terorismus byl pouze vraždou s lokálním dopadem. Tím však už nelze jejich čin považovat za džihád mečem, protože podle něj není boj z politických důvodů povolen. Nelze tak uvést nějaký společný znak teroristů a mnoho jich už bylo vyvráceno, jako například chudoba. (Rosůlek a kol. 2018: 74) (Rožňák, Kubečka a kol. 2018: 89-90)

A.2. Rámec pro islamofobní stranu

Pojem islamofobní strana je originálně vytvořen pro potřeby této práce a je vytvořen na základě vnímání radikální strany jiných politologů. Jejich teorie o takových stranách jsou přeneseny nebo poupraveny tak, aby odrážely téma migrační krize. Islamofobní strana by měla vycházet z krajně pravicové stranické rodiny. Odmítají totiž náboženství a výrazně poukazují na bránění národních tradic což se dá vykládat jako projev etnocentrismu¹⁰. Jenže už samotná definice krajně pravicové strany může být složitá, neboť v různých státech je různě vykládána a ani politologové se ve vyložení pojmu neshodnou. (Kreidl, Vlachová 1998: 6) Hlavně pojem extrémistická strana je velmi problematický, protože fungování takové strany by mělo být soudem zastaveno. Její program a aktivity totiž naráží na demokratické zřízení státu. Proto nemůžeme islamofobní stranu zařadit mezi extrémistické stany. Už v úvodu práce je dáno, že se politická strana musí účastnit voleb a musí v nich být úspěšná čili nesmí být zakázaná. Z tohoto důvodu bychom zkoumané islamofobní strany lze spíš zařadit mezi radikální strany což je mezistupeň mezi extrémismem a demokracií. Nicméně hranice mezi radikalismem a demokracií a zároveň mezi radikalismem a extrémismem nejsou jednoznačně určitelné. Proto Miroslav Mareš pojmy extrémismus a radikalismus ve své práci používá jako jeden celek krajní pravice. (Danics 2017:19, 85)(Mareš 2003: 33)

¹⁰ Etnocentrismus je sociologický názor. Etnocentristé věří, že jejich kultura je jediná správná a pravdivá a zároveň je nadřazená těm ostatním. Zároveň podle hodnot své kultury hodnotí chování v ostatních kulturách a jakýkoliv rozdíl považují za negativní. (Tesař 2007: 69-72)

Představitel či volič radikální strany chce zásadní a okamžitě viditelnou změnu systému. Je však velmi důležité vědět, že pokud má strana k určité otázce radikální přístup, ať už se jedná o jakoukoliv sféru, nemusí znamenat, že strana musí být označena jako radikální. Na druhou stranu radikální strana je taková, která se snaží prosadit radikální sociální či ekonomický program, tedy ne pouze názor. (Žaloudek 1996: 352) Proto práce počítá s více kritérii pro islamofobní stranu, protože strana může mít radikální názor na přerozdělování migrantů, ale nemusí být islamofobní.

Tento výraz je poměrně nový a například v českých nebo slovenských médiích se používá jen velmi zřídka. Výraz by měl odrážet nejen programová prohlášení ale také politické cíle a následnou stranickou spolupráci.

V následující kapitole teoretické části bude vytvořen rámec definující stranu islamofobní. Rámec se bude skládat z několika kritérií, které by měla taková strana splňovat. Zároveň budou tato kritéria porovnána s výkladem krajně pravicové stranické rodiny podle Von Beymeho, protože je důležité vědět v jakých bodech se krajně pravicová strana a tzv. islamofobní strany rozcházejí. Von Beymeho dvě kritéria dělení stran poslouží k jasnému oddělení islamofobních stran.

Prvním kritériem podle Von Beymeho je původ strany. Tedy za jakých podmínek strana vznikla a jaký byl její následný vývoj a za jakých podmínek se etablovala. Islamofobní strana nemusela vzniknout nutně okolo událostí spojených s migrační krizí. Je však důležité, aby ve volbách po roce 2015 již měla islamofobní diskurz. Druhým kritériem jsou programové hodnoty dané strany.¹¹ Von Beyme zdůrazňuje stranický program a zároveň program před volbami, protože takový dokument je oficiální ideové prohlášení strany. Do tohoto kritéria podle autora spadají také veřejné projevy politiků dané strany¹² (Von Beyme 1985:29-157). Celé téma ještě doplnili ve své práci Gallagher, Laver a Mair, kteří přidali třetí kritérium v podobě příslušnosti stran k nadnárodním organizacím. V praxi to znamená, že do určitých bloků se sdružují strany, které zastávají podobnou politiku. Pokud jsou tyto strany dostatečně

¹¹ Politologové Petr Fiala a Maxmilián Strmiska ve své práci navázali na Von Beymeho druhé kritérium a vyzdvihli důležitost ideového postoje politické strany. Tento postoj vychází hlavně z programového prohlášení strany. Splnění programu sice není pro stranu povinné ani se za jeho nedodržení nedávají sankce, ale strana se identifikuje nejenom voličům ale i ostatním stranám a odborné veřejnosti (Fiala, Strmiska 1998: 97)

¹² Do druhého kritéria podle Von Beymeho spadá také hlasování politiků po dobu jejich mandátu, protože se ale práce zabývá pouze předvolebním obdobím, není hlasování politiků pro práci důležité.

silné a získají v evropských volbách mandáty v Evropském parlamentu, sdružují se do evropských politických stran. (Gallagher, Laver, Mair 2001: 201-203)

Von Beymeho stranické rodiny budou ale rozšířeny i o další autory. Krajně pravicová stranická rodina byla vybrána pro porovnání, neboť právě ona je známá svou selekcí politických kroků na základě rasy nebo náboženství. (Mudde 2000: 170) Každé kritérium bude následně vysvětleno a podloženo tak, aby nemohlo dojít k vytvoření nefunkčního nebo neobjektivního rámce. Zároveň ale islamofobní strana nemusí nutně splňovat všechny body z rámce, protože jak už bylo řečeno, ačkoliv má strana radikální přístup k určitému tématu neznamena to fakt, že strana je radikální (v našem případě islamofobní). Jak bylo řečeno v úvodu, strany, které odmítají islám a staví se proti němu, jsou automaticky označeny jako krajně pravicové, nicméně práci zajímají pouze strany, které jsou v parlamentu nově a jejich hlavním zaměřením ani nemusejí být ostatní menšiny v jejich státech. Takové strany většinou odmítají nálepku krajní pravice, a naopak se staví do role jakýchsi vlasteneckých stran zdravého rozumu.

Nutno však říci, že v mnoha ohledech se tyto strany od tradičních krajně pravicových subjektů odlišují. Shody můžeme u sledovat i mezi islamofobní stranou a levicovými stranami. Například větší sociální rovnost a zavedení přímé demokracie, což podle islamofobních stran zajistí ochranu národní kultury. Takové chování je běžné pro radikální levicové strany. (Danics 2017: 87) Islamofobní strany také přebírají myšlenku jakéhosi protestu proti mainstreamovým stranám a vnímají se jako jediní obránci obyčejného člověka nebo v tomto případě národní kultury.¹³

Politický program strany

Přednostním kritériem je jednoznačně postoj proti migrantům. V programu strany by měla být větší zmínka, a nejlépe celý bod, právě o migrační krizi. Takový znak se dá považovat za jeden z hlavních, ale nemusí být nutně signifikantní, protože i strana, která nepatří svým programem mezi islamofobní, může mít radikální názor na přijímání migrantů. Proto je velmi důležité, jak velkou roli hraje migrační krize v programech daných stran. (Danics 2017: 83) Pro islamofobní strany mají migranti dopad na celou národní kulturu a jakýkoliv cizí vliv na kulturu má podle nich

¹³ Islamofobní strany tuto myšlenku sdílí s populistickými socialistickými stranami, které definuje March. Jedná se o strany, které kladou důraz na identitu, protože se zaměřují na regionalismus a nacionalismus. (March 2008: 3)

devastující účinky (Charvát 2007: 134) Nacionalismus krajně pravicových stran je stavěn nad jakýkoliv jiný princip, a to vede k absolutnímu odmítnutí sblížení mezi národy a dochází k nárůstu rasismu a xenofobie. V případě islamofobních stran se jedná o odmítání jakékoliv pomoci migrantům z Afriky či Blízkého východu což vede k nárůstu islamofobních nálad.

Islamofobní výroky politiků

V dnešní době sociálních sítí je velmi důležitá prezentace jednotlivých politiků příslušné strany. V rámci politického marketingu a přiblížení se voličům, si straníci spravují účty na sociálních sítích, aby mohli okamžitě projevit svůj názor na různá společenská témata. Taková média nabízejí okamžitě celostátní dosah a každý den může politik psát své příspěvky. Pro politika je důležitý i fakt, že obsah, který sdílí není podroben, žádnému kritickému průzkumu ze strany sociální sítě, a tak takové místo může být skvělým cílem pro sdílení dezinformací. V tu chvíli je v roli kritika pouze člověk, který jeho příspěvky sleduje a bývá často i jeho voličem. (Vengrichtová 2017: 276)

Právě takové příspěvky jsou pro tuto práci důležité. Stejně tak jsou důležité pro profil islamofobní strany, protože islamofobní prezentace politiků takové strany je dalším hlavním znakem pro islamofobní stranu. Ale aby bylo takové kritérium naplněno, musí se kromě řadových politiků, vyjadřovat za stranu i někdo z předsedů nebo místopředsedů, a to z toho důvodu, protože své projevy ventilují jako vedoucí osobnosti své strany. Navíc se tím vyloučí, že se jedná pouze o jakousi euroskeptickou fúzi v rámci strany. Jak ve své knize píše Rataj, v radikálních stranách jsou takové fúze či radikálnější křídla běžné, protože organizace stran je spíše roztržštěná. Tato roztržštěnost může být i důvodem proč jsou radikální strany historicky neúspěšné (Rataj 2007: 267)

Euroskepticismus

Posledním kritériem islamofobní strany je její euroskeptické zaměření. Pod pojmem euroskeptický se v tomto případě myslí odmítání migrační, a tedy i bezpečnostní politiky Evropské unie. (Hynčica 2016:22) Jak již bylo řečeno v úvodu, islamofobní strana cítí značnou nedůvěru k Evropské unii kvůli dokumentu Dublin 4, podle něhož by mělo dojít k přerozdělování migrantů z Blízkého východu a z Afriky na základě

velikosti země. Na to však islamofobní strany nepřistupují a v krajních případech žádají o možnost opuštění EU.

Kritérium euroskepticismu by sice mohlo být zaneseno již do kritéria původu a okolností vzniku strany, nicméně tím by mohlo dojít k mylnému vyloučení stran, které jako islamofobní nevznikly, ale tento diskurz nabraly až v pozdější době (například v období migrační krize).

Samotná kritika EU ale nestačí. Jak již bylo napsáno, radikální názor na určitý krok EU nemusí znamenat, že strana je radikální. K tomu poslouží Taggartovo rozdělení stran do čtyř skupin podle míry intenzity jejich euroskepticismu.

- 1) První skupinou jsou tzv. monotematické euroskeptické strany. Jsou to takové strany, jejichž hlavní náplní programu je všeobecná kritika Evropské unie. Sázejí na nespokojené voliče, ve kterých vyvolávají dojem, že za všechny jejich problémy může politika EU. Tyto strany je velmi obtížné zařadit na pravolevém spektru, protože v sobě mohou shromažďovat rozdílné názory.
- 2) Druhou skupinou podle Taggarta jsou euroskeptické protestní strany. Jsou to takové strany, které jsou už o základu stranami protestními a Evropská unie je pouze jednou z mnoha věcí, proti kterým strany protestují. Takové strany mohou být často i antidemokratické, a tak vidí v EU největšího nepřítele. (Kaniok 2006: 12)
- 3) Do třetí skupiny patří strany, které Taggart označuje jako etablované strany s euroskeptickými názory. Tedy strany, které mohou být i etablované strany bez euroskeptického zaměření ale přesto její členové přebírají euroskeptické názory. Může to být skutečné přesvědčení, že politika EU je špatná. Kaniok ale uznává, že se může jednat také o jistý populistický apel a tím oslovit podobně smýšlející voliče. (Kaniok 2006:13)
- 4) Poslední skupinu tvoří různé frakce uvnitř stran, které prosazují euroskeptické názory. Může se jednat i o strany, které mají k EU třeba i kladný vztah. Frakce se pak snaží být vždy co nejvíce vidět. (Taggart 1998)

Aby bylo naplněno kritérium o euroskepticismu pro islamofobní stranu, musí spadat buď do první, druhé nebo třetí skupiny. Buď musí požadovat odchod z EU kvůli již zmíněnému dokumentu Dublin 4, anebo musí EU kritizovat kvůli určitým bodům její politiky bez návrhu reforem, což jsou základní myšlenky první a třetí skupiny. Do

druhé skupiny islamofobní stranu zařadit také lze, dle jejího protestního zaměření. Pro splnění rámcového kritéria euroskepticismu není důležité, aby strana jednoznačně zapadala do určitého bodu euroskeptické strany podle Taggarta, ale může se rozdělit mezi dané body. Nicméně v kritice EU se musí objevit téma migrace, islámu, pokud bude strana spadat do jedné z uvedených skupin ale zároveň nebude narážet na uvedená témata, bude sice ohodnocena jako euroskeptická ale kritérium naplněno nebude. Do čtvrté kategorie islamofobní stranu zařadit nelze, protože na odmítavé politice musí fungovat celá strana, a ne pouze frakce v rámci strany.

Shrnutí rámce islamofobní strany

V předchozích podkapitolách tedy byla shrnuta kritéria, která definují islamofobní stranu. Rámec je vytvořen autorem a pro potřeby této práce. Islamofobní strana je pojem nezávislý na pravolevém spektru čili islamofobní stranou může být kterákoliv ze stran zkoumaných v této práci.

- 1) Prvním kritériem je program strany. Stranický program musí obsahovat body ohledně migrační krize a zaměření těchto bodů musí být za každou cenu islamofobní. Důležité je, aby se strana zaměřovala především na islám což je pro ně největší problém celé migrace. Řešení migrační krize by mělo být pouze pro daný stát, a ne pro celkovou migraci. Zároveň by v programu měli odmítat jakoukoliv pomoc migrantům nehledě na jejich stav. Toto kritérium je pro rámec klíčové.
- 2) Druhým kritériem jsou islamofobní výroky členů politických stran. Jedná se o zkoumání výroků straníků ohledně migrační krize. Kritérium se zaměřuje především na předsedy a místopředsedy politických stran, tím je vyloučeno, že by se jednalo pouze o islamofobní frakci v rámci strany. Vyjádření by měla útočit na islám jako takový. Vyjádření by měla obsahovat například nepřesnosti v pojmech. Toto kritérium je rovněž klíčové.
- 3) Třetím kritériem je původ a vývoj strany, tedy jak a za jakých okolností strana vznikla a jak se dále profilovala. Kritérium zkoumá, zda strana již jako islamofobní vznikla nebo jestli tento diskurz nabrala až během voleb v období migrační krize. Čím je strana starší tím menší je pravděpodobnost, že strana vznikla jako islamofobní, protože toto téma nemá větší tradici. Toto kritérium můžeme označit jako pomocné.

- 4) Posledním čtvrtým kritériem je míra euroskepticismu strany. Tedy jak moc se strana distancuje od migrační politiky EU. Strana musí patřit do jedné ze tří vybraných skupin euroskeptických stran podle Taggarta. Strana musí být euroskeptická skrze migrační krizi. Toto kritérium je taktéž pomocné.

Rámec pro islamofobní stranu bude použit na nové strany v dolních komorách států V4. Islamofobní strana musí nutně splňovat obě dvě klíčová kritéria. Pokud jedno z nich naplněno není, mohou k naplnění islamofobní strany sloužit dvě pomocná kritéria. Pokud nedojde k naplnění rámce ani u jedné zkoumané strany, budou zkoumány programy již zavedených stran, protože může dojít k tomu, že hlasy islamofobně smýšlejících voličů získala strana, která již v dolní komoře byla.

Po zařazení do výsledné tabulky bude představen také graf, který by měl ukázat, jak se změnila podpora radikálních stran před a po migrační krizi. Co se týče hodnocení radikálních stran před migrační krizí, měly by být v odborné literatuře či článkách označovány jako strana, která má radikální názor na menšiny, ať už náboženské či etnické. Pokud nějaká strana vypadne z parlamentu a vrátí se do něj po migrační krizi a v minulosti byla označena jako radikální, musí být i tak opět prozkoumána, protože mohlo dojít k odklonu od takové rétoriky.

Tab. č.1

<i>Politická Strana</i>	<i>k.¹⁴stranickéh o programu</i>	<i>k. výroků politiků</i>	<i>k. vzniku strany</i>	<i>k. euroskepticism u</i>
Strana X	✓	X	✓	X

Zdroj: Autor ✓ - Kritérium naplněno, X – Kritérium nenaplněno

¹⁴ Kritérium, dále v práci pouze k.

B. Analytická část práce

V následující kapitole bude již představený a vysvětlený koncept islamofobní strany aplikován na nové strany v dolních komorách parlamentů států Visegrádské čtyřky. Ve všech státech se první svobodné volby konaly až na začátku 90.let. U každého státu tak bude nejprve nastíněna minulost, a tedy tradice podpory radikálních stran, tak aby bylo možné porovnat podporu takových stran před a po vypuknutí migrační krize v roce 2015. Za radikální strany budou brány takové strany, které svůj program stavěly na radikálních názorech, a které byly politology označeny jako radikální. Následně budou představeny strany, které vstoupily do dolních komor jako nováčci. Tyto strany budou následně podrobeny analýze na základě stanoveného rámce pro islamofobní strany.

Nejprve bude nastíněn program dané strany, aby bylo zřetelné, jak je ovlivněn islamofobními myšlenkami. Dále bude následovat analýza vyjádření politiků této strany ohledně migrační krize. Články obsahující vyjádření politiků budou z webů představených v teoretické části práce. Mělo by se jednat o výroky spojené s tématem migrační krize a s problematikou migrační politiky. Následovat bude představení vzniku a vývoje strany. Jako poslední bude zjištěno, jestli se strana profiluje jako euroskeptická. K tomu pomůže typologie podle Taggarta a analyzovaný bude program strany. Pokud by se člen strany v nějakém článku vyjadřoval skepticky k Evropské unii, může být i tento článek brán jako částečné potvrzení euroskepticismu.

Pokud dojde k případu, že ani jedna z nových stran v dolní komoře nebude odpovídat konceptu islamofobní strany, budou hledány články, které odkazují na islamofobní chování stran zastoupených v zákonodárných tělesech před rokem 2015. Taková strana by následně byla podrobena rámci islamofobní strany stejně jako předtím nové strany. Z analýzy jednotlivých stran bude v závěru každé podkapitoly porovnáno, jak migrační krize ovlivnila podporu radikálních stran. Data ze všech čtyř zemí budou shrnuta v závěru práce. Ze zjištěných dat by mělo být jasně vidět, ve které zemi nejvíce posílily radikální strany. Zároveň bude tento nárůst nebo pokles porovnán s čísly migrační krize.

B.1. Česká republika

B.1.1. Historie radikálních stran

První svobodné volby v České republice se datují do června 1990. Nicméně první volby, které můžeme označit za čisté v rámci ČR byly až volby v roce 1996, protože dvoje předchozí volby byly ještě v rámci Československé federativní republiky. (Hloušek in. Strmiska 2005: 443) Nicméně již ve volbách 1992 a následně i ve volbách 1996 se do parlamentu dokázala prosadit strana, která byla svým programem i svými názory, radikální. Jednalo se o stranu Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa. Stranu vedl její předseda Miroslav Sládek. Ve volbách v roce 1992 získala strana 5,98 % hlasů, což jí získalo 14 křesel v tehdejší České národní radě. (Fiala 2002: 150) Nejen Sládek ale i ostatní členové strany se vyjadřovali velmi radikálně na stranu menšin v ČR, a to především vůči Romům a Němcům. Strana pravidelně pořádala různé demonstrace na náměstích nejen v Praze. (SPR-RSČ: 2016) U strany se časem začala projevovat nesoudržnost a stranu postupně mnoho lidí opustilo. Z původních 14 poslanců měla v závěru mandátu pouze 5 křesel. (Kopecký, Hubáček, Plecítý 1996)

Do voleb v roce 1996, tak strana šla v situaci vnitřní krize. V programu byla strana velmi kritická k voleným politikům, a tak navrhovala odvolatelnost politiků. Strana také přišla s peticí za znovuzavedení kontroverzního trestu smrti. Program také obsahoval body týkající se menšin. Například odmítnout jednání se sudetoněmeckým Landsmanshaftem a politiky, kteří by jednali o návratu sudetských Němců, případně by jednali o zrušení Benešových dekretů, odsoudit jako vlastizrádce. Dořešit otázku nepřizpůsobivých etnik například Romů, znovuzavedením domovského práva a odbouráním neoprávněných výhod. Již v roce 1996 strana také navrhovala zamezit přílivu uprchlíků ze zemí třetího světa a omezit přidělování azyly a občanství. (SPR-RSČ: 1996) Strana v těchto volbách opět předkročil nastavené kvórum 5 %. V hlasování získala 485 072 hlasů, což znamenalo 8,01 %. Strana, tak získala v Poslanecké sněmovně České republiky celkem 18 křesel. Až do roku 1998, kdy se konaly mimořádné parlamentní volby, zůstal poslanecký klub této strany stejný. Nicméně v nadcházejících volbách strana propadla na 3,90 % hlasů, a tak již žádné křeslo v Poslanecké sněmovně neobhájila. (Fiala 2002: 150) Ani v následujících letech

se strana nedokázala do dolní komory parlamentu vrátit a v posledních volbách v roce 2017 získala strana pouze 0,19 % hlasů. (Volby.cz 2017)

Ani v roce 1998 a ani v dalších třech volbách se radikální strana nebo hnutí do poslanecké sněmovny nedostalo. V předčasných volbách roku 2013, se v dolní komoře parlamentu objevilo nové hnutí Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury. Hnutí volilo celkem 342 339 voličů a získala tak 6,88 % hlasů, čímž překročila povinné kvórum. Celkově strana získala 14 mandátů. (Volby.cz 2013) Hnutí vzniklo v červnu 2013 a založil ho veřejně známý podnikatel a do té doby senátor Tomio Okamura¹⁵. Ačkoliv se volby konaly již 2 měsíce po vzniku hnutí, bylo hned napoprvé úspěšné. Sám Tomio Okamura úspěšnou kandidaturou svého hnutí přišel o křeslo senátora. (Aktuálně.cz 2013a) Úsvit postavil svou kampaň s názvem „*Odvážně ke změně!*“ na radikálních změnách ústavy. Například zavedení prezidentského systému, přímé odvolatelnosti politiků na základě referenda, trestní a hmotnou odpovědnost soudců a státních zástupců či zpřísnění migrační politiky. Ovšem stěžejním bodem jejich programu bylo přijetí zákona o obecném referendu. (Aktuálně.cz 2013b)

V roce 2014 však začalo mít hnutí problémy. Ty se projeví především během voleb do Evropského parlamentu, kam se hnutí se ziskem pouhých 3,1 %, nedostalo. Úsvit značnou část kampaně namířil proti imigrantům¹⁶. (iRozhlas.cz 2014) V následných komunálních volbách odhalila agentura Transparency international, že hnutí Úsvit mělo jednu z nejméně transparentních kampaní. V některých krajích dokonce hnutí nezveřejnilo nic z financování kampaně. (Stuchlíková 2014) Hnutí Úsvit se následně v roce 2015 rozštěpilo. Poté co byli kvůli špatnému hospodaření z hnutí vyloučeni Tomio Okamura a Radim Fiala, založili nové hnutí Svoboda a přímá demokracie, jehož program se měl velmi blížit programu Úsvitu. (ČT24 2015a) Zbytek hnutí se dohodl na spolupráci se stranou Blok proti islamizaci. Oznámili, že společně budou kandidovat ve sněmovních volbách. Jejich program se opíral především o nulovou toleranci k islámu. Později však Blok proti islamizaci svou smlouvu vypověděl.

¹⁵ Do roku 2014 bylo jméno Tomia Okamury zanesené i do názvu samotné strany. Plný název byl tedy Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury. Jméno bylo z názvu staženo, protože hnutí mělo pocit, že je její název již dostatečně etablovaný na politické scéně. (Aktuálně.cz 2013b)

¹⁶ Hnutí například použilo plakát s bílými a černými ovci. Později se ukázalo, že takřka stejný plakát již předtím použila nacionálně konzervativní Švýcarská lidová strana SVP a česká krajně pravicová Národní strana. (Lidovky.cz 2014)

(Aktuálně.cz 2015) V roce 2017 se Úsvit již jako spolek neúčastnil voleb do poslanecké sněmovny, a tak ztratil všech 14 mandátů, které nabyli o čtyři roky dříve.

B.1.2. Použití rámce na nové strany Poslanecké sněmovny

V České republice se první volby po vypuknutí migrační krize, konaly v roce 2017. Do poslanecké sněmovny se dostalo celkem devět stran, z nichž byly nové tři. Rámec bude na strany použit v pořadí, v jakém skončily ve volbách od nejúspěšnější strany. Novými subjekty v parlamentu jsou Pirátská strana, Svoboda a přímá demokracie Tomia Okamury (dále SPD) a Starostové a Nezávislí (Dále STAN). Pirátská strana byla ve volbách třetí nejsilnější stranou s celkovým ziskem 10,79 % a v poslanecké sněmovně zabrali 22 křesel. V pořadí hned za piráty, skončilo hnutí SPD, které získalo 10,64 %. Rozdíl mezi těmito dvěma subjekty byl necelých 8000 hlasů. Hnutí SPD, tak stejně jako piráti, získalo 22 mandátů v Poslanecké sněmovně. Jako nejmenší subjekt proklouzla do dolní komory strana STAN. Dokázala oslovit celkem 5,18 % voličů, což znamenalo celkem 6 získaných křesel. (ČT24 2017a)

B.1.2.1. Pirátská strana

Kritérium vzniku a vývoje strany

Pirátská strana vznikla v roce 2009. Byla to reakce na kauzu The Pirate Bay, kdy byli zatčeni představitelé této databáze torrentů. Jedním z prvních bodů jejich programu, bylo tedy reformování autorského práva. Piráti začínali jako aktivisté, kteří upozorňovali na korupční skandály. (Pirátská strana 2020) Strana se sice v roce 2010 do parlamentu nedostala ale i nadále byla aktivní v kauzách spojených se svobodou internetu a efektivním využíváním technologií. Známa je i jejich snaha o legalizaci lékařské marihuany. Strana již v roce 2010 založila web Pirateleaks, na kterém jsou dostupné těžko přístupné články. Ačkoliv se strana snažila být vidět, tak ani v roce 2013 se nedokázala dostat přes 5 % hlasů. (Aktuálně.cz 2014) Do těchto voleb šla strana s prakticky nezměněným programem. Jako hlavní bod v něm strana opět představila svobodný přístup k informacím. V něm zdůraznila důležitost svobody internetu a moderních technologií. Už v tomto programu také nadnesla myšlenku přímé demokracie. (Pirátská strana 2013)

Jak je z tohoto krátkého shrnutí vidět strana se jednoznačně identifikovala již při svém vzniku a do voleb 2017 svůj program prakticky nezměnila. Téma migrační krize se do

jejich programu dostalo až před zmíněnými volbami, a to pouze v jedné podkapitole. Vznik a vývoj strany nebyl nijak ovlivněn islamofobní politikou. Kritérium vzniku a vývoje islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium Programu strany

Piráti do voleb 2017 vstupovali s programem „Černé na bílém“. Základní 4 body jejich programu byly následující:

1. Kontrola moci a mocných

Jedná se o bod větší transparentnosti politiků a politických stran, tak aby občané měli informace o hospodaření s jejich penězi. Strana prosazuje odvolatelnost politiků.

2. Zjednodušení státu pomocí technologií

Strana chce, aby byly úřady kompletně online a aby byla celkově zjednodušena byrokracie.

3. Ochrana občanů před šikanou

Strana kritizuje šikanu malých živnostníků na úkor velkých korporací, které prý odvádějí stovky miliard do daňových rájů. Také se strana zasazuje o úpravu exekucí.

4. Obrana svobody

Tento bod se týká svobody přístupu občanů k informacím. Dále obhajuje svobodu projevu a právo na soukromí. Strana bojuje proti cenzuře a potlačování lidských práv

Program strany neobsahuje kapitolu nebo větší bod ohledně migrační krize. Co se týče bezpečnostní politiky, strana se jasně vyhradila proti kybernetickým útokům. Strana sice notně podporuje financování a zvětšování armády ale ani v jednom bodě bezpečnostní politiky nezmíní téma migrační krize. Při všech krocích zároveň chce armádu podřídit bezpečnostní politice EU. Téma migrační krize strana zmiňuje až v kapitole „Vnitro a otevřený stát“. Strana prosazuje racionální přístup v řešení uprchlické krize. Odmítají extrémní požadavky a chtějí pomoci v místech konfliktů a humanitárních krizí, k čemuž vydali i stanovisko¹⁷. Strana ale v tomto dokumentu

¹⁷ Strana, ještě jako neparlamentní, vydala k migrační krizi vlastní stanovisko, v něm se strana distancuje od obou extrémních pólů, tedy přijetí Dublinu 4 a potápění lodí imigrantů. Piráti požadují větší kontrolu osob. (Pirátská strana 2015)

špatně používá pojmy uprchlík a imigrant a používá je jako synonyma. I v samotném programu strana pracuje s pojmem uprchlická krize, a ne migrační krize což situaci vystihuje lépe¹⁸. (Pirátská strana 2017)

Nicméně i přes tyto nepřesnosti se program strany nedá považovat za islamofobní, což vylučuje už fakt, že strana by byla ochotna přijímat migranty po splnění určitých pravidel. Kritérium stranického programu islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium vyjádření politiků

Ivan Bartoš: Uprchlíky politici používají, aby odvedli pozornost od lumpáren.

Předseda Pirátské strany Ivan Bartoš se v roce 2016, v rozhovoru vyjádřil o používání uprchlické krize v kampaních stran.

Bartoš: „Uprchlíci ovládli naši mysl. Neznám téma, které by někdy dřív takovým způsobem bořilo vztahy. Americký radar byl proti tomu sranda... Ale vůbec to není klíčový problém republiky. To z něj zcela úmyslně udělali politici. Funguje to výborně jako odvaděč pozornosti. Když si vezmete kroky vlády jen za poslední rok, najdete tam spoustu prasáren, které unikly pozornosti lidí, jen díky tomu, že všechno přehlušilo uprchlické téma.“ (Leschtina 2016)

Ivan Bartoš: Nejsme vítáči migrantů a jít do vlády se nebojíme.

Předseda strany se v tomto rozhovoru vyjádřil k faktu, že je strana označována za vítáče, pro server Novinky.cz.

Bartoš: „Piráti rozhodně nejsou vítáči. My už jsme v roce 2015 vydali stanovisko, kde jsme začali řešit, kdo je ekonomický migrant a kdo je migrant z míst zasažených válkou. To musím říct za Piráty a pokud Tomio Okamura toto nerozlišuje, tak to nerozlišuje záměrně, protože se alibisticky vyhýbá tomu, že v demokratické zemi platí ústava a platí zde Ženevské konvence po druhé světové válce.“

Dále se vyjádřil k přerozdělování migrantů dle kvót.

¹⁸ Mezi pojmy uprchlík a migrant je po právní stránce velký rozdíl. Uprchlík je člověk, který se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z rasových, náboženských nebo národnostních důvodů. Může se jednat i o člověka, který nesouhlasí s nastaveným politickým systémem ve své zemi, a tak odmítá ochranu od své země. Oproti tomu migrant je člověk, který je v cizí zemi např. kvůli zvýšení životní úrovně, únikem před konfliktem, nedostatku přírodních zdrojů v jeho zemi, touze po ekonomické prosperitě, lepšímu podnebí či životnímu prostředí nebo přírodní katastrofou a podobně. (Rozeňal 2015)

Bartoš: „Ty kvóty vůbec nic neřeší. Pokud někdo utíká z míst zasažených konfliktem, může se identifikovat, tak ho musíme prostě přijmout. Samozřejmě pokud se někdo nemůže identifikovat a prokazatelně nepochází ze země toho původu, a takových v momentě vln kulminující krize přicházelo hodně, tak my máme volný pohyb v rámci schengenského prostoru a takový člověk prostě nemůže být vpuštěn do toho Schengenu, protože prostě je bezpečnostní hrozbou.“ (Bohuslavová 2017)

Mikuláš Peksa: *Migrace potřebuje pravidla. Odmítnutím paktu OSN jsme problém odložili.*

4.místopředseda strany Mikuláš Peksa se pro Český rozhlas vyjadřoval k odmítnutí české vlády paktu OSN o migraci.

Peksa: „Dlouhodobě mluvíme o tom, že potřebujeme dohodu se zdrojovými zeměmi, odkud migrace přichází. A teď, když nějakou na stole máme, tak jsme ji roztrhali... Ve spolupráci s Rakouskem a Spojenými státy se nám podařilo řešení problému migrace zaseknout a odložit, kvůli čemuž ztratíme zbytečně řadu let.“ (Čihák, Koubová 2018)

Bohužel se nepodařilo nalézt žádné vyjádření o migrační krizi od prvních tří místopředsedů Pirátské strany, tedy Vojtěcha Pikala, Martina Šmídy a Jakub Michálka.

Vyjádření jednotlivých politiků Pirátské strany jasně potvrzuje, že po nastaveních jasných pravidel migrace a při celkové kontrole, jsou ochotní přijmout určitý počet migrantů. V jejich prohlášení sice odmítají dokument Dublin 4 ale kvůli jeho struktuře a obsahu než kvůli tomu, že se týká migrantů¹⁹. Zároveň fakt, že 3 ze 4 místopředsedů se k tématu migrační krize prakticky nevyjádří, může poukazovat na to, že pro stranu tohle téma není důležité. Kritérium vyjádření politiků islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium Euroskepticismu

V této podkapitole bude propojen program strany před volbami 2017 a eurovolbami 2019 a vyjádření předsedy strany k Evropské unii.

¹⁹ Strana nesouhlasí s konceptem Dublinu 4, tedy jak Evropská komise tento dokument sepsala, nikoliv kvůli tomu. Že se jedná o dokument spojený s migrací.

Stanoviska Pirátské strany ohledně EU jsou v programovém bodu mezinárodní vztahy. Pirátská zahraniční politika je orientována směrem na vyspělé evropské demokracie. Strana prosazuje, aby Česká republika využívala svůj vliv v EU a OSN k prosperitě celého státu i celé planety. Strana chce bojovat proti nesmyslným dotacím v EU. Prosazuje větší zapojení občanů a evropského parlamentu do rozhodování. (Pirátská strana 2017)

Strana kandidovala do europarlamentu v roce 2019 s programem 20 priorit pro Evropský parlament. V tomto programu strana jednoznačně podporuje členství v Evropské unii. Zároveň prosazuje bližší evropskou politiku pro občany ČR, tak aby měl každý dostupné informace k práci. Strana také prosazuje, aby se o lokálních zákonech nejednalo na vyšších instancích. (Pirátská strana 2019)

Ivan Bartoš: O vystoupení z NATO nikdy nebyla řeč.

Předseda strany se vyjadřoval k hoaxu, ve kterém se psalo, že se strana zasadí o vystoupení z NATO, při tom se Bartoš vyjádřil k celkovému zaměření strany.

Bartoš: „Česká republika je ukotvena v řadě struktur. Nejsme však těmi, kdo k institucím přistupují se slepou úctou. Jsme Piráti. Ptáme se, zkoumáme, kritizujeme. Co to znamená? Že jsme euro-optimisté a současně i euro-kritici. Věci neboříme, ale snažíme se je opravovat...Dvě největší struktury, ve kterých je ČR ukotvena, jsou Evropská unie a NATO. Naše členství v nich nezpochybňujeme. Nepořádáme však zběsilé přehlídky vyjadřující slepou podporu těchto dvou institucí, ani se neúčastníme ukřižovaných demonstrací proti. Naopak, jako lidé žijící v zemi, která je skrze tyto instituce přímým aktérem celosvětového dění, zkoumáme jejich kroky a poukazujeme na věci, které nejsou v souladu s původními záměry jejich vzniku či pravidly jejich fungování.“ (Bartoš 2017)

Jak z programového hlediska, tak i z prohlášení předsedy strany je jednoznačné, že strana není euroskeptická ale naopak euro-optimistická. Zároveň strana ale chce Evropskou unii reformovat a přiblížit ji občanům ČR. Kritérium euroskepticismu islamofobní strany tedy není naplněno.

B.1.2.2. Hnutí přímé demokracie Tomia Okamury /SPD/

Kritérium vzniku a vývoje strany.

Hnutí Svoboda a přímá demokracie vzniklo v první polovině roku 2015. Za jeho vznikem stál předseda hnutí Tomio Okamura. Ten předtím vedl již hnutí Úsvit, ze kterého ovšem odešel i s kolegou Radimem Fialou a spolu následně založili hnutí SPD. Hned od začátku fungování mělo hnutí velký počet zájemců o zapojení. Program SPD však Okamura představil jako stejný, jaký měl Úsvit. Hlavními body mělo být prosazování přímé demokracie, odpovědnost politiků, nezvyšování daní, nezvýhodňování „nepřizpůsobivých“ lidí, důslednou obhajobu národních zájmů a přísnou imigrační politiku. Zakladatelé Okamura s Fialou své hnutí také označili jako radikální. Fiala prohlásil že, hlavním cílem bude referendum o vystoupení země z EU. Tvrdí, že Evropská unie říká, abychom se vzdali svobody, přijali regulace, zavrhnli svoje tradiční hodnoty a přijali imigranty, což strana jednoznačně odmítá. Strana sice tvrdila, že není proti všem migrantům, „Vítáme každého, kdo chce pracovat, studovat, vytvářet hodnoty, kdo přijme naše tradice, naše hodnoty, kdo tady s námi chce žít v našich podmínkách a bude je respektovat,“ zároveň ale ve svém programu před volbami 2017, deklarovali zákaz islámu v ČR. (ČT24 2015a) (ČT24 2015b)

SPD tedy vzniklo z hnutí, jehož program byl protiimigrační politikou hodně ovlivněné. Od tohoto hnutí se nijak nedistancovalo, a naopak dál pokračuje v radikální politice. Kritérium vzniku a vývoje islamofobní strany je tedy naplněno.

Kritérium programu strany

Hnutí SPD svůj program rozdělila na 8 hlavních bodů. Hned druhý se notně týká právě migrace a má název „*Ne islámu, ne terorismu – bezpečná země pro každého*“. První nižší bod je zákaz islámu v ČR. Tento bod je značně islamofobní, a navíc není nijak dále vysvětlen nebo objasněn. Následuje bod nulové tolerance nezákonné migrace. Tento bod již problematický není. Bohužel předvolební program strany je dost krátký a neobsahuje více informací o prosazovaných krocích (Fb: Tomio Okamura – SPD 2017a)

Co se týče dlouhodobého programu strany, bojuje proti řízené islamizaci Evropy, dále však hnutí neurčuje, kdo ji řídí. SPD zdůrazňuje především odmítání vynuceně přijímat nelegální imigranty a odmítají islamizaci naší země pod záminkou multikulturalismu. Nedovolí v České republice vznik páté kolony radikálních

muslimů. Právo šaría a islámský džihád jsou podle strany ohrožením svobody a bezpečnosti. Jejich propagaci a šíření postaví mimo zákon a porušení budou podle programu trestat. Policie by podle strany měla zahájit účinnou kontrolu hranic a zpravodajské složky musí důsledně sledovat islamisty podporující džihád a šaría. (SPD 2017) Hnutí velice útočí na jakoukoliv možnost přijetí migrantů. Používá pojmy šaría a džihád velice povrchně. Například sledování islamistů podporující džihád a šaría, je velice kontroverzní prohlášení. Každý muslim totiž bez ohledu na to, zda je radikální nebo ne, žije podle šaría, což je vysvětleno blíže v teoretické části.

Ve stranickém programu SPD, hraje migrace a migrační krize velkou roli. Především bod programu “zakážeme islám v ČR“ je velice islamofobní. Hnutí dále špatně a nelogicky používá pojmy spojené s islámem. Jako legitimní může být snaha strany zastavit nelegální migraci, je však otázkou, jak se hnutí s tímto tématem chce vypořádat, protože řešení ve svém programu nenabízí. V tomto případě je kritérium programu islamofobní strany naplněno.

Kritérium vyjádření politiků

U předsedy hnutí Tomia Okamury poslouží jako vyjádření jeho videa, která tento politik publikuje na svém Facebooku.

Tomio Okamura: Zákaz islámu

Předseda hnutí Tomio Okamura se ve svém videu vyjadřoval k islámu.

Okamura: „Považuji současnou sérii útoků pachatelů z islámských zemí na občany v Evropě za logický důsledek multikulturní politiky EU. Islám se projevuje jako nenávistná doktrína, která je neslučitelná s naším způsobem života. Naše hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) odmítá islám, protože odmítáme útlak člověka z náboženských důvodů. Odmítáme násilí na ženách, zneužívání dětí a otroctví. To vše jsou projevy islámu. Z těchto důvodů prosazujeme zákaz propagace a šíření islámu v České republice. Tento návrh jsme již v Poslanecké sněmovně před dvěma lety navrhli, ale Sobotka, Babiš a Bělobrádek s jejich poslanci ČSSD, hnutí ANO a KDU-ČSL za podpory ODS a TOP09 nám tento náš návrh zamítli. A já Vás prosím o podporu SPD v říjnových parlamentních volbách.“ (Fb:Tomio Okamura – SPD 2017b)

Tomio Okamura: Islámské násilí

V tomto videu Okamura přirovnává islám k nacismu.

Okamura: „Řekněme si na rovinu, že islám a nacismus mají mnoho společného, a také si řekněme, že nacisté byli v minulosti spojenci muslimů. A nacisti jsou dodnes Arabům vzorem jak v antisemitismu, tak v jejich víře o jejich vyvolenosti a nadřazenosti nad naší rasou a kulturou. A proto je potřeba i s muslimy jednat tak jako s nacisty – ve svých islámských zemích ať si dělají, co chtějí, i když se nám z jejich krutosti chce zvracet, ale říkám po celou dobu jasně a narovinu, ať svoji zvrhlou ideologii netahají k nám... Tak jako u nacistů, tak i u muslimů často multikulturalisté a tzv. „sluníčkáři“ v čele s premiérem Sobotkou, vicepremiérem Bělobrádkem z KDU-ČSL či eurokomisařkou Jourovou z hnutí ANO poukazují na to, že prý většina nevráždí. To je však z mého pohledu zcela lichý argument. Ani všichni nacisté a milovníci Hitlera přece osobně nevráždili, ale jak nacistická většina, tak muslimská většina násilí ve jménu své zvrhlé ideologie schvaluje - a v tom jsou vždy nebezpeční, protože z jejich řad kdykoli může vyjít vrah a také pravidelně vychází a vraždí nevinné lidi.“ (Fb:Tomio Okamura – SPD 2017c)

Tomio Okamura: Migranti k nám zavlekli opičí mor. Aktivista podal trestní oznámení

Tomio Okamura podával zprávu o tom, že migranti do Evropy zanesli západonilskou horečku a opičí mor. Poté se však ukázalo, že západonilskou horečku přenášejí na člověka komáři, a z člověka na člověka se nemoc přenáší pouze z matky na plod.

Okamura: „V těchto dnech se ve státech Evropské unie objevily vzácné případy západonilské horečky a opičího moru. Zemřeli čtyři lidé včetně jedné české ženy. Tyto případy mají bez jakékoliv pochyby souvislost s ilegální migrací. Hnutí SPD dlouhodobě upozorňuje, že s migrační politikou EU přímo souvisí obrovská zdravotní rizika pro populaci Evropy.“ (Němcová 2018)

Radim Fiala: Teror logicky a nutně pronikl do České republiky

Místopředseda hnutí Radim Fiala na svůj facebookový profil umístil zprávu o ohrožení polského letadla. Ačkoliv se v samotné zprávě z webu Idnes.cz nepíše o spojení s islámem či islamisty, Fiala dal tento případ do kontextu s islámskými radikály.

Fiala: „Teror logicky a nutně pronikl do České republiky. Pokus zničit letadlo je teroristický zbabělý akt, který odpovídá taktice islámských teroristů. Naše hnutí SPD – Tomio Okamura od svého počátku upozorňuje na nebezpečí teroru. Nikdo nekoná. Ani ANO, ani ČSSD, ani KDU-ČSL, ani ODS, ani TOP09. Všichni hledí jako kašpársci

k tomu, co jim nadiktuje Brusel, tedy Evropská unie. Naše hnutí se neohlíží na Evropskou unii. EU je odsouzena k rozkladu, stejně jako kdysi Sovětský svaz. My žádáme bezpečí pro české občany a suverenitu České republiky v rámci nové Evropy. Nové Evropy, která bude chránit a podporovat evropské národy, bude ctít suverenitu evropských států a bude nemilosrdná k nelegální imigraci, islamizaci a terorismu. Opakuji naše hnutí SPD bude nemilosrdné k teroristům. Jsme v opozici proti této vládě, jsme v opozici proti imigrační politice EU a zajistíme bezpečnost ČR jejich občanů.“ (Fb:Radim Fiala – SPD 2016)

Radek Rozvorál: Islám má charakter mocenské ideologie!

Člen předsednictva hnutí Radek Rozvorál na svém facebooku sdílel usnesení předsednictva SPD.

Rozvorál: „Islám má charakter mocenské ideologie. Evropa začíná mít velký problém s porážkou Islámského státu v Sýrii. K Islámskému státu se přidávalo množství lidí ze států Evropské unie, např. z Francie, Německa apod. Jednalo se často o tzv. přistěhovalce druhé nebo třetí generace, kteří již však mají například německé občanství a na jeho základě by se mohli chtít vrátit do EU. Problémem je nedostatek důkazů jejich trestných činů, protože jejich svědci jsou často mrtví, uprchli nebo to jsou jejich spolubojovníci, od nichž se ovšem nedá očekávat, že by vypovídali proti nim.“ (Fb: Radek Rozvorál 2019)

Miloslav Rozner: Můj projev na konferenci SPD v Praze

Miloslav Rozner měl projev o programu hnutí SPD. Rozner uvádí, že Islám je protidemokratická kultura. Tyto pojmy se však vzájemně nevylučují.

Rozner: „Příští rok máme krajské volby a je jasné že jedinou zbraní, kterou proti nám ostatní strany a jejich média použijí bude štvavá a pomlouvačná kampaň v níž nás budou nálepkovat jako xenofoby, rasisty a fašisty. Jsme vlastenci a nebojme se to říkat nahlas. Nebojme se říkat, že naše vlast a náš národ má přednost před migranty tím spíše, když pochází z nepřátelské a protidemokratické islámské kultury.“ (Rozner 2015)

Bohužel u člena předsednictva hnutí Jaroslava Holíka se nepodařily najít prohlášení o migrační krizi.

Členové vedení hnutí SPD se velmi často vyjadřují k situaci migrační krize. Uvedené vyjádření byly vybrány jen jako vzorek z mnohem většího počtu. Členové strany se však skoro vůbec nevyjadřují pro deníky a zpravodajské weby a své názory propagují výhradně na svých facebookových účtech a na webu SPD. V příspěvcích často spojují migraci s teroristickými útoky a odsuzují nelegální migraci. Takové prohlášení kontroverzní nejsou, nicméně často naráží na svůj program, který již jako islamofobní ohodnocen byl. Často opět špatně pracují s pojmem šaría a často označují islám jako nenávistnou ideologii. Politici spojují islám také s nesouvisejícími událostmi. Kritérium vyjádření politiků islamofobní strany je tedy naplněno.

Kritérium euroskepticismu

Pro ověření kritéria poslouží program před volbami 2017, dlouhodobý program hnutí a vyjádření Tomia Okamury.

Stanoviska hnutí SPD k Evropské unii jsou v kapitole Konec diktátu EU. V ní se píše, že hnutí bude prosazovat referendum o vystoupení ČR z Evropské unie. V dlouhodobém programu hnutí je uvedeno, že SPD bude bojovat proti diktátu EU. Česká republika podle nich bude do budoucna pouze bezvýznamnou administrativní jednotkou v multikulturním evropském super státě. SPD uvádí, že budou požadovat plnou suverenitu v oblastech imigrace, vnitřní a vnější bezpečnosti, potravinové a energetické bezpečnosti, daní a měny. Pokud požadavky splněny nebudou vyhlásí SPD referendum o vystoupení z EU stejně jako Velká Británie. (Fb: Tomio Okamura – SPD 2017a) (SPD 2020)

Tomio Okamura: Referendum o vystoupení EU

Tomio Okamura se na svém profilu vyjadřoval k postoji SPD k působení České republiky v Evropské unii.

Okamura: „Ano, představitelé EU a její fanoušci chovají stále více diktátorsky, mají fašizující tendence a bohužel tímto svým netolerantním fanatismem i hloupostí podřezávají větev sami pod sebou, jelikož čím dál více Evropanů má již dost jednostranného diktátu Bruselu. My všichni v SPD si přejeme co nejužší vzájemnou evropskou spolupráci, avšak naše partnerství musí být rovnoprávné, nesmí potlačovat národní zájmy a likvidovat suverenitu jednotlivých zemí.“ (Fb: Tomio Okamura – SPD 2017d)

Hnutí SPD je jednoznačně euroskeptické, podle Taggartových kritérií je zařaditelné do první i druhé skupiny stran. Hnutí požaduje reformu politiky EU, což by znak euroskepticismu nebyl, nicméně snaha unii opustit už takovým znakem je. Hnutí Evropskou unii kritizuje především skrze její migrační politiku a snahu vytvořit evropský super stát, ve kterém ČR nebude mít žádnou politickou moc. Kritérium euroskepticismu islamofobní strany je tedy naplněno.

B.1.2.3. Starostové a nezávislí /STAN/

Kritérium vzniku a vývoje strany

Strana vznikla v roce 2009, kdy se strana transformovala ze strany Nezávislí starostové pro kraj. Strana od začátku oznámila spolupráci s liberálně-konzervativní stranou TOP 09 na všech politických úrovních. Tato spolupráce se časem omezila pouze na poslaneckou sněmovnu a senát. (STAN 2020) Pro volby 2017 strana měla kandidovat v koalici s KDU-ČSL, nicméně spolupráce nakonec zkrachovala. Strana následně představila nové logo a nový program a oznámila, že v parlamentních volbách bude kandidovat samostatně. (Frouzová 2017) Strana při svém vzniku sepsala manifest, podle kterého strana vždy skládá svůj předvolební program. V něm se píše, že mezi hlavní priority strany patří: dobrá správa, kvalitní vzdělávání, péče o životní prostředí a ochrana dědictví. Investice do vzdělávání je podle strany klíčem k budoucí prosperitě, která však musí být postavena na zásadách řádné správy (správa veřejných prostředků, využívání energetické zdroje a obezřetné zásahy do krajiny). STAN podporuje lokalismus, decentralizaci, sníženou byrokracii a omezování korupce. STAN také prosazuje evropskou integraci, vysoce kvalitní vzdělávání, investice do vědy, státní ekonomiku založenou na principech volného trhu s ohledem na sociální aspekt a posvátnost soukromého vlastnictví a ochranu životního prostředí. (STAN 2020)

Strana tedy od začátku spolupracovala s liberálně-konzervativní a křesťansko-demokratickou stranou. Její manifest se soustřeďuje na větší rozložení moci na nižší úrovně. Strana nespolečně spolupracovala s žádnou radikální stranou a v jejím manifestu není zmínka o migraci, islámu, náboženství nebo menšinách. Kritérium vzniku a vývoje islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium programu strany

Strana Starostové a Nezávislí vstupovali do voleb s programem „Chceme vrátit stát zodpovědným občanům“. Strana v něm představila priority, které bude prosazovat.

1. Žádné daňové revoluce
2. Snížit zatížení práce
3. Zastavit odliv dividend z ČR
4. Dobudovat páteřní dopravní síť
5. Větší spojení škol a zaměstnavatelů
6. Zdravotnictví
7. Důchodová reforma
8. Podpora středních a malých zemědělců
9. Obranná politika
10. Vodárenství

Bod číslo 9, obranná politika je směřována k současným hrozbám společnosti. Strana v bodě zmiňuje kyber útoky či hybridní formy války. Zdůrazňuje, že obyvatelé musejí být daleko více připraveni na různé přicházející krize než doposud.

V části programu obrana a bezpečí strana poukazuje na fakt, že Česká republika je neustále pod útoky dezinformačních kampaní či kybernetické agresivity. Následuje první zmínka o migrační krizi, která je v severní Africe a na Blízkém východě způsobená nedostatkem zdrojů i mocenskými krizemi, a vyvine tak další migrační tlak na Evropu. Strana také kritizuje fakt, že tisíce míst v české armádě je neobsazených, a že stát dává na armádu jen polovinu peněz než by podle smlouvy s NATO, měl. Zároveň ale strana napsala, že situace ohledně těchto bodů není kritická, pouze je třeba ji řešit.

Strana k bodu přikládá i souhrn řešení současného stavu během prvního roku vlády a na celé zvolené období. V nich se zaměřuje na posílení armády, ať už personální, tak i finanční. Strana zároveň chce připravovat krizové plány podle skupiny expertů. Strana však v řešení krátkodobém ani dlouhodobém téma migrační krize nijak nezmiňuje.

V bodu zahraniční politiky se strana vrací k tématu migrační krize. Migraci STAN chápe jako následek, nikoliv příčinu mezinárodní nestability. Bude tak klást důraz na prevenci a předcházení konfliktů efektivním zacílením rozvojové pomoci

a zahraničněpolitické spolupráce. Včasná prevence migrace je podle strany účinnější a levnější než řešení jejích následků. (STAN 2017)

Strana sice se ve svém programu sice nevyjadřuje k přijímání migrantů ať už na základě dokumentu Dublin 4 nebo obecně ale potvrdila pomoc státům v rozvojových zemích, tak aby se migrační vlna do budoucna neopakovala. Strana sice dává migrační krizi svůj vlastní samostatný nadpis v rámci bodu zahraniční politiky, nicméně doplňuje jej konkrétním řešením prevence a podpory ohrožených států. Migrační krizi vidí z pohledu počtu lidí a v bodu nehraje roli náboženství. Kritérium programu islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium vyjádření politiků

Petr Gazdík: Uprchlíky, kteří nejsou ohroženi na životě, musí Evropa vracet

Petr Gazdík se jako předseda STANu vyjádřil pro web Idnes.cz k migrační krizi hned po jejím vypuknutí v roce 2015. Gazdík naráží na špatně vymyšlený dokument Dublin 4. Zároveň stejně jako v programu, zdůrazňuje nutnost pomoci v regionech odkud migranti při

Gazdík: První, co by měla Evropa udělat, je vyvolat velké společné jednání evropských zemí. Úplně by se Evropa měla zbavit nesmyslu jménem kvóty...Nasadit veškeré možné prostředky, aby se azylové řízení maximálně zrychlilo a netrvalo ani roky, ani měsíce, ale dny, maximálně týdny. A ty lidi, kteří nejsou bezprostředně ohroženi na životě, okamžitě vracet zpátky. Až ty rodiny, nejčastěji děti, budou muset chodit pro vodu deset a více kilometrů, tak už to nebudou zvládat a ti lidé se prostě pohnou. A půjdou tam, kde voda bude. A nastane obrovská, mnohem větší vlna migrace, než si umíme představit. (Kopecký 2015)

Petr Gazdík: Vláda, ale i většina stran, dělá z lidí v kampani blbce

Petr Gazdík v rozhovoru hodnotil kampaně stran před nadcházejícími krajskými volbami. Předseda strany STAN navazoval tímto prohlášením na svou předchozí odpověď, že se společnost kvůli migrační krizi rozdělila na sluníčkáře a xenofoby.

Gazdík: Řešení musí nastat na straně konkrétních opatření, které na jednu stranu opravdu pomohou těm, kdo pomoc potřebují, ale na druhou stranu zabrání těm, kdo zneužívají pohostinnosti, dobroty a solidarity, kterou Evropa má, aby to dělali... My nenabízíme, že zajistíme svobodu ze Zlínského kraje, zrušení televizních poplatků a

podobné nesmysly, které nám budou k ničemu v případě blackoutu nebo když bude milion migrantů na hranicích, když nastane obrovský výpadek v případě živlů. My nabízíme, že budeme připraveni, že budeme mít plány, které zkoordinují postup obcí, kraje, státu, armády, policie. (Kopecký 2016)

Vít Rakušan: O migraci

První místopředseda strany Vít Rakušan v předvolební debatě na ČT24 odpovídal na otázku ohledně názoru strany STAN na migrační krizi.

Rakušan: Je potřeba si uvědomit, že migrace má svoje příčiny a ty příčiny jsou v těch oblastech odkud migrační vlny přicházejí a nejsou to jen zmíněné změny režimu. Máme tady zcela přirozené faktory, jako je nebyvalé sucho v těchto oblastech, jako je populační exploze, která přichází. Pokud Evropská unie a samozřejmě v rámci ní aktivní Česká republika, nepřijdou s takovou politikou pomoci, která například bude navázaná na to, že budou už v těchto oblastech zřízené detenční stanoviště, a právě v těchto stanovištích budou ti, kteří chtějí danou zemi opustit shromažďování, bude jim tam poskytnuta maximální péče a je potřeba říct, že Evropská unie tímto způsobem může i výrazně finančně podpořit dané oblasti. To je prevence. Prevence je věnovat se těm oblastem, kde migrace vzniká. (ČT24 2017b)

Stanislav Polčák: Česko přijme irácké křesťany

Místopředseda strany Polčák byl hostem dílu Události, komentáře na ČT24. Reagoval na fakt, že se česká vláda rozhodla přijmout z Iráku tamní křesťanské migranty, kteří žijí v táborech na okrajích, mimo zbytek skupin.

Polčák: Je nepochybné, že v tom prostoru, kde se teď pohybují jsou štvaná ne-li lovná zvířata a já takovéto pomáhání na základě víry, jakési selekce vyznání, tak to mi připadá do jisté míry problematické, na druhou stranu právě ta okolnost, kde ti lidé jsou, a že jsou a že jsou ve velice složité situaci, a i v těch táborech, kde žijí jsou na okraji. Tak jsem rád, že se k tomu česká vláda rozhodla, protože můžeme ukázat, že chceme pomáhat, že těm lidem nabídneme perspektivu a pevně věřím, že ta integrace bude jednodušší než u těch lidí, kteří nesdílejí tu civilizační hodnotu. (ČT24 2015c)

Radim Sršeň: Volební lídr Starostů a nezávislých ON-LINE

Radim Sršeň odpovídal na dotazy v on-line diskusi olomouckého Deníku. Otázka zněla: Dobrý den, zajímalo by mne, jak se stavíte k migrantům, přijímal byste je?

Sršeň: *K otázce migrace se v dnešní televizní debatě také dostaneme. Naše bezpečnost je samozřejmě tím hlavním kritériem. Na druhou stranu jsem osobně byl na hranici mezi Srbskem a Maďarskem v době největší uprchlické vlny ze Sýrie a coby otec malinkatého dítěte si nedokážu představit, jaké hrůzy např. samotné ženy s kojenci přiměly vydat se na takovou dlouhou a nebezpečnou cestu. Jsme lidé a těm, kteří jsou opravdu v nouzi a důkladně prověřeni, bychom měli pomoci. Ve skupině Syřanů byla i velká skupina křesťanů, neházejme proto prosím migranty do jednoho pytle. Ekonomickou migraci ze zemí islámského světa zásadně odmítám.* (Deník 2017)

Věra Kovářová: Jak se staví k otázce imigrantů politici z Berounska?

Věra Kovářová se pro berounský deník, vyjadřovala k migrační krizi těsně po jejím vypuknutí.

Kovářová: „Podle mého názoru mají v tomto směru ti, kteří říkají, že bychom neměli opakovat chybu těch západních zemí, které postavily velká azylová zařízení, a právě proto migranty do společnosti úspěšně neintegrovaly. Nejlepším řešením by bylo uprchlíky nebytovat hromadně a na delší dobu, ale v co možná nejkratším možném čase je dostat do konkrétních měst a obcí, kde budou žít“ (Lišková 2015)

Členové předsednictva strany se poměrně často vyjadřovali k migrační krizi, a tak nebyl problém ke každému přiřadit vyjádření. Politici se příliš neoddalují od svého programu. Zdůrazňují, že migrační krize je důsledkem většího problému nikoliv samostatnou krizí. Shodují se, že je třeba pomáhat a řešit problém především v oblastech odkud migranti přicházejí. Zároveň někteří místopředsedové jsou ochotní za určitých podmínek i přijmout část migrantů. Důležitým faktorem je, že politici prakticky nezmiňují islám či jinak neodkazují na náboženství. Kritérium vyjádření politiků islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium euroskepticismu

K analýze kritéria poslouží volební program z roku 2017 a prohlášení předsedy strany Petra Gazdíka.

V programu se strana vyjadřuje k Evropské unii v bodě zahraniční politiky. Pro stranu je důležitý evropský integrační proces, Zároveň strana podporuje reformy samotné Evropské unie, která by podpořila její legitimitu a demokratický princip. Strana zároveň podporuje vnitřní trh EU. Strana zároveň vidí členství v EU jako záruku

zajištění evropské bezpečnosti. Zároveň tvrdí, že je pozice České republiky jasně ukotvena politicky a hospodářsky v Evropské unii. Budoucnost Evropy se musí opírat o zodpovědnost členských států EU, jejich spolupráci a solidaritu a vycházet z výrazného ztotožnění občanů jednotlivých zemí se zásadními kroky Evropské unie. (STAN 2017)

Petr Gazdík: Evropská unie potřebuje reformu a musí se změnit, ČSSD bude mít vždy místo na naší politické scéně

Předseda STANu Petr Gazdík v pořadu X talk odpovídal na otázku, zda se po euro volbách nějak změní postoj k EU.

Gazdík: „Já věřím, že Evropská unie potřebuje reformu zevnitř. My jsme strana, která je euro-optimistická, věříme, že budoucnost České republiky je v Evropské unii, nicméně k tomu, aby se Evropa mohla rozvíjet, aby Evropská unie měla značný přínos pro naše občany, tak se v některých ohledech musí změnit.“ (Televize Seznam 2019)

Strana STAN se dlouho profiluje jako strana, která je sice euro-optimistická, nicméně zastávají názor, že by se EU měla vnitřně reformovat, nicméně v programu nikde nezmiňují náboženství islámu. Tím ovšem do Taggartových kritérií nezapadají. Kritérium euroskepticismu islamofobní strany tedy nebylo naplněno.

B.1.3. Hodnocení nových stran v Poslanecké sněmovně

Postupně byly rámcem pro islamofobní stranu prověřeny všechny tři nové strany v dolní komoře parlamentu. Na základě programu, prohlášení politiků a různých článků o vzniku stran, byly prověřena všechna čtyři kritéria. Hodnocení bylo vždy vysvětleno na konci kritéria. Tři české strany se na základě kritérií jednoznačně oddělily.

U Pirátské strany bylo jasně vidět, že program a ani vyjádření politiků nejsou islamofobní, a celkově ani migrační krizí, nijak výrazněji ovlivněny. Strana ve všech čtyřech kritériích byla shledána jako neislamofobní. Strana STAN se k migrační krizi často vracela a toto téma bylo zaneseno i do programu. Konkrétní řešení a fakt, že migrační krizi vidí jako událost, a ne jako útok, však znamenaly, že strana byla shledána jako neislamofobní. Strana zároveň kritéria nenaplnila ani výroky politiků, vznikem či euroskepticismem. Pouze hnutí SPD bylo ve všech čtyřech kritériích ohodnoceno jako islamofobní. Hnutí ve svém programu mělo zvlášť závažné

prohlášení, že zruší islám v ČR. Čelní představitelé hnutí se často vyjadřují k migrantům a často islám hodnotí jako nenávistnou ideologii anebo, že nechtějí migranty, kteří podporují šariú. Hnutí navíc založili politici, kteří již předtím působili v jiném radikálním hnutí Úsvit. Co se týče euroskepticismu, SPD jednoznačně prosazuje referendum o vystoupení České republiky z Evropské unie.

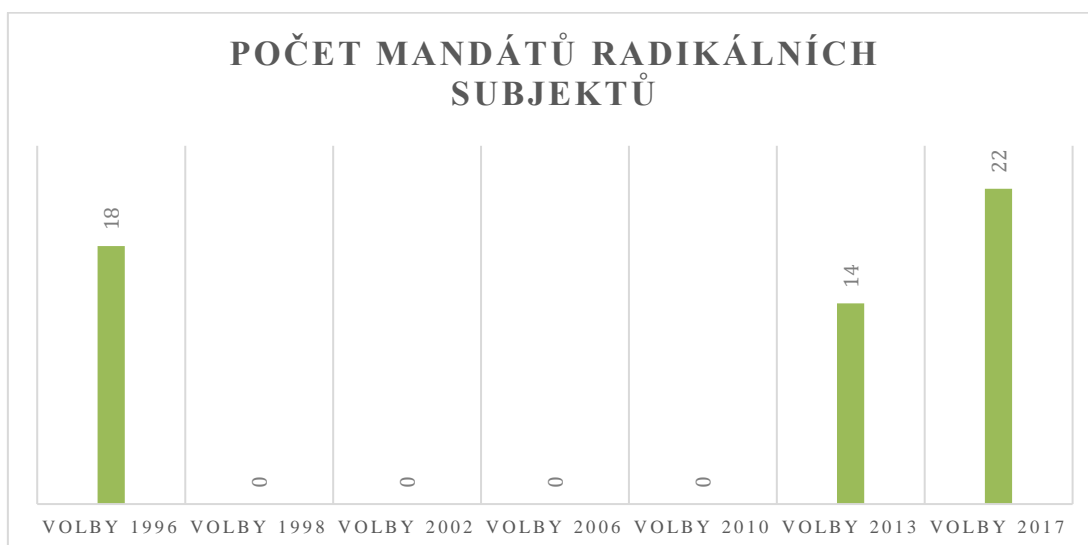
Tab. č. 2

<i>Strana/Hnutí</i>	<i>k. programu strany</i>	<i>k. vyjádření politiků</i>	<i>k. vzniku a vývoje strany</i>	<i>k. euroskepticismu</i>
<i>Pirátská strana</i>	X	X	X	X
<i>SPD</i>	✓	✓	✓	✓
<i>STAN</i>	X	X	X	X

Zdroj: Autor

Z kapitoly o České republice tedy vyplývá, že po vypuknutí migrační krize, dokázala strana SPD oslovit 10,64 % voličů, kteří se nechali strhnout stranickou rétorikou obsahující islamofobní body. Hnutí získalo v parlamentních volbách 22 mandátů. To znamená, že zastoupení radikálními subjekty v České republice se v Poslanecké sněmovně zvedlo. Z analýzy plyne, že období po migrační krizi přineslo radikálním subjektům nárůst o 8 mandátů, a to díky straně, kterou je možné považovat za islamofobní. Radikální subjekty, tak získali nejvíce mandátů v historii voleb samostatné České republiky.

Graf. Č.1



Zdroj: Autor

B.2. Slovenská republika

B.2.1. Historie radikálních stran

První svobodné volby na Slovensku se konaly v roce 1994. Do té doby se volby konaly v rámci Československé federativní republiky. Už od voleb 1992, na Slovensku vzrůstal význam konfliktní linie Mečiarismus – Antimečiarismus. Trend pokračoval po volbách 1994. Vyhrála je strana Hnutí za demokratické Slovensko pod vedením Vladimíra Mečiara. Strana v 90. letech získávala v národní radě většinu a Slovensko bývá v období 1994 až 1998 označováno jako největší odklon od demokratického zřízení. (Hloušek, Kopeček 2003) (Kopeček in. Strmiska 2005: 460-462)

Nicméně od počátku voleb na Slovensku se do Národní strany pravidelně dostávala krajně pravicová, a tedy radikální strana. Jedná se o Slovenskou národní stranu (dále SNS). Strana v průběhu 90.let se značně proměňovala a odtrhávala se od ní jinak zaměřená křídla, jedno založilo Slovenskou národní jednotu (radikálnější křídlo), druhé rozšířilo Demokratickou unii (liberální křídlo). V druhém případě byly neshody zapříčiněné vztahem ke koalici se stranou HZDS, přičemž liberální křídlo bylo proti. Strana ve společných volbách v letech 1990 a 1992 získala 13,9 % a 7,9 % hlasů. V prvních čistě slovenských volbách strana oslabila na 5,4 % hlasů a málem se do parlamentu nedostala. Stala se však stranou koaliční a rozpad jejich poslaneckého klubu dopomohlo k pádu Mečiarovy třetí vlády. Ve volbách 1998 opět strana posílila

na 9,1 % hlasů. (Kopeček in. Strmiska 2005: 467-468) (Fiala 2002: 367) Strana se ve svém programu nejprve zaměřovala na slovenskou samostatnost, když bylo toto téma vyčerpáno, začalo se SNS zaměřovat na obranu Slovenska před vlivy z Maďarska, České republiky či USA. Zároveň začalo vystupovat proti maďarské a romské menšině. Podle SNS by mělo být Slovensko vedeno jako stát Slováků a jen oni by měli být státopornou silou. Strana chtěla znovu zavést tresty smrti. Striktně odmítala vstup do NATO a chtěla co nejvíce oddálit vstup do Evropské unie. (Fiala 2002:368) Straně se dvakrát nepodařilo dostat se do Národní rady, a to ve volbách 2002²⁰ a v mimořádných volbách 2012. (Kopeček in. Strmiska 2005: 479) (Aktuality.sk 2012)

Strana se do parlamentu vrátila po volbách v roce 2016, proto bude zařazena mezi nové strany v parlamentu a bude tak podrobena rámci pro islamofobní stranu. Charakter a historie strany může nasvědčovat faktu, že by mohla získat na podpoře právě po migrační krizi. Stranu bez analýzy nelze hned zařadit mezi radikální subjekty, protože mohlo dojít k liberalizaci programu.

B.2.2. Použití rámce na nové strany v Národní radě

První volby po vypuknutí migrační krize se konaly v roce 2016. Do parlamentu se dostalo celkem 8 politických subjektů z nichž byly 4 strany nové. Nejsilnější z nových stran byla již v minulosti úspěšná Slovenská národná strana, získala celkově 225 386 hlasů. Po přepočtu to bylo 8,64 % hlasů, což pro stranu znamenalo zisk 15 mandátů. Druhou stranou mezi nováčky byla strana Kotleba – Ľudová strana naše Slovensko (dále ĽSNS nebo Kotlebovci). Ta získala 209 779 hlasů. Po přepočtu strana získala 8,04 % hlasů a v Národní radě to znamenalo 14 křesel. Další dvě strany měly větší odstup. Na pomyslném třetím místě mezi novými subjekty skončilo hnutí SME RODINA Borise Kollára. To získalo 172 860 hlasů. Strana usedla do 11 křesel se ziskem 6,62 %. Nejmenším celkem, nejen mezi nováčky, ale i v celé Národní radě, se stala strana #Siet'. Těsně překonala pětiprocentní kvórum. K tomu jí dopomohlo 146 205 hlasů, což znamenalo 5,60 % hlasů, a tedy 10 mandátů v Národní radě. (Statistics.sk 2016)

²⁰ Výsledek mohlo ovlivnit odtržení křídla pod vedením Jána Sloty, který po vnitrostranických problémech založil Pravou Slovenskou národnou stranu. Tato strana samostatně působila v letech 2001-2003. Strany SNS a PSNS kandidovaly sice samostatně nicméně jejich program se příliš nelišil. Nicméně volby skončily neúspěchem obou stran, kdy získaly okolo 3,5 % hlasů. V roce 2003 se obě strany opětovně sloučily a zůstala, tak strana SNS. (Kupka, Laryš, Smolík 2009: 44-45)

B.2.2.1. Slovenská Národná strana /SNS/

Kritérium vzniku a vývoje strany

Kritérium vzniku strany SNS bylo již rozpracováno v kapitole historie radikálních stran. Strana SNS vznikla jako radikální nicméně tím, že vznikla již v roce 1990, kdy téma islámu nebylo tolik známé a používané, proto strana nevznikla jako islamofobní. Kritérium vzniku a vývoje islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium programu strany

Strana do parlamentních voleb vstupovala s programem „Hrdě, odborně, slušně“. Obsahuje celkem 12 témat s různými rozšiřujícími body. Téma migrační krize strana zmiňuje ve třetím bodě o Svrchovaném státě. Strana v něm představuje Národní program na ochranu suverenity Slovenské republiky. Jeho hlavními prvky jsou Důsledná ochrana státních hranic před masovou a nekontrolovatelnou invazí nelegálních migrantů. Dále evidence a kontrola migrantů v tzv. stálých centrech prvního kontaktu. Strana ale zároveň avizovala, že migrantům v bezprostředním nebezpečí poskytne pomoc. Strana se bude snažit zároveň snažit zamezit příchodu ekonomických migrantů a vzniku teroristických buněk. Poněkud více kontroverzní bod může být ochrana práv slovenských občanů před narušením etnické, kulturní a náboženské integrity ze strany migrantů, kteří přicházejí z odlišného prostředí. Strana se dále zaměřuje především na ochranu slovenských občanů před likvidací ze stran mezinárodních korporací a zájmových skupin oligarchů. Ti se podle strany snaží ponížit Slovensko, zneužít jeho ekonomický potenciál a Slováky vidí pouze jako levnou a poslušnou pracovní sílu. Zároveň produkty takových korporací ohrožují zdraví a životní prostředí slovenských občanů. Strana se v závěru tohoto bodu zasazuje za ochranu obyvatel před Transatlantickou dohodou mezi Evropskou unií a USA o volném obchodu. (SNS 2015)

Můžeme říci, že program strany je sice celkem hodně ovlivněn tématem migrační krize, ale strana uznává, že v případě bezprostředního ohrožení migrantů je ochotna je přijmout a pomoci. Sice strana deklaruje, že ochrání slovenskou kulturu před příchodem migrantů pocházejících ze zcela jiného kulturního prostředí, nicméně fakt, že strana nechce ve sto procentech případů postupovat stejně ji dělá neislamofobní. Strana totiž neuvádí, pro jaký počet migrantů v nebezpečí je přípustná zajistit azyl a pomoc. Dále pro negativní hodnocení hraje fakt, že přijetí potřebných migrantů je

fyzický akt, zatímco ochrana práva Slováků na etnicitu, kulturu a náboženství, je bez vysvětlujících kroků pouze akt teoretický. Právě kvůli těmto dvěma bodům je posouzení programu strany velice sporné, nicméně příslib přijetí určitých migrantů a nespécifikovaná velikost pomoci, stranický program dělá neislamofobní. Kritérium stranického programu islamofobní strany, tedy není naplněno.

Kritérium vyjádření politiků

Andrej Danko: SNS navrhne zákaz burek

Předseda strany Andrej Danko se vyjadřoval k plánu strany SNS k zavedení burek na veřejném prostranství. Projev je velmi sporný, protože první část jednoznačně hledá řešení krize a snahu, aby se lidé více zajímali o toto téma. Druhá část však odmítá nošení burek vzhledem ke zvýšení bezpečnosti. Danko tak sice tvrdí, že ne každý muslim je terorista ale omezení se ve výsledku bude týkat všech.

Danko: „Multikulturalizmus selhal. Musíme se učit být jednotní, zvýšit bezpečnosť, ochranu, mnohým viac mlúvit o tom, čo je islám, aké jsou jeho druhy... Musíme začít obsáhlejší dialog, i církevní představitelé. Ne každý, kdo vyznává islám, je terorista. Nemůžete člověka soudit podle vyznání a barvy pleti. Ale musíte v rámci Evropy přijmout bezpečnostní opatření, které dokážou identifikovat lidi, co inklinují k radikálním projevům islámu.“

Jedná se o první část rozhovoru. Danko dále pokračoval o restrikcích ohledně nošení Burek

Danko: „Tak, jak jsme zvedli hranici registrace církví, budeme otevírat otázku nošení burky na veřejných prostranstvích. Příští rok přijdeme s návrhem zákona. Bude kompatibilní s tím, co se debatovalo ve Švýcarsku a co říkají Němci. A to vše z hlediska bezpečnosti... Když jsem v roce 2011 hovořil například o zákazu nošení burek, kritizovali mě. Ale já jsem to tak cítil. Hodně jsem jako právník jezdil do Anglie a viděl střet kultur. Tak jsem byl nacionalista. Dnes už Angela Merkel řekne na sněmu, že nošení burek třeba omezit.“ (Aktuality.sk 2016a)

Andrej Danko: Je potřeba přijmout legislativní opatření proti islamizaci Slovenska

Andrej Danko se vyjadřoval ohledně situace islámu na Slovensku, po teroristickém útoku v Paříži. Uvedl, že islamizace země začíná stánky s kebabem, což je velice kontroverzní prohlášení. Dále uvádí, že Slovensko i Evropa jsou křesťanskými

zeměmi. V Evropě jsou však i státy, které mají hlavní náboženství islám. Například Bosna a Hercegovina, Albánie či Kosovo.

Danko: *„Islamizace země začíná stánky s kebabem a v konečném důsledku vyústí až do nároků na změnu právního a sociálního systému, jak jsme svědky v západních a severovýchodních zemích Evropy. Slovensko i Evropa jsou křesťanskými zeměmi a proto každý, kdo sem přijde a věří v jiného Boha, má mít svobodný přístup, ale musí respektovat náš právní systém. Musíme udělat vše pro to, aby Evropa zůstala křesťanská.“* (Teraz.sk: 2015a)

Jaroslav Paška: EÚ musí důrazně reagovat na narůstající agresivitu migrantů

První místopředseda strany Jaroslav Paška poukazoval na události ve francouzském Calais a na incidenty na maďarsko-srbských hranicích nebo v městě Debrecín, v němž skupina migrantů zaútočila na místní obyvatele. Paška se vyjadřoval především k násilníkům a jinak náboženství islámu nijak nezmiňoval.

Paška: *„Agresivita migrantů domáhajících se evropského 'sociálního deštníku' prudce narůstá...I Řecký premiér Alexis Tsipras už požádal Unii o akutní pomoc při zvládnutí situace s migranty na řeckých ostrovech...Stejně rychle a stejně houfně, jako do Evropy přicházejí je potřeba všechny násilníky i ekonomické migranty vracet do krajiny, odkud přišli.“* (Teraz.sk 2015b)

Anton Hrnko: Nemusíme nic

Místopředseda strany SNS Anton Hrnko, reagoval na svém facebookovém profilu na francouzského prezidenta Emanuela Macrona, a na jeho výrok, že Evropa musí přijímat migranty. Hrnko reagoval velice sporně. Sice uznal, že migranti jsou pouze lidé utíkající ze svých domů za svobodou a lepším životem. Zároveň ale připomenul doby, kdy muslimové expandovali do Evropy. Napsal, jak těžké bylo je zatlačit zpět odkud přišli, a že si Slovinci již nenechají nic takového vnutit.

Hrnko: *„Francouzský prezident Macron se nechal slyšet, že "musíme přijímat" uprchlíky, protože je to naše tradice a věc cti. Vysídlení nejsou jednoduše nějakí migranti, jsou to lidé, kteří opustili své domovy kvůli svobodě, kvůli válce nebo politické situaci... Slovensko, a i okolní státy mají své zkušenosti s expanzí islámu. Přes sto padesát let jsme je měli na hranicích a víme, co nás to stalo krve a potu, dokud jsme je poslali tam, odkud přišli. A doufám, že pan Macron se nechce do dějin zapsat*

jako jeho jmenovec z prvního století. Sice mu nehrozí, že by zabil nějakého císaře, ale může se mu stát, že při svých hrozbách středoevropským národům může zabít Evropskou unii. Ano, my si nedáme vnutit něco, co by popřelo celé předchozí naše dějiny.“ (Fb: Anton Hrnko 2017)

Štefan Zelník: Zákon o církvích byl ve skutečnosti proti islámu, a ne proti spekulantům

Místopředseda strany Štefan Zelník se vyjadřoval ke zvýšení počtu členů k zaregistrování církve. Z následných projevů v parlamentu však vyšlo najevo, že návrh SNS mířil především na islám.

Zelník: Starosta Londýna Khan vyhlásil, že migranti by se neměli integrovat a přizpůsobovat krajině, do které přišli, ale měli by ji změnit podle svých představ. Nebyla jediná reakce nikoho, aby řekl, o čem to mluvíte, pane starosto, jak si to jako představujete. Přestaňte s tím obrazem, nějakým sluníčkářským, že se nic neděje, prosím vás.“ (Kern 2017)

Od dalších místopředsedů Evy Smolíkové a Cyrila Leška se nepodařilo najít žádné vyjádření ohledně migrační krize.

Vedení strany SNS se k tématu migrační krize vyjadřují vcelku často. Za problematiku se dají považovat především vyjádření předsedy strany Andreje Danka. Snaha zakázat nošení burek z důvodu bezpečnosti či prohlášení, že islamizace začíná u stánků s kebabem, to jsou velmi kontroverzní vyjádření. Strana však pokračuje ve sporných vyjádřeních. Stejně jako tomu bylo u programu strany. Politici za migraci vidí lidské příběhy, a osudy ale zároveň se snaží na islám poukazovat a na Slovensku ho omezit. Kritérium islamofobní strany je tedy naplněno.

Kritérium euroskepticismu

K analýze poslouží volební program pro volby 2016 a vyjádření předsedy strany Andreje Danka. V případě sporného výsledku bude přihlédnuto k faktu, že se strana snažila co nejvíce zdržet vstup Slovenska do Evropské unie.

Ve svém programu strana deklaruje, že respektuje mezinárodní právo a mezinárodní závazky Slovenské republiky. Tím je samozřejmě myšleno i členství v Evropské unii. Pokud by však některý z těchto závazků poškozoval národní nebo státní zájmy Slovenské republiky, podpoří SNS všemi dostupnými prostředky legální zánik takového závazku nebo nepřistoupení k takovému závazku ze strany Slovenské

republiky. Strana by tedy byla ochotna vystoupit z Evropské unie. Strana zároveň prosazuje důslednou reformu celé EU. (SNS 2015)

Danko: Pokud Britové brexitem získají, Evropská unie skončí

Předseda strany se vyjadřoval k odchodu Velké Británie z Evropské unie. Předseda strany avizoval, že je spokojen s tím, jak Slovensko v rámci EU funguje.

Danko: „Konec Evropské unie již není jen teoretickou, ale i reálnou možností, na kterou Slovensko musí být připraveny. "Pokud už nebude jiné cesty, i my se musíme postavit a spravovat svůj stát... Pokud se Velké Británii vyplatí vystoupit z Unie, bude to konec EU. Velká Británie musí pocítit, že se jí nevyplatilo odejít. Pocítí to jen tak, že se to dotkne nejen pohybu pracovní síly, ale i pohybu zboží a služeb... Dnes jsme v EU o krok dále. Když už cestujeme někde jako představitelé Slovenska, jsme opravdu mnohem víc respektováni, já to cítím na každé zahraniční návštěvě. Toto předsednictví ukázalo Evropě, kde je Slovensko, kdo je na Slovensku, jací jsou tu představitelé a lídři, vytvořili nové vazby a je to velký krok pro pozici Slovenska v EU.“ (Aktuality.sk 2016b)

Ačkoliv strana SNS byla kritikem vstupu Slovenska do NATO a snažila se i oddálit vstup do Evropské unie, jejich vyjádření nejsou nijak kontroverzní. Strana sice žádá větší reformu EU ale nijak aktivně neprosazuje referendum o vystoupení. Kritérium euroskepticismu tedy není naplněno.

B.2.2.2. Kotleba – Ľudová strana naše Slovensko /ĽSNS/

Kritérium Vzniku a vývoje strany

Faktický vznik strany se píše do roku 2009, kdy Marián Kotleba převzal Stranu přátel vína. Poté se strana přejmenovala na Lidovou stranu sociální solidarity a později na Lidovou stranu Naše Slovensko. (Ives.minv.sk 2020) Strana se od svého založení hlásí k odkazu slovenského buditele Ľudovíta Štúra ale také Andreje Hlinky, a Josefa Tisa. Odkazují tedy na fašistický Slovenský štát fungující v letech 1939 až 1945. (Kováč 2011: 209) Strana je založená na 3 základních principech, tedy národním, křesťanském a sociálním. Strana si od svého založení nastavila hodnoty, ze kterých chce vybudovat novou Slovenskou republiku. Těmito hodnotami jsou politicky nezávislý a hospodářsky soběstačný, neutrální, bezpečný, sociálně spravedlivý, ekonomicky prosperující, hospodářsky vyspělý, křesťanský a mravně zachovalý, národní, vzdělaný

a kulturní a zdravý stát. V několika těchto bodech strana zmiňuje cizince nebo menšiny.

Bezpečný stát strana chce zajistit tak, že Slovensko nebudou terorizovat a okrádat menšiny a především Romové. Co se týče křesťanského a mravně zachovalého státu, strana jej chce zajistit tak, aby se v něm uplatňovaly tradiční křesťanské hodnoty, které se podle LSNS neshodují se západním liberalismem podporujícím ateismus dále s materialismem, konzumem, nebezpečnými sektami a sexuálními úchyly. Národní stát je podle Kotlebovců takový, kde je Slovák pánem a není podřízený cizincům, přistěhovalcům a národnostním menšinám. Další zmínky o cizincích již v tomto prohlášení nejsou. (LSNS 2009)

Strana vznikla jako strana ochraňující národní zájmy a prosazující práva Slováků na úkor národnostních menšin. Strana sice v některých bodech zmiňuje právě menšiny, cizince a přistěhovalce ale ani v jednom bodě není nikde zmiňovaný islám či přistěhovalci z blízkého východu či Afriky. Strana totiž vznikla již v roce 2009, tedy v době, kdy migrace muslimů nebyla nijak zásadní. Je jednoznačné, že strana se začala otázkou migrace z muslimských zemí zabývat až po vypuknutí migrační krize. Kritérium vzniku a vývoje islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium programu strany

Strana LSNS šla do voleb 2016 s programem ve kterém představila 10 bodů pro Slovensko. Strana zdůrazňuje, že je legální politickou stranou, která se snaží zákonnou cestou zamezit rozkrádání státu politiky a parazity. Čtvrtý bod programu se zaměřuje na migraci. Strana hlásá, že nedovolí migrantům obsadit Slovensko. Podtitul bodu je „Slovensko není Afrika! Nikdy se nepodřídíme cizincům!“ Strana u migrantů několikrát zmiňuje jejich muslimské vyznání a přirovnávají je k „parazitujícím cikánům“. Strana jednoznačně deklaruje, že v době, kdy více rodin trpí chudobou, nebude podporovat a živit žádné cizince. Strana nenechá obtěžovat slovenské ženy agresivními cizinci jako tomu bylo v německém Kolíně nad Rýnem. Strana v programu také napsala, že muslimští migranti se nechtějí ani neumějí přizpůsobit zákonům a společenským normám. Vytlačují křesťanství a evropskou kulturu a mění podle svých představ společnost, která je přijala. Strana na rozdíl od vládních a etablovaných stran, nikdy nezaprodá Slovensko a nedovolí imigrantům jej obsadit. Strana ochrání zemi bez ohledu na to, co si o tom bude myslet Evropská unie. Mezi

hlavní témata tohoto bodu, strana vypíchla ochranu hranic armádou, nepřijetí ani jednoho migranta a vyhoštění všech, kteří již ve státě jsou. (LSNS 2016a)

Strana ve svém programu dává migraci velký prostor. Především několikrát zdůrazňuje islám a jejich nepřizpůsobivost. Zároveň několikrát zmiňují, že muslimové chtějí obsadit Slovensko a změnit jejich kulturu. Vzhledem k neustálému zdůrazňování muslimského vyznání, je strana islamofobní. Kritérium programu islamofobní strany je tedy naplněno.

Kritérium vyjádření politiků

Marián Kotleba: Aj jeden jediný imigrant je príliš mnoho

Marián Kotleba se vyjadřoval pro proruský a nespolehlivý web Hlavné správy²¹ s odkazem na Facebook Mariana Kotleby. V něm se předseda strany vyjadřoval k teroristickým útokům ve Francii a v Německu. Kotleba vyhlásil, že nechce na Slovensku ani jednoho migranta, protože i jeden je moc. U muslimů totiž není jisté, kdo jménem Alláha začne zabíjet.

Kotleba: Včera zase ďalší útok afghánskeho imigranta sekerou ... Kdyby vám někdo nabídnul misku plnou imigrantů, z níž jen 10 % zabíjí lidi na kamionu nebo sekerou, vzali byste si je k sobě? Kdo z vás, se zdravým rozumem, byste takovou misku přijal a nabídl by z ní?! I kdyby 100 "lidskoprávních mimovládkářů" na mě křičelo, že jsem xenofobní, a že mám předsudky vůči neotráveným "bonbonům", i tak bych raději odmítl celou misku. Každý den se totiž potvrzuje, že i jeden jediný imigrant je příliš mnoho! Neboť i jeden stačí na to, aby jménem Alláha pozabíjel možná i vaši rodinu ... (Gdovin 2016)

Marián Kotleba: Kotleba vyzýva na odvolanie Lajčáka

Předseda Kotleba se ve svém videu vyjádřil ohledně podpisu Marakéšského paktu. Připomněl, že strana LSNS byla první, která otevřeně vystupovala proti jakémukoliv přijímání migrantů. Tvrdě zkritizoval ministra zahraničních věcí Milana Lajčáka, který se snažil o podpis tohoto Paktu.

²¹ Hlavné Správy nejsou spolehlivým webem nicméně předseda strany Marián Kotleba se příliš nevyjadřuje zavedeným zpravodajským webům. Z článku jsou vybrány pouze citace Mariána Kotleby tak aby nedošlo k převzetí nějakého shrnutí či hodnocení webu. (Šnidl 2018)

Kotleba: *V prvním řadě se musím říct, že Ľudová strana naše Slovensko má v otázce migrace absolutně jasno. Byli jsme to my, kdo jako první spolu s dalšími už v roce 2015 organizovali největší protiimigrační protest. Tehdy v celé Evropě, poprvé začalo jasně mluvit o tom, že žádní migranti do Evropy nepatří a že to musíme zastavit jinak nás to převálcuje... Je to totiž on (Lajčák), který je největší fanatikem pro imigraci na Slovensku. Je to totiž on, kdo veřejně v médiích a jinými způsoby se snaží protlačit přijetí tohoto sebevražedného dokumentu. Jestli totiž jeho ženě něco chybí, co očekává právě od těchto imigrantů, tak ať si je natáhne domů ale ať to netahá na celé Slovensko. My je tady opravdu nepotřebujeme, nechceme a za celou stranu LSNS musím říct, že nedovolíme, aby sem tito lidé přišli, protože tady nemají co dělat.*“ (YT: Kotleba – Ľudová strana Naše Slovensko 2018)

Milan Uhrík: Imigrační krize teprve začne – do roku 2050 můžou přijít stovky miliónů imigrantů

Místopředseda strany Milan Uhrík vydal velký článek ohledně migrace. Celý článek je velice útočný vůči islámu, migrantům a migraci celkově. Uhrík se snaží na migranty ukázat jako na přicházející bojovníky a vojáky islámu.

Uhrík: *V současnosti je již zřejmé, že drtivá většina imigrantů zde nehledá bezpečné útočiště před válkou. Jejich cílem je evropský blahobyť. Přes 80 % přichozích uprchlíků jsou mladí muži, plní energie a na vrcholu sexuální výkonnosti. V diskusních kruzích panují obavy po zjištění, jak snadno se někomu podařilo do Evropy dostat masu cizích bojeschopných lidí. Také je otázkou, kde se budou tito mladíci sexuální ukájet, když ve svých domovských zemích byli zvyklí hned na několik manželek, kterých se nemuseli na nic ptát ... Poté, co se ukázalo, že velká část imigrantů neutíká před válkou, ale za luxusem, se v kruzích lidskoprávních aktivistů začaly intenzivně vymýšlet nové důvody, jako imigraci obhájit. Nejnovější trend je, že jde o tzv. klimatických uprchlíků čili o lidi, kteří nebyli ze svých domovů vyhnáni válkou, ale chudobou způsobenou klimatickými změnami. Cílem této propagandy je svalit břemeno odpovědnosti opět na evropské národy, vyvolat v nich pocit viny a otevřít tak brány pro ještě větší masy imigrantů.* (Uhrík 2015)

U místopředsedů Martina Beluského, Miroslava Suji a Rastislava Kisela se nepodařilo najít žádné vyjádření ohledně migrační krize.

Vyjádření politiků se sice nepodařilo najít u členů ĽSNS tolik ale je to z důvodu, že se celkově členové této strany nevyjadřují zpravodajským webům. V tom je podobnost s Českou a prokazatelně islamofobní stranou SPD. Pokud se již předsedové k migraci vyjádří, jsou značně útoční vůči jakémukoliv přijímání migrantů. Také upozorňují na islámské vyznání migrantů s tím, že se snaží Evropu obsadit anebo změnit kulturu a společnost v zemi, která je přijme. I přes menší výskyt vyjádření, můžeme je ohodnotit jako islamofobní. Kritérium vyjádření politiků islamofobní strany je tedy naplněno.

Kritérium euroskepticismu

K posouzení kritéria poslouží program strany z voleb 2016, dlouhodobý program strany a text k petici o referendu o vystoupení z EU, pod kterou je podepsán Marián Kotleba.

Strana se k Evropské unii ve svém programu vyjadřuje v bodu „Slovensko postavíme nad diktát Bruselu“. Strana chce navrátit Slovensku hrdost, samostatnost a suverenitu. Strana odsuzuje především fakt, že o podstatných otázkách rozhodují byrokrati v Bruselu, a také, že jejich zákony jsou nadřazené těm lokálním. Strana zmiňuje třeba zákaz vyrábění klasických žárovek nebo rtuťových teploměrů. Zároveň s tím spojuje zánik stovek Slovenských firem. Strana dále naráží na eurofondy, Ty se prý snaží umlčet kritiky EU, ale zároveň jsou podle strany eurofondy z velké části pouze odvody ze Slovenského státu. Strana slibuje návrat slovenské koruny ale především spuštění referenda o odchodu z Evropské unie. Strana zároveň Evropskou unii kritizuje za přerozdělování migrantů. Strana se tedy bude snažit ochránit zemi před migranty a před EU. Strana tvrdí, že EU se nedá reformovat, a tudíž jedinou cestou je vystoupení z EU. (ĽSNS 2016a)

Kotleba: Petice za referendum o vystoupení Slovenské republiky z Evropské unie

Kotleba: „Právo Evropské unie je v Ústavě Slovenské republiky nadřazené slovenským zákonům. Ztratili jsme statní suverenitu a samostatnost, nemáme vlastní hranice, peníze, ani armádu. O všem podstatném dnes nerozhoduje slovenská vláda a parlament, ale orgány Evropské unie. Stali jsme se hospodářskou kolonií Západu a nadnárodních korporací a bank. Nesmyslné příkazy, zákazy a omezení Bruselu rozvrátili slovenské hospodářství především zemědělství a potravinářství. Ročně do Evropské unie odevzdáme víc jak 800 miliard eur. Za podřadné potraviny dovážené z krajin EU zaplatíme další miliardu eur! Přitom před vstupem do EU jsme byli, co se

týče potravin, soběstační. Dnes ale slovenskou půdu, základní zdroj našeho živobytí, ve velkém skupují cizinci. Evropská unie nás chce zničit nejen ekonomicky, ale i sociálně. Pod hrozbou sankcí nám už teď nutí víc jak 120 tisíc migrantů z Afriky a Asie! Muslimští migranti se neumějí a ani nechtějí přizpůsobit našim zákonům a normám. Páchají mnohé zločiny a jsou ohromnou zátěží pro původní obyvatele. Vytlačují křesťanství a evropskou kulturu a mění ke svému obrazu každou společnost, která je přijme.“ (LSNS 2016b)

Strana jednoznačně zapadá do první skupiny euroskeptických stran podle Taggarta. Jednoznačně slibuje, a i podniká kroky ohledně vystoupení z EU. V prohlášení k petici o referendu strana také jednoznačně zmiňuje migrační krizi a muslimské migranty, kteří chtějí změnit křesťanskou kulturu na Slovensku, tudíž migrační krize je jedním z hlavních důvodů snahy opustit Evropskou unii. Kritérium euroskepticismu islamofobní strany je tedy naplněno.

B.2.2.3. Sme Rodina – Boris Kollár

Kritérium vzniku a vývoje strany

Hnutí vzniklo na konci roku 2015. Hnutí Sme Rodina vzniklo jako reakce na situaci na Slovensku a v Evropě. Hnutí velmi citlivě vnímá ohrožení slovenských rodin zvenčí, ale i zevnitř, a rozhodli se oslovit Slovensko s jejich vizí. Zakladatelem hnutí je podnikatel a miliardář Boris Kollár. Jemu samotnému vadil systém, který na Slovensku funguje, a že slabší v něm nemají šanci. Kollár se již před vstupem do politiky zaujal veřejnost ostřejšími výroky vůči migrantům. Na svém facebookovém profilu zveřejnil, že se jich nikdy Slovinci nezbaví, když k nim přijdou ani když je vyhostí, protože není kam. Svou kritiku obrátil i proti Angele Merkelové či Georgi Sorosovi. Kollár svou stranu vidí jako jasného zástupce slovenské pravice. (Bariak 2015)

Od začátku hnutí předseda Boris Kollár pokračoval v ostré kritice migrantů. Již od první tiskové konference začal řešit plot kolem Slovenské republiky. Dále migraci označil jako řízenou invazi, která může vést ke vzniku občanské války. (Mikušovič 2015a) V následujícím roce několikrát na svém facebookovém profilu sdílel příspěvky z nedůvěryhodného českého webu Parlamentní listy, a také z jeho slovenské odnože. Příspěvky se týkaly migrace a politiků s ní spojených. (Fb: Boris Kollar 2016a) (Fb: Boris Kollar 2016b) (Fb: Boris Kollar 2016c)

Hnutí tedy vzniklo jako strana protestní vůči současné situaci nejen na Slovensku. Hnutí již bylo z programu i vyjádření politiků ohodnoceno jako islamofobní a je vidět, že na tomto základě již vzniklo. Pomohl k tomu fakt, že vzniklo na konci roku 2015 a tedy až po vypuknutí migrační krize. Na základě nastavené rétoriky vůči migrantům a islámu, samotným předsedou hnutí Borisem Kollárem, je jasné, že strana již jako islamofobní vznikla. Kritérium vzniku a vývoje islamofobní strany je tedy naplněno.

Kritérium programu strany

Hnutí Borise Kollára ve svém programu představuje 11 bodů pro Slovensko. Hnutí se soustředí na veřejnou správu, boj proti korupci, bezpečnost a mezinárodní vztahy a dále také na rodinu, mladé lidi, zdravotnictví, rozvoj regionů a jejich zemědělství či životní prostředí. V bodě obrana a vnitřní bezpečnost, strana řeší současné hrozby pro Slovensko. Mezi ně strana řadí mezinárodní migraci, blízké vojenské konflikty, závažnou hospodářskou a finanční kriminalitu, a také neschopnost bezpečnostních složek řešit kauzy. Hnutí dále rozebírá svůj pohled na migrační krizi.

Do Evropy prý přicházejí miliony lidí z odlišné kultury, kteří mají civilizační návyky. Tito lidé se nechtějí přizpůsobit naší kultuře, a naopak chtějí, abychom se my přizpůsobili jim. To poté souvisí s konflikty v Německu a Francii. Hnutí dále píše, že 90 % migrantů nejsou ohroženi na životě a jsou tedy pouze ekonomickými migranty²². Hnutí je proti přijímání ekonomických migrantů, a zároveň nikdy nebude souhlasit s přijetím migračních kvót. Sme Rodina je však zároveň ochotna přijmout křesťanskou menšinu z ohrožených zemí, protože u nich je lehčí začlenění do společnosti vzhledem k tomu, že mají podobné civilizační návyky. Hnutí je připraveno posílit armádní složky na hranicích a postavit ploty proti dalším migračním vlnám. Hnutí tudíž jako programový cíl vidí zpřísnění přijímání migrantů do Schengenského prostoru. Strana migraci přirovnává ke stěhování národů, které ve starověkém Římě vedlo k pádu civilizace. Hnutí dále upozorňuje na romskou komunitu, se kterou má Slovensko špatnou zkušenost již po staletí. Pokud by se k této komunitě přidali ještě muslimové byly by problémy mnohem větší. Ze snahy muslimy integrovat by mohly vzejít násilné

²² Pojem ekonomický migrant je značně zavádějící pojem. Strany ho vysvětlují jako migranta, který jde pouze za lepším životem. Jenže jak již bylo v předchozí části popsáno, migrant je člověk, který jde za lepšími životními podmínkami. U tohoto kroku je nutné sledovat z jakého prostředí daný člověk pochází. Jenže pokud by člověk přicházel ze stejné životní úrovně tak nedává smysl pojem "ekonomický". Pokud má životní úroveň menší než v Evropě, už ho definuje pojem migrant. Z tohoto důvodu pojem ekonomický migrant nedává smysl.

konflikty, jako tomu bylo v Německu a Francii. (Sme Rodina 2016a: 5-6) (Sme Rodina 2016b)

Hnutí tedy ve svém programu dává velký prostor tématu migrační krize. Deklaruje, že nechce přijímat ekonomické migranty a migrační kvóty. Tento krok by ještě nebyl nijak kontroverzní. Ovšem více zavádějící je prohlášení, že lidé přicházející z odlišné kultury se nám nechtějí přizpůsobovat, a naopak chtějí abychom se my přizpůbili jim. Dále hnutí muslimy staví na úroveň nepřizpůsobivých Romů, takže by pro Slovensko vznikl další velký problém. Poté ale zmiňuje, že je ochotna přijmout z ohrožených oblastí tamní křesťany, což může být dalším projevem proti muslimům. Hnutí zároveň deklaruje, že chce větší kontrolu migrantů. Hnutí Sme Rodina vyvozuje ve svém programu několik islamofobních prvků. Velmi závažné je také tvrzení o postavení plotu okolo Slovenska, aby se zamezilo jakémukoliv přílivu cizinců. Fakt, že se hnutí snaží muslimské migranty označit dopředu jako problém pro Slovensko, je hnutí ohodnoceno jako islamofobní. Kritérium programu islamofobní strany je tedy naplněno.

Kritérium vyjádření politiků

Boris Kollár: Ted' jsme si koupili tiket a už dělíme výhru

Předseda hnutí Boris Kollár odpovídal na otázky ohledně programu své strany, a především k postoji o migraci. Opět nešikovně pracuje s pojmem ekonomický migrant. Přiznává však, že v důležitosti je migrace až někde na šestém nebo sedmém místě.

Kollár: *"Rozumím, že to není boj o záchranu života, je to ekonomická imigrace a tu odmítám apriorně, neboť my tu máme 600 tisíc lidí ohrožených přímo chudobu. Tento stát nemá morální právo podporovat ekonomické migranty na úkor státního rozpočtu, který je tvořen i těmito chudáky, kteří zde musí žít na úrovni chudoby."*

Dále odpovídá na otázku: Co byste chtěli mít ve smlouvě o migraci?

„Odmítnutí jakýchkoli kvót, přesně jako to udělal premiér Robert Fico. Žaloba na kvóty, semknutí se V4-ky. " (Krajanová 2016)

Boris Kollár: Kašlu na Syřany s dětmi a rodinami

Boris Kollár se v rozhovoru vyjadřoval pro Žilinský večerník. V rozsáhlém rozhovoru se vyjadřoval nejen k založení hnutí Sme Rodina ale také ke svému programu, potažmo k migrační krizi. Kollár se několikrát ostře vyjádřil na adresu migrantů a opět zopakoval, že by nepřijal žádného uprchlíka.

Kollár: „Do Německa přišlo již více než 1,5 milionu imigrantů a příští rok přijdou další tři. Když k tomu dojde, tak tam může vzniknout opravdu občanská válka a já nechci, aby toto bylo i na Slovensku. Mám tu děti, rodinu. Vidíte, co se děje ve Švédsku, hoří tam ubytovny, každá čtvrtá Švédka je znásilněna. Já nechci vyměnit jednu znásilněnou nebo zabitou Slovensku za pomoc tisícům nějakých chudáky. Já jim věřím, že jsou chudáci, ale kašlu na nějaké Syřany s dětmi a rodinami. Nejsem asociál, já jim chci pomoci, ale tam, kde jsou. Pošleme jim peníze, ale netahejme je sem. Neboť s každou tisícovkou sem přijdou tři devianti a jeden terorista. To je statistika. Budeme je tu mít a už se jich v životě nezbavíme. Takže já jsem zásadně proti přijetí jakýchkoliv imigrantů. Nikoho bych sem nepustil. Ať na mě v Bruselu nadávají. Pro mě je důležitější Slovák, slovenská rodina a ochrana Slovenska jako takového.“ (Filek 2016)

Milan Krajniak: Islám je totalitním systémem jako komunismus a nacismus

Místopředseda hnutí Milan Krajniak se pro web webnoviny.sk vyjádřil o muslimech a jejich fungování v Evropě. Krajniak otevřeně přirovnává muslimy k nacistům a komunistům i když se jedná o náboženství a ideologii. Dále na muslimy útočí, že chtějí v Evropě zavést totalitu.

Krajniak: “Křesťan může kritizovat ateistů a naopak. Všichni jsou si rovni. V islámu neexistuje odluka islámu od státu. Ne všichni jsou si rovni. Žena má méně práv než muž. V tomto smyslu je islám totalitním systémem jako komunismus a nacismus. V islámu neexistuje svoboda projevu, neexistují lidská práva každého člověka. Nevěřící a žena mají menší práva než muslimové. Za odpadnutí od islámu je trest smrti. ... Věřící muslim nemůže smýšlet jinak. Většina muslimů chce zřízení v Evropě změnit na totalitní. Nacisté holocaust zpochybňovat nesmějí, ale muslimští žáci nemusí jít na exkurzi do koncentračního tábora, neboť tím vyjadřují solidaritu s bojem palestinského lidu.” (Webnoviny.sk 2017)

Milan Krajniak: Kollárovci u nás chtějí prosadit zákaz výstavby mešit.

Místopředseda hnutí komentoval pro web Aktuality.sk kontroverzní návrh zákona, který měl zakázat výstavbu mešit na území Slovenské republiky.

Krajniak: „*Musíme zabránit vzniku náborových center v Evropě, Pro riziko terorismu zavřely úřady ve Francii loni 20 a plánuje zavřít 100 dalších mešit. V bruselském Molenbeek zavřely mešitu, která byla centrem radikálního islámu. Není lepší pro bezpečnostní situaci raději mešitu zakázat? Není lepší mešity nepovolit?*“ (Aktuality.sk 2017)

Peter Pčolínský: Jestli nás progresivní blázni nálepkují, proč bychom měli být ticho?

Místopředseda hnutí Pčolínský se pro Denník N zpětně vyjadřoval ke kampani hnutí před volbami 2016 a k jejich problematické rétorice.

Pčolínský: „*Všichni se nám smáli. Nálepkovali nás, že jsme blázni a šíříme hoaxy. Výsledek je, že přišli přes tři miliony migrantů a Evropa na to připravená nebyla. Když se země jako Maďarsko postavili a jen začali plnit, co od nich EU vyžaduje, tedy ochranu schengenské hranice, byli kritizováni, že jsou nehumánní, nesolidární a podobně. Když začal stavět plot Orbán, čelil obrovské kritice. Ale když po čase stejný plot začali stavět Rakušané, najednou to bylo v pořádku. A ukázalo se, že zdravý rozum jsme měli my a ne oni.*“

Dále reagoval na fakt, že vedení hnutí před volbami šířilo Hoaxy o migrantech.

Pčolínský: „*Bavíme se možná o dvou nebo třech statusech a v tom obrovském informačním přetlaku byl opravdu problém rozlišit, co je relevantní a co ne. Když jsme však při Hoaxech, vzpomínám si, že se několikrát šířily i přes hlavní zprávy Markízy. Dáváme si pozor na to, co uveřejňujeme, ale v začátcích bylo těch informací tolik, že to byl někdy problém.*“ (Kern 2019)

Od dalších místopředsedů strany Petry Krišťůfkové a Jozefa Vašuty se nepodařilo sehnat žádná prohlášení o Migrační krizi.

Vedení hnutí Sme Rodina se vyjadřovalo o migrační krizi velice razantně. Již před volbami strana jasně odmítala nejen kvóty ale i jakoukoliv pomoc přichozím migrantům. Strana navíc šířila i hoaxy o probíhající krizi k čemuž se místopředseda hnutí Pčolínský i přiznal. Představitelé často skloňovali Islám a došlo i k přirovnání s nacismem. Výroky tak byli jasně mířené a jsou tedy islamofobní. Kritérium vyjádření politiků islamofobní strany je tedy naplněno.

Kritérium euroskepticismu

Kritérium bude hodnoceno na základě programu a vyjádření Borise Kollára.

Hnutí ve svém programu má celý bod o mezinárodních vztazích. Hnutí deklaruje, že má zájem dodržovat mezinárodní dohody, kterými je Slovenská republika vázaná. Prosazování mezinárodní politiky je důležité pro všechny malé a střední podnikatele. Sme Rodina chce také vyváženou zahraniční politiku, ve které budou hrát roli ekonomika a bezpečnost. Hnutí tedy ctí členství v Evropské unii jakožto i v jiných nadnárodních subjektech a chce tedy přistupovat stejně jak k partnerům na západě, tak i na východě. Hnutí by chtělo do budoucna pro Slovensko větší míru pravomocí v rozhodovacích procesech EU. (Sme Rodina 2016: 6-7)

Předseda hnutí ve svém vyjádření k členství v Evropské unii reagoval na výrok Mariana Kotleby, ve kterém odsuzoval fungování EU na Slovensku.

Boris Kollár: Bez Evropské unie bychom byli jako v době kamenné

Kollár: „Zde se chci ohradit a absolutně distancovat a vymezit vůči této informaci. Drtivá většina infrastrukturních investic, které se na Slovensku udělali za posledních 10 let jsou jen díky investicím z Evropské unie. A kdybychom je neměli, tak pomalu ty obce nebudou mít kanalizace, nebudou cesty. Toto jsou fakta, to prostě nemůžeme zamlčet. Já jsem samozřejmě proti tomu, aby nám brali kompetence do Bruselu, jsem proti ztrátě národnosti, já mám velmi mnoho výhrad vůči Evropskou unii, ale co jim patří, to jejich třeba pochválit a skutečně bez té Evropské unie bychom zde byli pomalu jako v době kamenné“ (Gdovin 2017)

Ačkoliv předseda hnutí má, jak sám řekl, mnoho výhrad k Evropské unii, tak členství v ní on a Sme Rodina podporuje. Hnutí sice jasně odmítá kvóty, ale nijak to neovlivňuje vnímání EU jako celku. Stejně tak by hnutí mohlo patřit do druhé Taggartovy skupiny stran jako protestní, což strana od počátku je. Jenže hnutí vystupuje především vůči systému na Slovensku a co se týče vnějších problémů, hnutí řeší především migraci. Na základě těchto zjištění hnutí nemůže být označeno jako euroskeptické. Kritérium euroskepticismu islamofobní strany tedy není naplněno.

B.2.2.4. SIET

Kritérium vzniku a vývoje strany

Hnutí vzniklo na konci roku 2015. Hnutí Sme Rodina vzniklo jako reakce na situaci na Slovensku a v Evropě. Hnutí velmi citlivě vnímá ohrožení slovenských rodin zvenčí, ale i zevnitř, a rozhodli se oslovit Slovensko s jejich vizí. Zakladatelem hnutí je podnikatel a miliardář Boris Kollár. Jemu samotnému vadil systém, který na Slovensku funguje, a že slabší v něm nemají šanci. Kollár se již před vstupem do politiky zaujal veřejnost ostřejšími výroky vůči migrantům. Na svém facebookovém profilu zveřejnil, že se jich nikdy Slovinci nezobaví, když k nim přijdou ani když je vyhostí, protože není kam. Svou kritiku obrátil i proti Angele Merkelové či Georgi Sorosovi. Kollár svou stranu vidí jako jasného zástupce slovenské pravice. (Bariak 2015)

Od začátku hnutí předseda Boris Kollár pokračoval v ostré kritice migrantů. Již od první tiskové konference začal řešit plot kolem Slovenské republiky. Dále migraci označil jako řízenou invazi, která může vést ke vzniku občanské války. (Mikušovič 2015a) V následujícím roce několikrát na svém facebookovém profilu sdílel příspěvky z nedůvěryhodného českého webu Parlamentní listy, a také z jeho slovenské odnože. Příspěvky se týkaly migrace a politiků s ní spojených. (Fb: Boris Kollar 2016a) (Fb: Boris Kollar 2016b) (Fb: Boris Kollar 2016c)

Hnutí tedy vzniklo jako strana protestní vůči současné situaci nejen na Slovensku. Hnutí již bylo z programu i vyjádření politiků ohodnoceno jako islamofobní a je vidět, že na tomto základě již vzniklo. Pomohl k tomu fakt, že vzniklo na konci roku 2015 a tedy až po vypuknutí migrační krize. Na základě nastavené rétoriky vůči migrantům a islámu, samotným předsedou hnutí Borisem Kollárem, je jasné, že strana již jako islamofobní vznikla. Kritérium vzniku a vývoje islamofobní strany je tedy naplněno.

Kritérium programu strany

Strana Siet' vstupovala do voleb 2016 s programem Dobrý stát slouží lidem. Strana jej rozdělila do tří částí pásem bílého, modrého a červeného. Strana si v něm dává za cíle například zvýšení peněz ve školství. Velký důraz klade na rozvoj regionální politiky, protože strana prosazuje celkovou decentralizaci, a to takovým způsobem, aby se co nejvíce pravomocí přesunulo na nejnižší úroveň samosprávy. Dále strana míří podporu rodin, seniorů ale i podnikatelů. Strana se ostře postavila populismu, který se podle ní ve volebních programech opakuje každé čtyři roky. Co se týče bezpečnosti, se strana soustředí především na restrukturalizaci policejního sboru, a především jeho

zkvalitnění. Strana však tento bod a prakticky ani žádný jiný nijak více nerozvádí a jejich prohlášení jsou spíše obecná a otevřená. (SIETĚ 2016)

Strana migraci ve svém programu nijak neřeší. Svůj bod bezpečnostní politiky míří pouze na policejní sbor Slovenské republiky. Problematiku však nijak víc nerozvádí. U programu strany je očividná snaha o co největší zobecnění programu pro oslovení co největšího množství voličů. Tím, že strana na migraci a na odsuzování islámu nepostavila žádný ze svých programových bodů, nemůže být program ohodnocený jako islamofobní. Kritérium programu islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium vyjádření politiků

Radoslav Procházka: Vládnut' s Ficom? S chýrmi o mojom egu to nemá logiku

Předseda strany Radoslav Procházka se pro Denník N vyjadřoval k možné koalici se stranou SMER premiéra Roberta Fica. Procházka se o migraci vyjadřuje jako o důsledku špatné politiky na arabském poloostrově. Stejně tak se nesnaží muslimy pausalizovat, ale naopak značně odsuzuje jakékoliv kroky Islámského státu.

Odpovídal na otázku, zda v jeho vyjádřeních mluví pouze o státech odkud migranti přicházejí nebo jestli mluví o muslimech jako takových.

Procházka: „Právě proto mluvím o nezanedbatelné části civilizace, ne o všech příslušnících tohoto náboženství. Economist nebo Reuters před časem na Twitteru cirkulovali výsledky dlouhodobé studie, z níž vyplynulo, že tři čtvrtiny, možná 80 procent lidí v muslimských zemích nesouhlasí s tím, co dělá Islámský stát. Ale zbytek, možná dvacet procent čili nezanedbatelná část, se k tomu, co ISIS dělá, přihlásil. V absolutních číslech jde o stamiliony lidí. A to je dost na to, abych to mohl takhle říct.“

Dále Procházka odpovídá na otázku, zda si myslí, jestli jsou mezi muslimy rozdíly.

Procházka: „Nerozumím úplně otázce. Přece takový jako mezi křesťanem a křesťanem. Islám je vnitřně velmi pestré náboženství. Latentní válka mezi Saúdskou Arábií a Íránem je do velké míry šíitsko-sunnitský konflikt. Existují i islámské režimy, kde ženy působí ve vysokých vládních funkcích, přičemž naše sociálně-demokratická vláda nemá ani jednu. Čili samozřejmě, že se to nedá dát do jednoho pytle. No i pro naši psychohygienu je lepší, když se o tom zde doma povídáme a nezůstaneme jen ve fázi, v níž každá debata přeroste v hádku a obvinění z fašismu létají hlava nehlava. Nemám

problém říct, že se o obavu z nezanedbatelné části islámské civilizace dělím.“
(Mikušovič 2016)

Radoslav Procházka: Se Smerom nejdeme, chceme vládu pro střední vrstvu

Předseda Radoslav Procházka v online diskuzi deníku SME odpovídal na otázku, jaký má postoj k islámu a muslimům.

Procházka: „K muslimům, kteří zde žijí, chodí do práce a vychovávají děti, máme stejný postoj jako k jakémukoliv jinému občanovi České republiky, jejich přesvědčení a víra pro nás není žádným odlučovacím kritériem. V masové migrační vlně nacházíme rizika a já osobně jsem přesvědčen, že jistá část islámské civilizace dnes cítí potřebu expandovat, dobývat nová území, doslova i obrazně řečeno. Že prostě islám, nebo jeho část, potřebuje absolvovat ten typ sebereflexe a reformace, jakou si svého času dopřálo křesťanství.“ (Procházka 2016)

Miroslav Beblavý: S Matovičom sa vládnut' nedá, pre zmenu v krajine je rovnaký problém ako Fico

Místopředseda Sieťe Miroslav Beblavý odpovídal pro Denník N na otázku, jestli je Slovensko připraveno přijmout část migrantů.

Beblavý: „Já jsem Výzvu k lidskosti podepsal také, ale myslím si, že v této debatě dochází k nedorozumění. Z hlediska lidského svědomí i našich mezinárodních závazků jsme povinni každého, kdo sem přijde a požádá o azyl, pojmout, vyhodnotit, zda je opravdu v ohrožení, a pokud v ohrožení je, umožnit mu zůstat tady na čas, dokud v jeho zemi trvá válka, nebo případně i natrvalo. O tom by ve slušné společnosti neměly být pochybnosti. To, co je otázka, a ta otázka je legitimní, zda si máme uprchlíky přerozdělovat s jinými zeměmi Evropské unie a na jakém základě. Tam je ta odpověď jasná méně. Protože to už není jen otázka lidskosti, ale i evropské politiky a má i praktické aspekty. Například mezi lidmi, kteří sem přicházejí, nejsou jen uprchlíci ze Sýrie, o kterých se dá předpokládat, že velká část z nich skutečně utíká před násilím. Je mezi nimi i velká vlna migrantů z Balkánu, jejichž motivace je bližší k situaci, kdy naši Romové odcházeli ze Slovenska do Kanady a nikdy žádný azyl nedostali, neboť šlo o spekulativní pohyby. Čili, když přijde někdo a řekne: jsem uprchlík, prosím, zachraňte mě, je nezpochybnitelné, že mu musíme pomoci. Ale jak máme pomáhat Italům nebo Řekům, je úplně jiná otázka.“ (Mikušovič 2015b)

Od místopředsedů Andreje Hrnčiara, Kataríny Macháčkové a Eduarda Adamčíka se nepodařilo najít žádné vyjádření k migrační krizi. U místopředsedkyně Kataríny Cséfalvayové se vyjádření najít povedlo, ale až z roku 2018, kdy, již byla členkou strany MOST-HÍD.

Z nalezených vyjádření politiků strany Siet' je poznat, že strana se snaží v otázce migrace být co nejvíce objektivní a neutrální. Členové předsednictva nemají větší plán pro migrační krizi, ale snaží se ji vidět co nejvíc lidsky, co se týče pomoci migrantům. K islámu jako takovému se nevyjadřují útočně a zároveň migraci nespojují s jinými tématy v Evropě. Dále se může poznamenat, že politici se k tomuto tématu příliš nevyjadřují, protože téma není pro politiku jejich strany nijak zásadní. Vyjádření politiků na základě tohoto hodnocení nemůže být ohodnoceno jako islamofobní. Kritérium vyjádření islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium vzniku a vývoje strany

Hnutí vzniklo na konci roku 2015. Hnutí Sme Rodina vzniklo jako reakce na situaci na Slovensku a v Evropě. Hnutí velmi citlivě vnímá ohrožení slovenských rodin zvenčí, ale i zevnitř, a rozhodli se oslovit Slovensko s jejich vizí. Zakladatelem hnutí je podnikatel a miliardář Boris Kollár. Jemu samotnému vadil systém, který na Slovensku funguje, a že slabší v něm nemají šanci. Kollár se již před vstupem do politiky zaujal veřejnost ostřejšími výroky vůči migrantům. Na svém facebookovém profilu zveřejnil, že se jich nikdy Slovinci nezbaví, když k nim přijdou ani když je vyhostí, protože není kam. Svou kritiku obrátil i proti Angele Merkelové či Georgi Sorosovi. Kollár svou stranu vidí jako jasného zástupce slovenské pravice. (Bariak 2015)

Od začátku hnutí předseda Boris Kollár pokračoval v ostré kritice migrantů. Již od první tiskové konference začal řešit plot kolem Slovenské republiky. Dále migraci označil jako řízenou invazi, která může vést ke vzniku občanské války. (Mikušovič 2015a) V následujícím roce několikrát na svém facebookovém profilu sdílel příspěvky z nedůvěryhodného českého webu Parlamentní listy, a také z jeho slovenské odnože. Příspěvky se týkaly migrace a politiků s ní spojených. (Fb: Boris Kollar 2016a) (Fb: Boris Kollar 2016b) (Fb: Boris Kollar 2016c)

Hnutí tedy vzniklo jako strana protestní vůči současné situaci nejen na Slovensku. Hnutí již bylo z programu i vyjádření politiků ohodnoceno jako islamofobní a je vidět,

že na tomto základě již vzniklo. Pomohl k tomu fakt, že vzniklo na konci roku 2015 a tedy až po vypuknutí migrační krize. Na základě nastavené rétoriky vůči migrantům a islámu, samotným předsedou hnutí Borisem Kollárem, je jasné, že strana již jako islamofobní vznikla. Kritérium vzniku a vývoje islamofobní strany je tedy naplněno. Kritérium Euroskepticismu

K posouzení kritéria bude použit program strany.

Strana Siet' označuje různé zdroje možných krizí a identifikuje místa, na kterých Unie potřebuje akutně vylepšit institucionální nastavení, ale neformuluje v této části programu jasnou vizi. Způsob, kterým mluví o svých prioritách a nástrojích evropské politiky, naznačuje, že Unii vnímá jako klíčový institucionální rámec umožňující různé formy spolupráce mezi členskými státy, které si zachovávají širokou škálu pravomocí.

Plánuje během prvních 100 dní v souvislosti se Slovenským předsednictvím Unie aktivně komunikovat o evropských tématech nejen v Bratislavě, ale i v regionech. Rovněž navrhne opatření ke zjednodušení a zpřehlednění čerpání eurofondů. (SIEŤ 2016)

Vzhledem k faktu, že strana nebyla ohodnocena jako islamofobní ani v jednom předchozím bodě a program strany taktéž není vůči EU radikálně kritický, nebude již přezkoumáno vyjádření předsedy strany.

Strana Siet' podporuje členství v rámci EU a v předsednictví Slovenska vidí možnost prohloubení diskuze. Siet' vidí v EU jisté chyby, které by měly být reformovány, nicméně nijak dále nepřikládá řešení. Na základě tohoto zjištění nemůže být strana ohodnocena jako euroskeptická skrze migraci. Kritérium euroskepticismu islamofobní strany tedy není naplněno.

B.2.3. Hodnocení nových stran v Národní radě

Postupně byly rámcem pro islamofobní stranu prověřeny tři nové strany a jedna, která se do Národní rady vrátila po čtyřleté pauze. Kritéria byla ohodnocena podle programů, vyjádření politiků a podle článků ohledně vzniku dané strany. Hodnocení byla vypsána na konci každého kritéria a nyní budou vypsány do shrnující tabulky. Čtyři strany se na základě rámce rozdělily na islamofobní a neislamofobní.

Strana SNS, která byla v minulosti podle odborných prací, stranou radikální a krajně pravicovou, se neukázala být celkově islamofobní. Kritérium vyjádření politiků sice bylo ohodnoceno jako islamofobní, ale zbytek kritérií už byl negativní. Strana celkově podle programu nemůže být zařazena mezi islamofobní strany²³. Pro výsledný graf tedy SNS, získávala mandáty jako radikální strana vůči národnostním a etnickým menšinám do voleb 2006, ale dále již mezi radikální strany zařazena není, protože v roce 2010 se strana do rady nedostala. Následovala strana ĽSNS, která se ukázala jako islamofobní jak podle programu, tak i vyjadřování politiků. Pouze v kritérium vzniku a vývoje nebyla strana ohodnocena jako islamofobní, ale to bylo především z toho důvodu, že vznikla již v roce 2009, tedy 6 let před vypuknutím migrační krize. Jelikož se ale jedná o pomocné kritérium, strana je ohodnocena jako islamofobní. Další v pořadí bylo hnutí Sme Rodina. Volební program nesl množství islamofobních prvků stejně jako vyjádření předsedy a místopředsedů hnutí. Protože hnutí vzniklo až po vypuknutí migrační krize, a protože s islamofobním programem hnutí pracovalo již od začátku, i kritérium vzniku a vývoje bylo naplněno. Jediným kritériem, které bylo negativní, byl euroskepticismus, protože hnutí ctí mezinárodní dohody, ale protože se jedná pouze o pomocné kritérium, na celkovém hodnocení to nic nemění. Naplnění tří ze čtyř kritérií jasně ukázalo, že hnutí je islamofobní. Poslední zkoumanou stranou byla strana Siet'. Ta však nebyla ohodnocena pozitivně ani v jednom kritériu, a tak nebyla ohodnocena jako islamofobní. Stranami islamofobními tedy byly ohodnoceny Ľudová strana Naše Slovensko a Sme Rodina-Boris Kollár

Tab. č. 3

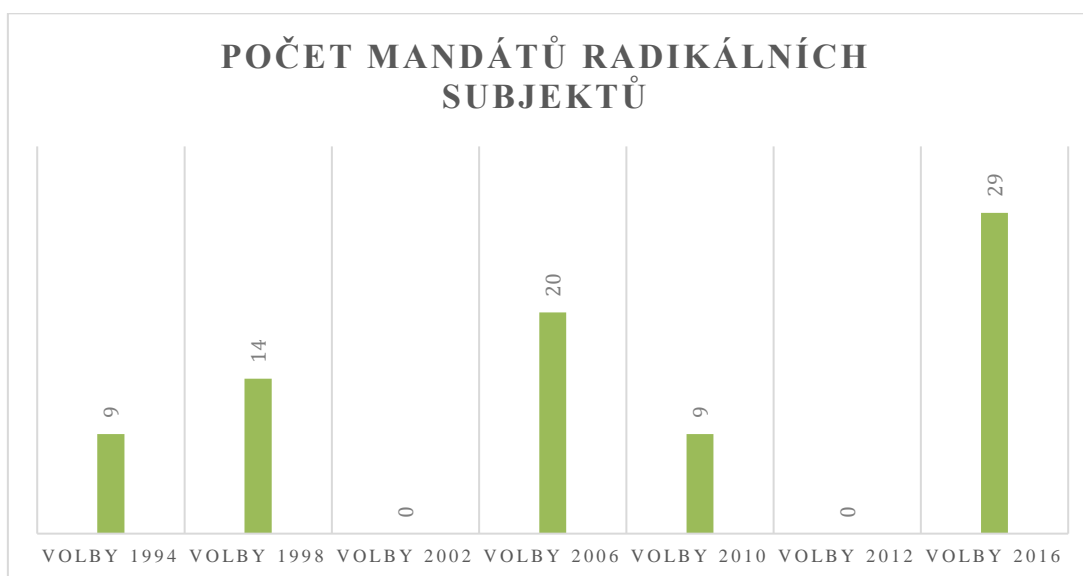
Strana/Hnutí	k. programu strany	k. vyjádření politiků	k. vzniku a vývoje strany	k. euroskepticismu
<i>SNS</i>	X	✓	X	X
<i>ĽSNS</i>	✓	✓	X	✓
<i>Sme Rodina</i>	✓	✓	✓	X
<i>Siet'</i>	X	X	X	X

²³ Jedním z důvodů mohla být obměna vedení strany v roce 2012. Dosavadního předsedu strany Jána Slotu nahradil Andrej Danko. Strana tím chtěla oslovit především mladé voliče. (Klepočová, Marešová 2012)

Zdroj: Autor

Co se týče změny podpory radikálních stran po migrační krizi, je výsledek evidentní. Zatímco ve volbách 2012 neuspěla žádná strana, která by byla označena za radikální, po volbách radikální strany získaly 29 mandátů. Můžeme říci, že subjekty, které fungují na islamofobní rétorice si získaly dohromady 14,6 % hlasů. Zároveň počet mandátů je nejvyšší za historii všech voleb konaných na Slovensku od roku 1994. Radikální strany na Slovensku přilákaly více voličů než v České republice, tento fakt ale může být zapříčiněn tím, že v ČR proběhly volby až o rok později, a tudíž téma migrační krize mohlo být méně skloňované.

Graf č. 2



Zdroj: Autor

B.3. Polská republika

B.3.1. Historie radikálních stran

První plně svobodné volby v Polsku se konaly v roce 1991. Tehdejší volby silně ovlivnila představa maximální reprezentativnosti v dolní sněmovně. Velice laxně nastavené kvórum přineslo mandáty 17 politickým stranám. Složení Sejmu se dále komplikovalo díky povolebnímu rozpadu některých stran. (Kopeček in. Strmiska 2005: 509-510) Polsko je však unikátní ještě z jednoho důvodu. Od roku 1991 do voleb zkoumaných voleb 2015, se do Sejmu nedostala výraznější strana, která by odrážela téma rasismu či náboženské segregace. (Danics 2017: 404) Například ale Cas Mudde

označil jako hlavní krajně pravicovou stranu Ligu Polských rodin. (Mudde 2005: 159) Ta ve svém programu kromě ochrany polského vlastnictví a kritiky privatizace, také silně odsoudila potraty, homosexualitu a Evropskou unii. Její politika byla postavena na konzervativním katolicismu. Program také silně odsuzoval ostatní národy, a to Němce a Rusy a prosazoval izolaci Polska. (Kopeček in. Strmiska 2005: 522) Kvůli odsuzování některých národů může být strana ve výsledném grafu ohodnocena jako radikální. Do polského Sejmu se dostala strana pouze dvakrát, a to v letech 2001 a 2005. Při prvních volbách strana získala celkem 7,87 % hlasů, což straně vyneslo 38 mandátů. Při volbách 2005 strana sice získala o desetinu procenta více hlasů, tedy 7,97 %, ale v Sejmu ztratila 4 mandáty a měla tak 34. (Piskorski in. Kowalczyk, Sielski 2006: 236-239) Někteří autoři sice zařazují mezi strany radikální také Právo a Spravedlnost, nicméně u ní poznamenávají, že strana je silně konzervativní a soustředí se především na zahraničněpolitický program. (Danics 2017: 404) (Kupka, Laryš, Smolík 2009: 75)

B.3.2. Použití rámce na nové strany v polském Sejmu

Zkoumané první volby po vypuknutí migrační krize proběhly v roce 2015. Do Sejmu se ve volbách dostalo pět subjektů, z nichž dva byly úspěšné poprvé. Celkově třetím nejsilnějším subjektem se ve volbách stal Kukiz'15. Ten získal celkem 1 339 094 hlasů, tedy v přepočtu 8,81 %. V Sejmu to bylo 42 mandátů. Druhým nováčkem, který se do Sejmu dostal, byla strana .Nowoczesna, která získala 1 155 370 hlasů což bylo 7,60% hlasů. Strana v Sejmu získala 28 mandátů. Strany budou v tomto pořadí podrobeny rámci islamofobní strany. (PKW 2015)

Práce si je vědoma, že Polsko může být poněkud problematický stát. Evropská komise totiž představila návrh Dublinu 4 až v květnu roku 2016 a návrh prvního přerozdělení migrantů v září 2015. Dokumenty, tak určitě nebudou hrát roli v programech stran. Prohlášení politiků se naopak bude spíše soustředit na konec roku 2015.

B.3.2.1. Kukiz'15

Kritérium vzniku a vývoje strany

Hnutí Kukiz'15 založil neúspěšný prezidentský kandidát a bývalý hudebník Pawel Kukiz. Ten si s uskupením Kukiz'15 dal za cíl rozsáhlou reformu nejen politického systému v Polsku. Hnutí si od počátku nastavilo několik cílů. Chce zjednodušovat

podnikání, snižovat daně a oddlužit Poláky. Občany chce více zapojovat do politiky skrze povinná referenda a jako svůj hlavní cíl vidí vznik volebních obvodů s jedním mandátem. Dále Kukiz chce zavést prezidentský systém. Kukiz'15 sám sebe charakterizuje jako konzervativní protestní hnutí. Samo se přiřadilo k silně nacionalistickým, nicméně na pravolevém spektru se prý hnutí neprofiluje a je na středu. Kukiz se na svých stránkách chlubí faktem, že jako jediná strana není dotována státními prostředky. Je však otázkou, do jaké míry je důvěryhodná neozdrojovaná tabulka na webu politické strany. (Kukiz'15 2015b) (Sawicka, Skibicki, Szacki 2015)

Kukiz'15 se od počátku prezentuje jako protestní hnutí, jelikož bylo založeno v roce voleb, tak jejich počáteční myšlenky jsou stejné jako jejich předvolební program. Téma islámu či migrace tedy není nijak zmiňováno, stejně tak se strana nezmiňuje o menšinách v Polsku. Kritérium vzniku a vývoje islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium programu strany

Předseda hnutí Pawel Kukiz nešel do voleb s klasickým programem, což sám před volbami avizoval. Nicméně hnutí sestavilo dokument nazvaný Strategie změny. Kukiz strategii rozdělil na tři oblasti, demokracie, bohatství a bezpečnost. Právě poslední oblast rozdělil na pět podkategorií.

1. Silný armádní a územní obranný systém
2. Ambiciózní a realistická zahraniční politika
3. Polská národní měna jako garant bezpečnosti
4. Nezávislá a svrchovaná energetická politika
5. Decentralizovaná policie ve vztahu k místním komunitám

Hnutí se zabývá jednak posílením tak i kompletním přebudováním armády. Chtělo by aktivně trénovat zálohy a připravovat je na možnou válku. Nicméně hnutí nenaráží žádným způsobem na migraci. Armáda by se také měla zaměřovat na obchod s drogami a být připravená na pomoc při přírodních katastrofách. Co se týče podkapitoly o policii, hnutí kritizuje především přísné stanovy, které brání potenciálu policie. Policisté se tak snaží za každou cenu uspokojit očekávání nadřízených, protože hierarchie není založena na osobním ohodnocení jednotlivců. Hnutí tedy požaduje

decentralizaci řízení a zároveň rekonstrukci policejního ředitelství. Žádný vztah k menšinám, migrační krizi nebo islámu však hnutí neuvádí. (Kukiz'15 2015a: 24-31)

Hnutí je sice v programu velice radikální ale především vůči nastavenému systému, který v Polsku funguje. Žádá restrukturalizaci prakticky ve všech odvětvích. V rámci bezpečnosti to je značná přestavba armády, tak aby byla připravena na případnou válku a policie, tak aby její činnost byla decentralizovaná, protože policejní ředitelství je neefektivní. Hnutí v programu ani jednou nepoužije žádné slovo spojené s islámem anebo migrací, proto je jeho program neislamofobní. Kritérium programu islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium vyjádření politiků

Pawel Kukiz: Kdo je větší zločinec, tito divoši nebo politický liberální levičák, který divochy přivedl?

Předseda hnutí Pawel Kukiz se pro web Natemat.pl vyjadřoval k útokům islámských radikálů v Paříži na konci roku 2015. Kukiz odsuzuje právě radikální muslimy. Dále navrhuje přísnější podmínky pro přistěhovalce. Ve svém vyjádření ale nenapadá islám nebo neodsuzuje jakoukoliv pomoc migrantům.

Kukiz: Bohužel o tom, o čem jsme dlouho mluvili, se stalo. Kritika islámského radikalismu není, jak levičáci tvrdí, žádná xenofobie, ale skutečné hodnocení hrozeb. Tragédie ve Francii je zkrátka výsledkem levicově liberální politiky...Můžeme také přemýšlet o zavedení takových legislativních ustanovení, která budou v souladu s evropským a polským právem, a zároveň odradit přistěhovalce od usazování se v Polsku. Řešením může být dokonce povinnost složit zkoušku v polštině. Pokud naši krajané, kteří žádají o polskou chartu, musí prokázat jazykové znalosti, nevidím důvod pro výjimky pro Araby, kteří s námi nemají nic společného. (Chojnacka 2015)

Pawel Kukiz: Naše etnická existence může být ohrožena

Kukiz v rozhovoru odpovídal na otázku, jaký má on názor na přijímání syrských uprchlíků. Kukiz sice opět do budoucna nevyklučuje přijetí uprchlíků, ale zároveň tvrdí, že může být ohrožena etnická existence což může být vnímáno jako útočné prohlášení.

Kukiz: Vezměte prosím na vědomí, že v posledních letech emigrovaly z Polska 2 miliony převážně mladých lidí. Přidejte ještě 3 a půl milionu lidí, kteří sedí na kufrech, kteří opouštějí Polsko, a demograficky to přináší muslimské uprchlíky. Člověk nemůže

uvažovat o všem z pohledu současné generace. Situace musí být rozložena mezi dvě nebo tři generace. Naše etnická existence může být ohrožena. Až si to budeme moci dovolit, ano, ale ne právě teď. (Surówka 2015)

Pawel Kukiz: Kukiz'15 chce vyloučit muže, který měl na sobě tričko s rasistickými slogany

Hnutí v roce 2017 řešilo kauzu kolem aktivisty, který do Sejmu přišel v tričku s rasistickými nápisy „rasista“, „xenofob“, „Polsko bez islámu“. Hnutí se proti takovému vystupování ostře vyhradilo a Pawel Kukiz vydal oficiální prohlášení.

Kukiz: Jeden z téměř 600 lidí přítomných na konferenci se objevil v tričku s nápisy s obsahem, který neodpovídá vážnosti Sejmu ani názorům členů sdružení Kukiz'15. Dále Kukiz zdůraznil, že jedná o vyloučení muže ze všech struktur hnutí. (Gazetaprawna.pl 2017a)

Kukiz'15 nemá na svém webu nemá ustanovené vedení hnutí. Jako nejvyšší vedení je uveřejněno pouze pět poslanců hnutí. Dále budou vyjádření zkoumány od těchto členů. (Kukiz'15 2020)

Stanisław Tyszka: Myslím, že referendum o množství přistěhovalců konečně přijde

Místopředseda Sejmu Tyszka se ohrazoval proti vyjádření předsedy hnutí Kukize, který by část uprchlíků přijal. Tento příspěvek je spíše neutrální, Tyszka jako hrozbu označil množství příchozích lidí, kteří se nebudou dát zkontrolovat.

Tyszka: „Existuje obrovský rozdíl mezi skutečnými uprchlíky, které Polsko získalo v posledních dvaceti letech, a tzv uprchlíci, tj. množství přistěhovalců, které nám chce Evropská unie vnutit... Před dvěma týdny německá zpravodajská služba uvedla, že u bran Evropy čeká 6 milionů lidí z Afriky a Středního východu. Je to obrovská hrozba pro Evropu jako celek, pro západní civilizaci, protože žádné služby, ani ty nejlepší, nemohou tyto lidi zkontrolovat“ (Dorzeczy 2017a)

Agnieszka Ścigaj: "Islám by neměl být asimilován do naší evropské kultury"

Členka Kukizu Ścigajová se ostře ohradila proti jakémukoliv přijímání islámských uprchlíků, protože do Evropy přinesou násilí.

Ścigaj: „Poláci se nebojí jiné kultury nebo náboženství, bojí se toho, co tato kultura přináší. V případě islámu je to zákon šaría. Islám není jen náboženství, je to zákon,

kultura a vše s tím související... Tito uprchlíci nepřišli do Evropy, aby se asimilovali a přijali naši kulturu, protože se jim to líbí. Přišli implementovat tyto zásady se kterými bojujeme, tj. Oddělují přísná pravidla státu od církve. Muslimové nebudou váhat používat způsoby, kterými se v Evropě zabýváme, tedy násilí a sílu.“ (TVP 2017)

U členů Paweła Szramky a Jarosława Sachajka se nepodařilo najít žádné prohlášení ohledně migrační krize.

Členové Kukizu se o migrační krizi vyjadřují poměrně často. Hodnocení tohoto kritéria může být poněkud sporné. Sám předseda Pawel Kukiz sice odsoudil migraci, chtěl referendum o přijímání migrantů, ale zároveň později řekl, že by byl pro přijetí určité části migrantů. Od toho se ovšem distancují ostatní členové hnutí, kteří mají radikálnější názor na migraci. Je tedy očividná vnitřní rozpolcenost okolo tohoto tématu. Na základě zjištěných faktů byla vyjádření ohodnocena jako islamofobní. Kritérium vyjádření islamofobní strany je tedy naplněno.

Kritérium euroskepticismu

K prozkoumání kritéria poslouží předvolební program hnutí a vyjádření Pawla Kukize.

Hnutí ve svém programu tvrdí, že polské vlády jsou dlouhodobě neúspěšné na poli Evropské unie. Neustálé prosby o Evropské dotace prý zabraňují tomu, aby se Polsko stalo jedním z nejvýznamnějších států v Evropě. Hnutí chce jasně zastávat práva polská a nikoliv německá, ukrajinská či evropská. Kukiz si dále stěžuje na diskriminaci polských firem na mezinárodních trzích. Vláda by měla podporovat především export polských výrobků, jako tomu je v západních zemích Evropy. Strana je pro radikální řešení politiky Evropské unie, její deregulací. Omezením pravomocí EU se totiž zabránilo hospodářské stagnaci.

Pawel Kukiz: Hnutí Kukiz '15 chce, aby Polsko opustilo EU? Vedoucí strany popírá, ale ...

Kukiz se ve svém vyjádření zmiňoval o možném přijetí referenda. Ve svém vyjádření ale tvrdí, že nechce referendum o vystoupení z EU ale Poláci by měli mít tuto možnost k dispozici.

Kukiz: „Velká Británie má při jednáních s EU zbraň ve formě referenda o pobytu v Unii. Netvrdil jsem, že chceme takové referendum zorganizovat, ale že by bylo dobré

mít takovou možnost... Řekl jsem, že uvažujeme o předložení návrhu usnesení o takovém referendu Sejmu, a ne o tom, že ho chceme nyní provést.“

Téma ještě rozšířil mluvčí hnutí Jakub Kulesza.

Kulesza: „Nikdy jsme nepožádali o takové referendum a jediná referendová akce, kterou v současné době provádíme, je „Stop uprchlíkům“ (Deja 2016)

Hnutí Kukiz je jasně zařaditelné do Taggartovy druhé skupiny euroskeptických stran. Jedná se o protestní hnutí, a právě Evropská unie je jedním z terčů jejich politiky. Kukiz sice neprohlašuje, že by chtěl vystoupit z unie, nicméně tuto možnost nevyklučuje a chce uzákonit všeobecná referenda, které by mohlo v odchod vyústit. Nicméně hnutí sice je proti kvótám ale nekritizuje EU skrze migrační krizi, ale jako organizaci, která poškozují polské zájmy a zabraňuje zemi růst. Hnutí tak sice je euroskeptické nicméně ten nenesou prvky islamofobie. Kritérium euroskepticismu islamofobní strany tedy není naplněno.

B.3.2.2. Nowoczesna

Kritérium vzniku a vývoje strany

Strana Nowoczesna vznikla v roce 2015 a jejím zakladatelem se stal Ryszard Petru. Jejich hlavními programovými body byla liberalizace ekonomiky, podpora mladých lidí na trhu práce či změna sociální politiky. Nowoczesna apelovala hned od začátku na občany, že by neměli věřit zavedeným stranám, a naopak se zaměřovat na nové progresivní strany. Zakladatelé strany byli podnikatelé, aktivisté a ekonomové, kteří chtěli polskou ekonomiku odpolitizovat. Strana také chtěla zavést elektronické volby. Celkově chce větší angažovanost občanů v politických a ekonomických otázkách. Také chce, aby lidé měli celkově lepší pracovní podmínky, čímž myslí zajištěnou práci a lepší finanční ohodnocení. Ekonomiku Polska také značně zpomaluje fakt, že ministerstvo financí má nastavené zákony proti polským podnikatelům. (Bankier.pl 2015)

Strana Nowoczesna vznikla jako reakce polských ekonomů a aktivistů na situaci polské ekonomiky. Náplní jejich prvotního plánu je nejen liberalizace ekonomiky ale také změna sociální politiky. Strana chce zlepšit angažovanost občanů v politice a zlepšení příležitostí pro mladé lidi. Strana ve svých politických cílech nijak nezmiňuje boj s migrací či s etnickými menšinami. Strana nezmiňuje v žádném bodě ani islám,

ani jej nespojuje s ekonomickými otázkami. Kritérium vzniku a vývoje islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium programu strany

Strana .Nowoczesna (dále psáno bez tečky) byla ve volbách čtvrtým nejsilnějším uskupením. Do voleb strana šla s programem Nové Polsko teď. Program rozděluje na celkem 7 kapitol. Stát, finance, kultura, vzdělání, zdravotnictví, sociální politika a Polsko ve světě. Co se týče kapitoly stát, strana označuje polskou politiku za špatnou a neefektivní. Obyvatele svazuje příliš mnoho nesmyslných pravidel, politici jsou arogantní a jejich sliby jsou prázdné, navíc nereprezentují své voliče. V otázce kultury strana uznává polské progresivní myšlení, které je sociálním motorem státu, který si Polsko musí chránit. Strana chce více propojit kulturu s ekonomikou, tak aby z polských inovací těžili všichni obyvatelé. Co se týče kapitoly Polsko ve světě, strana upozorňuje na blízkost nebezpečí. Zmiňuje především válku na Ukrajině. Strana by zároveň chtěla zvýšit příjmy polské armády a posílit zbrojní průmysl. (Nowoczesna 2015)

Strana má program postavený na posilování jména Polska ve světě. Zaměřují se na změnu vládní politiky, která je podle nich velmi neefektivní a špatná. Strana odsuzuje zvolené politiky, že se odcizují voličům a situaci chce změnit. Strana chce více posilovat národní zdroje a na nich stavět budoucnost státu. V celém programu se strana nezmiňuje o migrační krizi a nijak svou politiku nesměřuje ke kritice islámu či muslimů. Na základě tohoto zjištění, strana v programu není islamofobní. Kritérium programu islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium vyjádření politiků

Ryzsard Petru: Koalice všech proti PiS je špatný nápad

Předseda strany Petru odpovídal na webu Money.pl na otázku, zda by přijal libovolný počet uprchlíků.

Petru: „*Ne, to si nemyslím. Ted' nevím, kolik jich můžeme bezpečně přijmout. Také mám obavy o samotné uprchlíky. Vláda by měla v obcích zkontrolovat, kolik jsme jich tam schopni nasadit, získat za to prostředky EU, ale také tvrdě jednat v rámci komunity. Angela Merkelová nemůže pozvat miliony uprchlíků a poté je rozmístit v jednotlivých zemích.*“ (Janoš 2015)

Ryszard Petru: Referendum jako diktát PiS

Pro Rzeczpospolita Petru odpovídal na otázku, jak za stranu Nowoczesna vidí přijímání migrantů.

Petru: *„Nejde jen o finanční záležitosti. Nemáme dostatečné zdroje, tj. Lidi, infrastrukturu, která by posloužila k efektivní integraci uprchlíků. To neznamena, že je v budoucnu nepřijmeme, například takový problém může nastat ve vztahu k Ukrajincům. Proto stojí za to dnes přijmout malý počet uprchlíků, aby získali odpovídající schopnosti a ověřili účinné metody integrace.“* (Nizinkiewicz 2015)

Adam Szlapka: *Dotaznik MamPrawoWiedziec.pl*

Generální tajemník strany Adam Szlapka pro web MamPrawoWiedziec odpovídal na otázku v dotazníku, jak by mělo Polsko reagovat na migrační krizi.

Szlapka: *„Poskytovat rozvojovou a humanitární pomoc v Sýrii... Finančně podpoříme země na Středním východě a v Africe, odkud přijíždí nejvíce uprchlíků... Přijmeme uprchlíky v Polsku.“*

Dále odpovídal na otázku, jak by mělo Polsko dále postupovat v politice přijímání uprchlíků.

Szlapka: *„Rozhodně by mělo být cílem Polska trvalé začlenění uprchlíků do sociálního života a na trh práce.“* (Mam Prawo Wiedziec 2015)

Katarzyna Lubnauer: *Pouze dvě země mají nulovou účast na přijímání kvót pro uprchlíky - Polsko a Maďarsko*

Místopředsedkyně strany Lubnauerová se vyjádřila k možnému přijímání uprchlíků. Řekla, že by Polsko mohlo vzít zhruba 6 až 7 tisíc uprchlíků. Polsko by také mělo přijmout křesťanské migranty ale, že zároveň někteří, již Polský azyl opustili a přesunuli se do Německa.

Lubnauer: *„Myslím, že většina uprchlíků ví, že Polsko má restriktivní azylovou politiku. Za druhé, nejsme sociální země. Otázka uprchlíků by měla být spojena s otázkou touhy být v Evropské unii. Problém uprchlíků je problémem pro celou Evropskou unii“* (Dorzeczy 2017b)

Jerzy Meysztowicz: *„Když jsme dostali čečence, nebyl problém“*

Místopředseda Meysztowicz v rozhovoru pro Rádio Krakow reagoval na výzkum, že 70 % poláků je negativních vůči muslimům.

Meysztowicz: „*Nemyslím si, že bychom o tom neměli mluvit. Lidé se rozhodnou. Pokud jsou mezi uprchlíky křesťané, pravděpodobně tady zůstanou. Muslimové se lépe cítí ve svém vlastním prostředí. Je pravděpodobné, že muslimové nebudou cílit na Polsko, ale na západ... Schopnost určit, zda dáváme přednost muslimům nebo křesťanům, není důležitá. Celkový přístup je důležitý. Nemáme žádné jasné informace. Před několika měsíci tato hodnocení vypadala jinak. V té době byli lidé vůči uprchlíkům nastaveni pozitivněji.*“ (Rádio Krakow 2015)

Od místopředsedkyně Joany Schmidtové se nepodařilo najít žádné prohlášení.

Členové předsednictva Nowoczesny se k migrační krizi vzhledem k aktuálnosti tématu v roce 2015, vyjadřovali často. Takřka všichni se vyjádřili pro přijetí migrantů a zároveň jejich začlenění do polské společnosti. Z tohoto důvodu vyjádření politiků nejsou islamofobní. Kritérium vyjádření politiků islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium euroskepticismu

K posouzení kritéria poslouží předvolební program strany a vyjádření zakladatele Ryszarda Petru.

V programu strana uvedla kapitolu Polsko ve světě. Polsko podle ní mělo poslední národní zájem na mezinárodní úrovni, když se snažilo o vstup do NATO a EU což má vliv na dnešní směřování bezpečnostní a zahraniční politiky. Strana chce více posilovat vliv Polska v Evropě a zároveň chce prohlubovat jeho evropskou integraci. Polská politika by měla být v rámci EU výrazná a aktivní. Strana však v těchto institucích vidí budoucnost své země. (Nowoczesna 2015)

Ryszard Petru: V Polsku by měla být zahájena debata o vstupu do eurozóny

Petru ve svém vyjádření přiznal, že Polsko by mělo uvažovat o vstupu do eurozóny, aby zvětšilo svůj vliv v rámci Evropské unie. Prvním krokem je však ukončení konfliktů mezi EU a Polskem.

Petru: „*Velmi důležitým bodem je, aby se Polsko účastnilo rozhovorů o budoucí podobě Evropy. Pokud budeme mluvit o smlouvách znovu a znovu, když pokaždé*

řekneme, že Unie je slabá a ne ta, do které jsme vstupovali, nikdo nás nebude na takové debaty zvat... Nevyžadují přistoupení do eurozóny, ale vyzývám k normální, spravedlivé debatě, které se polský prezident a vláda dosud vyhnuli“. (Forsal.pl 2016a)

Strana Nowoczesna tedy v EU vidí budoucnost Polska. Chce hlubší integraci a zároveň ukončení sporů mezi Polskem a Evropskou unií. Strana zároveň nijak nezmiňuje migraci či ohrožení bezpečnosti či unijních hranic. Strana by v Polsku chtěla rozvést debatu o přijetí eura. Kritérium euroskepticismu islamofobní strany tedy není naplněno.

B.3.3. Použití rámce na etablovanou stranu v Polském Sejmu

Jelikož ani jedna z nových stran rámci islamofobní strany neodpovídá, bude použit na nejsilnější stranu v Sejmu a zároveň stranu, která byla v člancích i publikacích označena jako konzervativní strana a zároveň jako možná strana radikální. (Kupka, Laryš, Smolík 2009: 75) Jedná se o stranu Právo a Spravedlnost, která ve volbách 2015 získala 5 711 687 hlasů, což straně přineslo 235 mandátů. (PKW 2015)

B.3.3.1. Prawo i Sprawiedliwość /PiS/

Kritérium vzniku a vývoje strany

Strana vznikla v roce 2001 po rozpuštění volební akce Solidarita. Za vnikem stáli bratři Kaczyńští na jejichž popularitu strana před volbami sázela. Stranické cíle a programy se od počátku soustředily na boj s korupcí a kriminalitou, znovuzavedení trestu smrti či zpřísnění kriminálních činů. Korupční aféry vlády umožnili PiS dále úspěšně používat tuto tematiku a strana získala značnou pozornost. (Kopeček in. Strmiska 2005: 520-521) PiS se poprvé proti masové migraci vymezila již v roce 2005. Šlo ovšem o masovou migraci Poláků, kteří odcházeli ze země do Velké Británie a Irska. Kromě velké nezaměstnanosti, která v roce 2006 dosáhla 18 %, byla dalším důvodem například odmítavá politika vůči homosexuálům, kteří v emigraci viděli jedinou možnost. Jednalo se o nenávistnou politiku Kaczyńského. (Pankowski 2010: 185-186) Strana se poté v rámci bezpečnosti začala zaměřovat na modernizaci armády. Zmiňovala především války v okolních zemích, vůči kterým by se Polsko mělo chránit. Strana i nadále pokračovala v očištění politiky a zkvalitnění soudnictví. (PiS 2011)

Strana vznikla již v roce 2001 jakožto snaha o změnu v soudnictví. Strana se vyhradila proti emigraci Poláků ze země, nicméně z části se jednalo o reakci na jejich politiku.

Politika PiS se nikdy do roku 2015 nepřikláněla k odsuzování cizinců či etnických menšin. V roce 2002 dokonce politik PiS Mariusz Kamiński prohlásil, že Poláci mají morální závazek vůči těm, kteří prchají ze své země před válkou a mučením. Řekl, že žádný jiný národ nemá k uprchlíkům tak blízko jako Poláci, a tak mohou ukázat soucit a solidaritu s oběťmi diktatur. (Rodzik 2017) Vzhledem k tomuto zjištění strana nebyla v historii islamofobní. Kritérium vzniku a vývoje islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium programu strany

Strana vstupovala do voleb s programem Zdraví, práce, rodina. Ve svém programu se soustředí na 5 bodů: Náprava státu, ekonomika a rozvoj, rodina, společnost a Polsko v Evropě ve světě. V nápravě státu se strana soustředí na transparentní politiku a veřejnou bezpečnost. Ta je podle strany ohrožena a lidé si přijdou ve větším nebezpečí. Vláda totiž nedbá na bezpečnost a tématu se nevěnuje. Strana by chtěla větší připravenost na katastrofy a na výjimečné stavy. Strana se jako opozice také označuje za šikanovanou, a že i opoziční novináři jsou postihováni za své články. Co se týče společnosti strana chce více investovat do školství a lehce pozměnit výukový plán. Co se týče kultury, strana tvrdí, že v Polsku dochází k procesu úpadku kultury. Naopak strana by ráda opět kulturní otázky zařadila mezi důležitá pole v politice.

V rámci Polska ve světě strana představuje kapitolu bezpečnost. Podle strany se nyní v Evropě nacházejí zásadní ohrožení bezpečnosti obyvatel, které souvisí nejen s globálním terorismem. Strana by v návaznosti na situaci chtěla zmodernizovat polskou armádu, což je jasný krok k možnosti ochránit polské území. V současném stavu totiž armáda není obranyschopná. (PiS 2014)

Vliv stranického programu je u této strany snížený, protože vznikl již v roce 2014, tedy před vypuknutím migrační krize či návrhem dokumentu Dublin 4. Stranický program je velice kriticky postavený vůči vládě. Co se týče bezpečnosti zaměřuje se strana na zlepšení obrany státu modernizací armády. Nicméně strana ve svém takřka 170stránkovém programu nezmiňuje problematiku migrace či etnických menšin. S terorismem nijak nespojuje muslimy či migranty. Kritérium programu islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium vyjádření politiků

Jaroslav Kaczyński: Je proti přijetí přistěhovalců. Varuje proti šarii: Chcete to?

Předseda strany PiS Kaczyński v Sejmu mluvil o migrační krizi a přijetí migrantů. Označil přijímání migrantů za porušení Polské ústavy. Jedná se o rozhodnutí, které by podle něj mohlo ohrozit bezpečnost občanů a mít negativní dopad na jejich životy. Uvedl také, že nejde o přijetí uprchlíků, ale o skutečnost, že by mohl být zahájen proces, ve kterém by velká skupina nově příchozích nechtěla dodržovat polské právo a zvyky. Předseda ostře odmítl jakékoliv přijetí migrantů a označil je jako ohrožení obyvatel, protože by chtěli v Polsku zavádět právo šaría.

Kaczyński: „Přistěhovalce přitahuje Evropa díky vysokým sociálním dávkám poskytovaným v Německu. Takže to je německý problém, ne náš... pokud přijmeme válečné uprchlíky, musíme také přijmout všechny potřebné lidi, například chudé z různých částí světa.“ (Dziennik.pl 2015)

Jaroslav Kaczyński: Migranti přinášejí „parazity a viry“, varuje vůdce polské opozice

Kaczyński ve svém vyjádření zaútočil na příchozí migranty. Ti podle něj přitáhli do Evropy nemoci, které se již nevyskytují. Zároveň uvedl, že Polsko možná bude nuceno přijmout až 100 tisíc migrantů. Jeho vyjádření, byly přirovnány k jazyku nacistů vůči Židům.

Kaczyński: „Migranti již do Evropy přinesli nemoci, jako je cholera a úplavice, a také všechny druhy parazitů a virů.“ (Cienki 2015)

Jaroslav Kaczyński: O přijímání uprchlíků: Chcete-li zastavit vlnu agrese, musíte použít represie.

Kaczyński se vyjadřoval o možném přijetí migrantů. To by podle něj velkým způsobem ovlivnilo společnost v Polsku a vedlo by to k sociálním katastrofám. Zároveň však tyto katastrofy nijak nespécifikuje.

Kaczyński: "Budeme muset úplně změnit naši kulturu, drasticky snížit úroveň bezpečnosti v naší zemi, v žádném případě to není jen terorismus, protože samozřejmě existuje více těchto hrozeb, což znamená určitý druh sociálních katastrof" (Gazetaprawna.pl 2017b)

Beata Szydło: Nejsem pro uprchlíky v Polsku

Kandidátka na post premiérky Szydłová se taktéž vyjadřovala ohledně kvót a migrantů. Vyloučila sice jakékoliv přijetí uprchlíků, ale zároveň řekla, že by Polsko mělo příchozím rodinám pomoci finančně. Odsoudila také pašeráky zaangażované v této situaci.

Szydło: *„Neměli bychom dovolit tisícům lidí, aby přišli do Evropy, těm, kteří chtějí zlepšit svůj život a mezi nimiž jsou bohužel teroristé... Chceme jim pomoci, naše prohlášení byla vždy jasná, přidejte peníze na pomoc těmto lidem, přidejte finanční prostředky na zastavení této vlny migrantů, pojďme bojovat proti pašerákům nelegálních lidí“* (Euractiv.pl 2016)

Adam Lipiński: Kdo pomůže uprchlíkům

Místopředseda strany se jako jeden z více politiků vyjadřoval o nastalé situaci ohledně migrace. Řekl, že v tuto chvíli na ně Polsko není připraveno a je třeba většího zkoumání situace. Jako příklad uvedl repatriaci Poláků z Kazachstánu, se kterou se vyrovnávají do dnes.

Lipiński: *„Je to těžké rozhodnutí. Musel bych si promluvit se svou rodinou. Také bych musel vědět, koho přijmout. Je to velký závazek, nejen finanční. O tyto lidi se musíme nejen starat. Musíme za ně nést také plnou zodpovědnost, hledat jim práci, pomáhat s budoucností. Nejprve by mělo existovat jasné prohlášení států, protože od tohoto máme stát, abychom se těmito záležitostmi zabývali. Polské rodiny, které se rozhodnou přijmout přistěhovalce, by měly mít nějakou záruku pomoci. Imigranti jsou lidé, kteří neznají jazyk, jsou nezaměstnaní, neznámí. Musíte pro ně vytvořit podmínky pro přizpůsobení. S repatriaci Poláků z Kazachstánu jsme se nedokázali vyrovnat, tak jak to může vypadat s tisíci lidmi z úplně jiného kulturního kruhu? Příklad repatriantů ukazuje, že Polsko na takové výzvy není připraveno.“* (Bielakovski, Grabek, Olczyk 2015)

Antoni Macierewicz: jsme nejotevřenější národ a cítíme se provinile

Místopředseda Macierewicz se podobně jako jeho kolegové vyjadřoval také k přijímání migrantů během krize.

Macierewicz: *„Dnes máme uzavřené hranice, uniformy, pušky a armádu. To je skutečná tvář Evropy mimo Polsko... pokud tuto vlnu opravdu necháme tady, objeví se v ní za pár let teroristé. Zákon a spravedlnost neexistují. Naše pomoc by měla mít*

finanční rozměr. A nechme tak zapojit celou Evropskou unii.“ (Wiadomosci.onet 2015)

Od místopředsedy Mariusze Kamińskiho se nepodařilo najít žádné prohlášení ohledně migrační krize.

Členové předsednictva strany se k migraci vyjadřovali všichni takřka totožně. Finanční pomoc označili jako legitimní. Nicméně jejich rétorika vůči islámu a muslimským migrantům je velice útočná. S jejich příchodem spojují naprostou změnu polské společnosti. Zároveň s migrací automaticky spojují nárůst terorismu v Polsku. Sice strana slibuje pomoc ohroženým rodinám, ale jejich silná averze vůči islámu je jasným znakem islamofobie. Kritérium vyjádření politiků islamofobní strany je tedy naplněno.

Kritérium euroskepticismu

K posouzení kritéria poslouží především vyjádření politiků, protože do předvolebního programu strany se téma migrace a kvót nemohlo dostat, protože byl sepsán už v roce 2014.

Jarosław Kaczyński: Musíme odolat tlaku Evropské unie. Jinak budeme periferií

Předseda strany Kaczyński se po vypuknutí migrační krize vyjadřoval ohledně přijetí rozhodnutí o přerozdělení 120 000 migrantů. Pokud by se Poláci rozhodnutí podřídili, stali by se periferií v područí Evropské unie, a proto musejí odolat tlaku. Stanovisko za Polsko přijala tehdejší vládnoucí strana PO-PSL.

Kaczyński: „Toto je obtížná situace, ale musíme si ujasnit: pokud chceme bojovat za úplnou nezávislost, pokud chceme v relativně krátkém období být silnou součástí evropského centra, např. za jednu generaci se stát skutečně rovnými, vyrovnat nejen úroveň HDP, ale také kvalitu zdrojů, musíme si být vědomi toho, že musíme odolat tlaku“ (Tustanowska 2017)

Jarosław Kaczyński: Chceme být v Evropské unii. To je prvek naší bezpečnosti

Kaczyński se ve vyjádření jasně ohradil proti hlasům o vystoupení z Evropské unie. Řekl, že účast v EU je pro Polsko prvkem bezpečnosti a jiná alternativa v Evropě neexistuje.

Kaczyński: „*Ti, kdo hovoří o referendu o vystoupení Polska z EU, jsou škůdci, členství v Unii však neznamená souhlasit se vším... Členství Polska v Evropské unii je prvkem bezpečnosti. Považujeme členství za trvalé z jednoduchého důvodu. Být dnes v Evropě, znamená být v EU. Neexistuje žádný jiný způsob*“ (Forsal.pl 2016b)

Beata Szydło: Není to Polsko, které má problém s reputací a autoritou, ale EU

Szydłová v Sejmu vyvrátila, že by strana PiS vedla boj vůči EU. Argumentovala, že naopak opoziční strany (Občanská platforma, PSL a Nowoczesna), na které byl proslov mířen, se snaží zvětšit konflikt mezi EU a Polskem.

Szydło: „*Říkáte, že Polsko má spor s EU. Není nic hloupějšího než takové prohlášení. Polsko je členem EU, je řádným členem komunity a má stejná práva a povinnosti jako ostatní země... Vedeme dialog s institucemi EU za stejných podmínek jako ostatní země*“ (Dziennik.pl 2016)

Polsko sice bylo s Evropskou unií ve sporu, což se ukazuje u několika článků, nicméně vedoucí představitelé této strany vidí jednoznačně pozici země v Evropské unii. Strana poukazuje na možnost reformovat EU a chce, aby unie dával Polsku co největší míru volnosti rozhodnutí. Strana nikdy nesouhlasila s kvótami na migranty a označila je za nefunkční, nicméně dále nijak svou kritiku vůči EU nerozváděla. Z tohoto důvodu strana nemůže být označena jako euroskeptická skrze islamofobii. Kritérium euroskepticismu islamofobní strany tedy není naplněno.

B.3.4. Hodnocení analyzovaných stran v Sejmu

Rámcem pro islamofobní stranu byly prověřeny jak nové strany v parlamentu, tak strana vládní a často označovaná jako konzervativní. K posouzení kritérií byly použity programy stran, prohlášení politiků a články z polských webů. Výjimkou byl program strany PiS, který byl sepsán již v roce 2014 a tudíž byla důležitost kritéria programu strany snížena. Výsledky kritérií budou nyní zapsána do výsledné tabulky. Žádná strana nenaplnila potřebný počet kritérií, a tak ani jedna ze stran není podle rámce islamofobní.

Hnutí Kukiz'15 vstoupilo do Sejmu jako hnutí, které je velmi kritické k veškerému nastavení polského systému, nicméně nebylo shledáno jako islamofobní. Ve svém programu totiž nijak téma islamofobie nezmiňovalo. Následné kritérium vyjádření politiků už ale naplněno bylo. Ohledně tématu migrace panovala ve vedení strany

značná rozpolcenost a převažovalo silné útočení vůči islámu a vůči muslimským migrantům. Strana Nowoczesna vznikla, aby zastávala ekonomické reformy. Ze zkoumaných kritérií strana ani jedno nenaplnila, a tak strana jednoznačně není islamofobní. Protože ani jedna z nových stran nebyla označena jako islamofobní, byla analyzována strana PiS, která, jak bylo napsáno v historii radikálních stran, bývá některými autory označena jako radikální. Stranický program byl nerelevantní, protože byl napsán rok před vypuknutím migrační krize. Strana naplnila kritérium vyjádření politiků, ale zbylé dvě kritéria již ne. Strana tak nemohla být označena jako islamofobní.

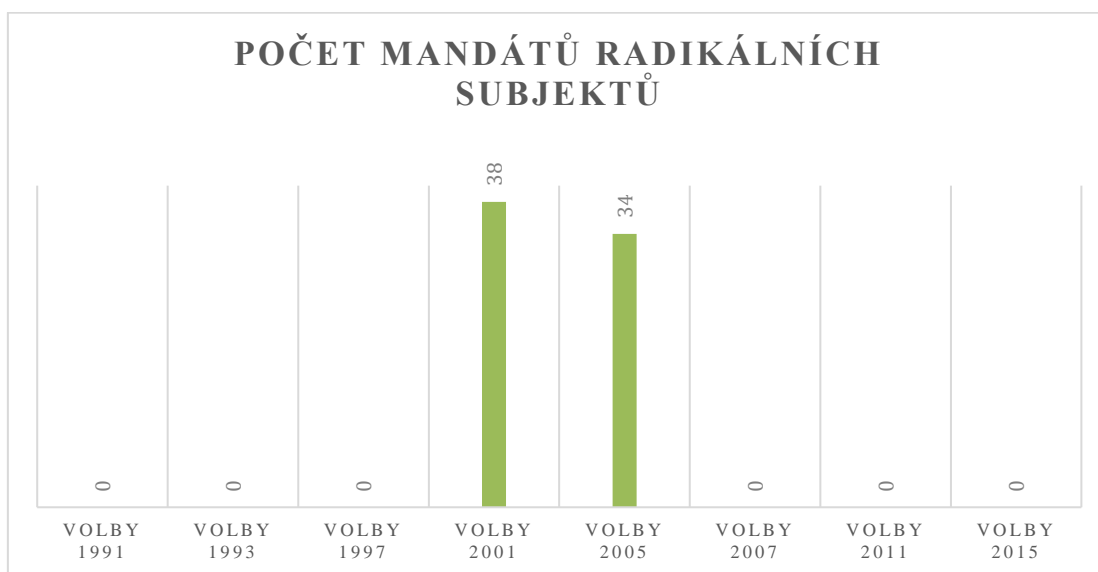
Tab. č.4

<i>Strana/Hnutí</i>	<i>k. programu strany</i>	<i>k. vyjádření politiků</i>	<i>k. vzniku a vývoje strany</i>	<i>k. euroskepticismu</i>
<i>Kukiz '15</i>	X	✓	X	X
<i>.Nowoczesna</i>	X	X	X	X
<i>PiS</i>	X	✓	X	X

Zdroj: Autor

Analýza stran v Polsku potvrdila pokračující kurz nastavený již od voleb v roce 1991. Strany se nepřiklánějí k radikálním názorům na náboženské a etnické menšiny. Dva zkoumané subjekty se sice uchýlily k islamofobním výrokům, ale dále je okolo voleb nepodpořily žádnými dalšími kroky. Práce si je vědoma, že téma migrační krize bylo na konci roku 2015 stále velmi nové, a proto by se výzkum dále měl soustředit na islamofobní rétoriku před dalšími volbami v roce 2019, tedy na volby, v kterých již bylo téma dostatečně známé a strany na něj mohli reagovat programově, či mohli vzniknout strany nové.

Graf. č. 3



Zdroj: Autor

B.4. Maďarsko

B.4.1. Historie radikálních stran

První svobodné volby v Maďarsku se konaly v březnu a dubnu 1990. Vláda po volbách byla programově křesťansko-konzervativní. Po prvních volbách, maďarskou politiku ovlivňovala vysoká voličská volatilita. (Hloušek et. Strmiska 2005: 486) Proti konzervativnímu křesťansko-národnímu táboru, kam patřila i vládní MDF, se vyhradil tábor liberálních stran. Od roku 1992 začaly sílit strany extrémně pravicové, které se začaly odštěpovat od vládnoucí MDF a další strany z konzervativního tábora FKGP. Vznikla strana MIEP (Strana maďarské pravdy a života), která je považována právě za stranu extrémní. Tato strana se do maďarského parlamentu dostala v roce 1998. Strana se však distancovala od pravolevého spektra a označila se za národně konzervativní a prosazující tzv. maďarskou cestu. Strana si dávala za úkol bránit maďarskou kulturu před příchodem amerického konzumu a materialismu. Strana se ovšem postavila za přistěhovalce, kteří chtějí pozvednout maďarskou úroveň a přispět ke zlepšení života v Maďarsku. Naopak je proti zločincům a těm, kteří by z ciziny chtěli rozkrádat maďarský majetek. Strana se také netradičně postavila za práva homosexuálů a sekt, což většinou radikální či konzervativní strany odmítají. Strana tak do výsledného grafu nedostane, neboť se nijak významně nezabývala rasovou otázkou, byť v Maďarsku byla vždy silná romská menšina. (Benda et. Fiala 2002: 225-

226: 239-240) V programu strany se sice objevilo téma antisemitismu nicméně ne v takové míře, jako u stran, které byly v Maďarsku zakázány²⁴. (Benda et. Dančák, Fiala 1999: 116-117) Strana MIEP dostala ve volbách v roce 1998 5,47 % hlasů. Vícekrát se však již do parlamentu nedostala. (Benda et. Fiala 2002: 246)

V roce 2003 vznikla další strana hodnocená jako extrémní. Jednalo se o stranu Jobbik (Hnutí a lepší Maďarsko). Jobbik sám sebe označil za radikálně vlasteneckou a konzervativní stranu. Strana poprvé samostatně kandidovala do parlamentu v roce 2010. Její tehdejší program byl značně ovlivněn „cikánskou problematikou“. Strana totiž soužití Maďarů a Romů vidí jako jeden z nejpálčivějších problémů. Romové totiž po revoluci ztratili zaměstnání a jejich následná generace ji nevidí jako důležitou, a tak žije pouze z poskytované státní podpory. Situace je podle Jobbiku časovanou bombou a může vyústit v občanskou válku. Strana by se zasadila o zreformování sociální podpory, a ukončení romské kriminality. Zároveň by podpořila vzdělávání romské menšiny. Potřeba by byla s tím spojená reforma všech zmíněných ministerstev a také policejních složek.

Strana ve volbách získala 16,71 % hlasů a 47 mandátů, byla tak třetím nejsilnějším subjektem v parlamentu. Před dalšími volbami v roce 2014 strana opět do svého programu zahrnula složité maďarsko-romské soužití, v porovnání s předchozím programem byl Jobbik méně radikální. Volby v roce 2014 byly ovlivněny změnou volebního systému zakotvenou v nové maďarské ústavě. Jednalo se nově o jednokolové volby a došlo ke snížení mandátů z 386 na 199. (Danics 2017: 376-381) Strana se celkově propracovala k 11,56 % hlasů. Strana sice nezískala žádný mandát v jednomandátových obvodech, ale republiková kandidátka získala 23 mandátů, což byl i celkový počet zisku. (Választás 2017) Strana kandidovala i v následujících volbách, a protože bude zanesena i do finálového grafu, měla by být zanalyzována v práci.

B.4.2. Použití rámce na nové strany v Maďarském parlamentu

První volby po vypuknutí migrační krize se konaly v roce 2018. Do parlamentu se dostaly celkem 3 subjekty, které v minulých volbách samostatně nekandidovaly. Nová strana je však pouze jedna, a to strana Zemská samospráva Němců v Maďarsku (Dále

²⁴ Jednalo se především o liberální národokazy a světovládou peněz. (Benda et. Dančák 1999: 117)

jen MNOÖ), která získala 1 mandát. Strany Demokratická koalice a Együtt, byly v parlamentu již od roku 2014 v koalici s Maďarskou socialistickou stranou, a tak nejsou brány jako nové strany. (CECGR 2018) Práce nebude zkoumat ani nezávislého kandidáta Tamáse Mellára. Kandidoval jako nezávislý ale podporovaný stranami MSZP, DK, Párbeszéd a Együtt, tedy opozičními stranami. Pokud by byla koalice MSZP-Párbeszéd dále analyzovaná, byl by k ní přidán jeden mandát. (Novak 2018)

B.4.2.1. Zemská samospráva Němců v Maďarsku /MNOÖ/

Kritérium vzniku a vývoje strany

Strana vznikla jako politický a reprezentativní orgán zastupující menšinu maďarských Němců. Straně zastupující menšiny bylo povoleno kandidovat do parlamentu v roce 2011. MNOÖ vznikla, aby zastupovala moderní menšinovou politiku. Cílem samosprávy měla být ochrana a propagace jazyka, intelektuálního kulturního dědictví, historických tradic a identity maďarských Němců, podpora výuky němčiny v maďarském školském systému a výměnu myšlenek s Německem ve formě partnerství a programů. Strana na regionální úrovni působí ve 402 místních samosprávách a více než v 500 skupinách a sdruženích. (MNOÖ 2020)

Strana vznikla jako orgán pro potřeby a zastupování maďarských Němců. Strana nevznikla, aby bojovala proti rasovým či náboženským menšinám a ani toto téma nijak nezmiňuje nižších cílech své politiky. Strana tedy od svého vzniku v roce 2011 nevykazuje žádné islamofobní prvky. Kritérium vzniku a vývoje islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium programu strany

Strana do voleb šla s uceleným programem Steh dazu, který byl sepsán již v roce 2016. V něm a v několika dokumentech vysvětluje členům německé menšiny, jak volit a představují volebního lídra Imre Rittera. (MNOÖ 2018) Strana zmiňuje pouze několik bodů, které by chtěla v parlamentu prosazovat. Chce vzdělávat děti maďarských Němců v mnohojazyčných, multikulturních a vysoce kvalitních mateřských školách a školách, které menšina sama provozuje. Dále chce uznat práci svých asociací a uměleckých skupin při ochraně jejich kulturního dědictví, aniž by byly vystaveny byrokratickým překážkám. Německé obce by měly znovu získat svá práva na názor a souhlas a hladce udržovat kontakty s německy mluvícími oblastmi. (MNOÖ 2017a)

Celý program se zaměřuje na práva a ochranu kultury maďarských Němců. Strana si také dává za úkol více motivovat své voliče k politické angažovanosti. (MNOÖ 2016)

Strana v programu nijak nezmiňuje téma migrace či migrační krize. Jedná se body vyhrazené řešení problémů německé menšiny. Strana tedy nemůže být označena jako islamofobní. Kritérium programu islamofobní tedy není naplněno.

Kritérium vyjádření politiků

Imre Ritter: Maďarští Němci se rozzlobili na Orbána, který odmítl multikulturalismus

K vyjádření došlo již v roce 2015, kdy byl politik MNOÖ v parlamentu ale kvůli nedostatku hlasů neměl hlasovací právo. Lídr strany Ritter se ohradil proti prohlášení Viktora Orbána, který řekl, že Maďarsko nikdy nebylo multikulturní stát. To se dotklo Němců, kteří se cítili poškození. Ritter se nechtěl vyjádřit o migraci ale pouze o situaci Němců.

Ritter: „*Viktor Orban ve svém projevu ve Štrasburku mohl říct alespoň půl věty o tom, že Maďarsko není jen pro Maďary, ale také pro národnostní menšiny, které tam žijí... nechci hovořit o migraci, ale příště by bylo dobré, kdyby politici byli přesní.*“ (Molnár 2015)

Od ostatních místopředsedů Otta Heinekeho, Iboly Engländerové Hockové, Jozsefa Manze a Kingy Gáspárové se nepodařilo najít žádná vyjádření ohledně islámu či migrační krize.

Pro členy předsednictva MNOÖ není migrační krize nijak důležitá jako politické téma. Imre Ritter se ve svém vyjádření taktéž odmítl o migraci diskutovat. Protože se členové k situaci nijak nevyjadřovali, nemohou být ohodnoceni jako islamofobní. Kritérium vyjádření politiků islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium euroskepticismu

K posouzení kritéria poslouží stranický program a prohlášení Brennera Kolomana, zvoleného zástupce maďarských Němců ve Federaci evropských národů.

Strana ve svém programu deklarovala, že podporuje evropanství, protože vidí sílu ve spolupráci s německy mluvícími zeměmi. Nejde pouze o spolupráci v oblasti kultury ale také vzdělávání mladých generací. MNOÖ se také aktivně angažuje ve Federaci evropských národů (FUEN) a skrze tuto federaci má možnost vést dialog s Evropským

parlamentem. Německé vzdělávací instituce v Maďarsku se aktivně podílejí na evropských projektech na všech úrovních vzdělávací politiky.

Brenner Koloman: Cílem je, aby menšiny byly příjemci a účastníky evropské politiky

Koloman se vyjádřil že je velice rád, jak se evropská integrace daří. Pro stranu je důležité, že patří do federace, která může vést přímo dialog s Evropským parlamentem.

Koloman: „*Evropským a národnostním menšinám je důležitým signálem, že pracovní skupina Evropského parlamentu doporučila, aby FUEEN získal v Parlamentu poradní status, aby mohl přímo představit otázku národnostních menšin.*“ (MNOÖ 2017b)

Strana jednoznačně prosazuje evropanství a větší integraci. Snaží se angažovat v různých evropských programech nejen aby se získávala výhody, ale také aby spojovala německy mluvící kultury v Evropě. Kritérium euroskepticismu islamofobní strany tedy není naplněno.

B.4.3. Použití rámce na etablované strany v Maďarském parlamentu

Součástí této kapitoly bude analýza stran Fidesz a Jobbik. Strana Fidesz bude analyzovaná, protože v několika případech před rokem 2018 se jejich vládní politika inspirovala návrhy radikálního Jobbiku. (Danics 2017: 382) Strana navíc po vítězství ve volbách 2010 díky většině v parlamentu změnila ústavu bez předchozích politických konzultací a změnila působnost ústavního soudu ve svůj prospěch. Strana dále ovládla více jak 75 % médií v Maďarsku, tím že převzala vedení velkých mediálních domů. (Rae 2019) (European Journalists 2019)

Jobbik bude analyzován, protože v předešlých dvou volbách se zabývala řešením otázky rasových menšin. Strana by tak mohla svou politiku otočit proti muslimům.

B.4.3.1. Fidesz

Kritérium vzniku a vývoje strany

Fidesz vznikl roku 1988 jako studentské hnutí, které nechce být klasickou politickou stranou, a tak se prezentovala až do roku 1993. Strana vznikla jako liberální formace, nicméně poté, co se do vedení strany dostal poprvé Viktor Orbán, se změnila na konzervativní národní stranu. Stranický program se v 90. letech a na začátku nového století soustředil na kombinaci konzervativních a klasických liberálních témat s prvky

nacionalismu. Důraz strana klada na rozvoj rodiny což se promítlo i v posledních volbách 2018. Strana od počátku také kladla důraz na ochranu maďarské kultury a jazyka. Strana měla na přelomu století byla jasně pro vstup do NATO a také podporovala hlubší evropskou integraci. (Hloušek et. Strmiska 2005: 492-493) Co se týče maďarských menšin v cizině, Fidesz vždy tyto skupiny podporoval a žádal jejich ochranu. (Benda et. Dančák, Fiala 1999: 112) Strana, ačkoliv je brána jako nacionalistická tak chtěla aktivně zapojovat Romy do maďarské kultury. Chtěla pro ně vytvářet pracovní příležitosti a zlepšit možnosti vzdělávání. (Benda et. Fiala 2002: 238) Jak již bylo psáno v kritériu programu strany, Fidesz před volbami 2014 nepředstavil žádný program, a tak se objevil až po volbách. V něm se již nacházel bod ohledně migrantů. Strana odmítla jakoukoliv podporu migrantů ať už přicházejí z jakýchkoliv důvodů a poměrů. Navíc každý migrant, který již v zemi žije bude sledován Centrem pro boj proti terorismu a následně bude deportován. (444.hu 2015)

Strana tedy vznikla jako studentské hnutí a jako politická strana se začala prezentovat až po roce 1993. Fidesz se zároveň od počátku neprezentoval jako strana potlačující náboženské či etnické menšiny, a naopak chtěl podporovat Romy v integraci do maďarské společnosti. Poprvé se téma migrace objevilo ve stranickém programu až v roce 2014. Strana tedy nevznikla jako islamofobní, ale tento diskurz nabrala až v roce 2014. Kritérium vzniku a vývoje islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium programu strany

Strana nešla do voleb s uceleným programem, několik maďarských zpravodajských webů ale shrnulo předvolební hesla této strany. Těmito články bude program strany nahrazen.

Strana Fidesz, jak před volbami 2010, tak před volbami 2014, dlouho otáleli s uveřejněním svého programu. V roce 2010 došlo k uveřejnění těsně před volbami a v roce 2014 došlo ke zveřejnění až po volbách, přičemž koaliční strana KDNP ani vlastní program nevytvořila.

Před volbami 2018 strana do voleb šla s heslem stop Georgovi Sorosovi a migrantům. Strana se nevyjádřila nijak k jiným problémům. Ani zhoršující se maďarské zdravotnictví ani špatný vzdělávací systém stranu či masová emigrace Maďarů nezaujala Fidesz tak, jako migranti. (Zsúrpubi 2018) Ve svých vyjádření však byla Orbánova strana velice agresivní. Strana vydala i video s muslimskou modlitbou

s následným falešným obrázkem na kterém je George Soros v objetí s opozičními politiky. Následně strana se stejným obrázkem nechala vytisknout letáky s heslem zastavte je. (168óra 2018) Ukázalo se, že strana prakticky všechny své slogany převzala od jiných stran. Například Trumpovo heslo Amerika první, si Orbán změnil na Maďarsko první. (Földi 2018)

Strana svůj program nijak více nerozváděla a spokojila se s heslem stop Sorosovi a migrantům. Velice agresivně strana narážela na přicházející muslimy stejně jako na své politické oponenty. Vzhledem k těmto zjištěním strana je ohodnocena jako islamofobní. Kritérium programu islamofobní strany je tedy naplněno.

Kritérium vyjádření politiků

Viktor Orbán: Nedovolíme migrantům přijít

Lídr strany Fidesz Viktor Orbán mluvil o dopadu přijetí migrantů na Maďarskou ekonomiku. Řekl, že přijetí migrantů by zásadním způsobem oslabilo ekonomiku a navrhl by Maďarsko muselo zaplatit vysokou částku za podporu migrantů.

Orbán: „*Aby mohlo být Maďarsko v příštích čtyřech letech autonomní, nesmí být v Maďarsku přijatý žádný migrant, musí být chráněno plotem... Pokud bude země bráněna před migranty, bude reálný ekonomický růst 4 % každý rok a úplná zaměstnanost do roku 2022.*“ (Miniszterelnok 2018)

Viktor Orbán: Muslimští lidé způsobili v Evropě civilizační krizi. „Východ přešel na západ“

Orbán v tomto vyjádření odsoudil muslimské migranty, kteří podle něj vyvolali svým příchodem civilizační krizi. Uvedl, že kultura islámu pronikne do té křesťanské. V článku je porovnání s projevem z roku 2015, kdy Orbán mluvil o tom, že Maďarsko není nijak nepřátelské k islámu, a že lze o něm mluvit pouze s úctou.

Orbán: „*Migrační krize, která postihla Evropu, vlastně eskalovala v civilizační krizi, která přichází na východozápad... Islámská kultura získává nové základy a muslimové se stále více usazují ve městech západní Evropy v samostatných blocích. Dnes tedy geografickou oblast výzkumu orientálních studií nelze jednoduše ohraničit: dnes musíme nejen studovat, co se děje na východ od nás, ale také to, co se děje na západě... Evropa je pohlcena politickou iluzí, protože si myslí, že spolu s lidmi z islámského*

světa nepřijdou zákony, zvyky a konflikty, které v této kultuře existují po staletí.“
(Botos 2019)

Viktor Orbán: Muslimské přátelství „s dvěma očima“

Deník Nepszeva shrnul protiislámské vyjadřování politiků Fideszu za září 2015 do jednoho článku. Ze 13 uvedených vyjádření patří 8 lídrovi strany Orbánovi. Vybráno bylo vyjádření pro Die Press, Die Welt, The Times a Le Figaro. Orbán v něm říká, že integrace muslimů se v Evropě nedaří a pokračoval, že v Maďarsku nesmí křesťanská tradice prohrát.

Orbán: „Studovali jsme, co se v západoevropských zemích stalo v posledních letech. Navzdory upřímnému úsilí západních vlád se jim nepodařilo integrovat muslimská společenství a my Maďaři nechceme paralelní společnosti, protože pak by křesťané početně prohráli...Muslimové jsou silnější, více respektují život, rodinu a děti a respektují kulturní jednotu...Toto není otázka čistoty. Historicky je Maďarsko možná nejmíšenější společností v Evropě. Maďarsko je však křesťanský národ.“ (Népszeva 2015)

Gergély Gulyas: V Maďarsku nebude mešita: islámští právníci protestují

Místopředseda Fideszu Gulyas odsoudil muslimské přistěhovalce, jejichž přítomnost ovlivňuje společnost, a navíc přináší terorismus. Strana proto zakázala výstavbu mešit, aby zmenšila riziko radikalizace muslimů.

Gulyas: Evropa se nenaučila nic z teroristických činů a tam, kde je radikální islám, k takovým činům může dojít kdykoli... Mešita bude mít negativní důsledky pro naši vlastní bezpečnost ... Litujeme, ale nemůžeme změnit naše postavení, protože se nejedná pouze o náboženskou svobodu, ale také o bezpečnost země. (Index 2017)

Gábor Kubatov: George Soros věnuje 800 milionů dolarů na podporu migrace

Místopředseda strany Kubatov ve svém vyjádření pro MTI o uprchlících útočil na George Sorose²⁵. Řekl, že bez ochrany maďarských zájmů budou v ohrožení. Zároveň

²⁵ George Soros je americký finančník a jeden z nejvýznamnějších světových filantropů. Britský list Financial Times jej zvolil v roce 2018 osobností roku za jeho podporu liberální demokracie a otevřené společnosti. Deník jej ocenil také za to, že již třicet let bojuje proti autoritářství a netoleranci, díky čemuž ho napadají autoritářské režimy a populisté. (ČTK 2018)

řekl, že věděl o 800 milionové podpoře migrantů od George Sorose, nicméně nevysvětlil odkud tuto informaci má.

Kubatov: „*Musím kandidovat, protože pokud nebudeme hájit maďarské zájmy, nikdo nás nebude chránit... Nevládní organizace podporované George Sorosem pomáhají s migrací a je nutné zjistit proč to dělají... Vím, že George Soros poskytnul 800 milionů dolarů na podporu migrace.*“ (Botos 2017)

Szilard Németh: Budíček, islámští fundamentalisté chtějí zničit podstatu Evropy!

Místopředseda strany Németh se v rozhovoru pro Pesti Srácok vyjádřil k situaci muslimů v Evropě. Označil je za veliký problém, který strana Fidesz v Maďarsku nechce. Za vše podle něj mohou levicové strany, které migranty vítají. Németh také řekl, že v Maďarsku vypátrali 22 organizací které podporoval George Soros. Muslimové se také snaží ovládnout Evropu a změnit její identitu.

Németh: “*Žijí a zneužívají tradice evropské demokracie a pomalu vytvářejí svůj vlastní uzavřený, muslimský politický svět a plní tak svůj staletí starý plán okupovat západní svět... Co se stalo v Bataclanu? Radikální islamisté druhé generace belgické národnosti, postříleli mladé lidi, kteří se zúčastnili koncertu, a chodili do školy, zbraněmi, které nelegální přistěhovalci přenesli přes Budapešť před postavením plotu! Islámští fundamentalisté chtějí zničit podstatu Evropy. Pozor Evropo, je to past, musíme jí uniknout!* (Huth 2016)

Katalin Novak: Nejsme spekulanti, ale odpovědná vláda

Místopředsedkyně Katalin Novaková v rozhovoru pro web 888.hu napadla George Sorose a jeho snahu dostat do Maďarska co nejvíce migrantů. Navíc řekla, že pro maďarskou kulturu bude migrace velkou výzvou, protože vůdci západních zemí se naivně domnívají, že mají migraci pod kontrolou.

Novak: „*Přiznám se, že by mě velmi potěšilo, kdyby George Soros odešel z maďarské domácí politiky a nesnažil se nijak přinutit migranty, aby se usadili v Evropě, pak bychom se nemuseli tolik vypořádat se Sorosovým plánem nebo sítí, kterou buduje... jejich arogantní a pokrytecké přesvědčení, že přijaté kultury rozpoznají a přizpůsobí se hodnotově neutrálnímu duchu bez hodnot, které považují za dokonalé. Je to však úplná nesprávná interpretace reality. K tomu navíc dochází v době, kdy současná migrace představuje skutečnou výzvu pro kulturní, etnické a náboženské složení*

Evropy spolu s aspektem bezpečnosti. Měli bychom znovu potvrdit náš závazek ke křesťanským hodnotám, ale bohužel se to v Evropě neděje.“ (Vincze 2017)

Fidesz je první stranou v práci jehož všichni členové předsednictva se nějak vyjádřili k migrační krizi či muslimům. Ve svých prohlášeních často útočí na muslimské přistěhovalce a tvrdí, že chtějí obsadit evropskou civilizaci, a tak Fidesz chrání křesťanské hodnoty a náboženství. Protože je strana vůči migrantům silně agresivní a stále se staví do role ochránců křesťanství, je strana ohodnocena jako islamofobní. Kritérium vyjádření politiků islamofobní strany je tedy naplněno.

Kritérium euroskepticismu

Vzhledem k faktu, že strana nepředstavila předvolební program, budou využity články s vyjádřením Viktora Orbána.

Viktor Orbán: Chceme reformovat EU

Orbán se ve svém prohlášení o EU vyjádřil kladně k fungování Maďarska v rámci unie. Řekl, Maďaři se nikdy nepřidají k úvahám na maďarský brexit. EU by ale podle něj měla v otázkách migrace měla postupovat společně přísně a pokud to nepůjde musí se reformovat.

Orbán: „Přistěhovalectví není jen o lidských právech migrantů, ale také o tom, jak vidíme budoucnost EU za 20–30 let. Někteří poslanci se domnívají, že migrace je dobrou odpovědí na nové výzvy, a proto by se měla řešit na úrovni EU, a to nejen z důvodů lidských práv, ale také pro dobro EU... Maďarsko nechce opustit „zemi svobody“, protože většina Maďarů se domnívá, že členství v EU je správné... Evropské společenství by se mělo držet pohromadě co nejdéle v obtížné situaci způsobené migrací“ (Gondola 2017)

Viktor Orbán: Hlavním městem Evropské unie není Brusel

Orbán v prohlášení mluvil o maďarském referendu o přijímání migrantů. Odsoudil kvóty vydané z EU a řekl, že nikdo Maďarsku nebude takové věci nakazovat.

Orbán: „Vzhledem k tomu, že referendum nemohlo být přeneseno na veřejné právo, je na maďarském parlamentu, aby tak učinil, a proto je nutné změnit ústavu. Musí být jasno, že nikdo nemůže Maďary donutit k jakémukoli přijímání migrantů.“ (Szilvássy 2016)

Viktor Orbán: Ať EU ani neuvažuje o sankcích vůči Polsku. Maďarsko je vetuje

Orbán se ve svém dalším prohlášení vyjádřil o konfliktu Polska s EU. Řekl, že Maďarsko nikdy nepodpoří kroky vedené vůči Polsku. Polsko mělo být postiženo za nový zákon o veřejnoprávních médiích.

Orbán: „*Evropská unie by ani neměla uvažovat o žádné formě sankcí vůči Polsku, neboť by to vyžadovalo jednomyslnost a Maďarsko nikdy žádnou formu sankcí vůči Polsku nepodpoří.*“ (ČTK 2016)

V nalezených prohlášeních se Orbán vyjadřoval k EU jako k důležité instituci, která zajišťuje Maďarsku budoucnost. Posouzení kritéria je ale sporné, protože pokud jde Orbán do konfliktu s unií, stojí za tím většinou migrace. Fidesz navíc nechalo vypsat referendum, které mělo odmítnout přijetí migrantů tedy mělo odmítnout rozhodnutí EU. Strana by tedy zapadala do Taggartovy třetí skupiny euroskeptických stran, tedy se jedná o etablovanou stranu, která ale využívá odmítání unijní politiky jako populistický apel. Kritérium euroskepticismu islamofobní strany je tedy naplněno.

B.4.3.2. Jobbik

Kritérium programu strany

Strana šla do voleb s program Maďarské srdce, zdravý rozum s čistýma rukama. Jobbik jej rozdělil do kapitol: Vstup do 21.století, maďarské srdce, střízlivá mysl a čisté ruce. V kapitole maďarské srdce se strana mimo jiné soustředí na vymáhání práva a národní bezpečnost za účelem dosažení bezpečnosti a ochrany maďarského lidu. Obnovení nezávislé pohraniční stráže a rekonstrukce obranných sil. Skutečný program zahraniční politiky k posílení mezinárodní váhy Maďarska. Strana podobně jako Fidesz podporuje Maďary žijící v zahraničí a deklaruje, že se bude snažit o ochranu maďarského jazyka a kultury v zahraničí.

Co se týče bodů o bezpečnosti, soustředí se strana na větší bezpečnost občanů v rámci Maďarska, tedy snižování kriminality. Jobbik by také chtěl budovat nové věznice, kterých je momentálně v Maďarsku nedostatek. Jako velkou výzvu také strana vidí hrozbu terorismu a situaci ohledně mezinárodní bezpečnosti. K tomu má sloužit pohraniční stráž, která se bude snažit zabránit nelegálnímu překračování hranic. Nezávislá pohraniční stráž se znalostmi místa, sociálních vztahů, lokalizací a terénu, bude střežit státní hranici s personálem vyškoleným pro ostrahu hranic. Kromě

takovéto obrany hranic, chce strana posilovat také ochranu proti kyberútokům. (Jobbik 2018)

Strana ve svém programu opět zmiňuje problematiku Romské integrace, která je podle strany stále nedořešená. Nicméně strana toto téma neřeší pod samostatným bodem ale jako součást sociální politiky. Téma migrace strana zmiňuje jenom okrajově v souvislosti s kontrolami na hranicích Maďarska. Strana ale více nezmiňuje původ migrantů nebo čím je migrace způsobená. Z tohoto důvodu stranický program není islamofobní. Kritérium programu islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium vyjádření politiků

Gábor Vona: Migrace a nedostatek demokracie jsou největší problémy

Předseda Jobbiku Vona se vyjádřil pro český deník Mladá fronta dnes ohledně situace před volbami. Řekl, že Orbán si pouze hraje na liberální demokracii, ale ze svých slibů neplní nic. Řekl, že strana nevidí největší problém v migraci, ale naopak v emigraci mladých lidí z Maďarska²⁶.

Vona: „*Domnívám se, že vláda Viktora Orbána chce, aby imigrace byla jediným tématem jeho volební kampaně. Mezitím ale odešlo do západní Evropy, Velké Británie, Německa, Rakouska více než půl milionu mladých maďarských občanů.*“ *To je největší problém v dnešním Maďarsku.*“ (Nótin 2017)

Gábor Vona: Problém se systémem je, že nejsem u kormidla

Vona se v rozsáhlém rozhovoru pro web Hvg, vyjádřil k bezpečnostní politice Maďarska. Řekl, že největším problémem migrace je, že toto téma je medializované používáno populisty. Například Fidesz tuto situaci začal řešit až po 8 letech vlády. V rozhovoru řekl, že téma kvót je problém, protože nemají smysl.

Vona: „*Odmítám to. Považujeme za důležité respektovat mezinárodní smlouvy a našťvalo nás to pokrytectví a lži. Jsem podrážděný, že Fidesz může jednat o Georgi Sorosovi až po 8 letech vlády. ... Migrace je pro nás také důležitým tématem, nechceme bourat plot, nesouhlasíme s myšlenkou evropských kvót, ale nechtěli bychom z ní*

²⁶ Předseda strany Gábor Vona již na začátku roku 2017, řekl, že strana Jobbik se odpoutá od své extrémistické minulosti. Vona se sám chtěl omluvit židům a Romům za jeho předchozí antisemitské názory. Strana také svůj diskurz změnila, aby představovala přímou protiváhu vládní straně Fidesz, která od roku 2014 začala přejímat extrémní prvky politiky. (Hungarianspectrum 2017)

udělat otázku propagandy. Problém je hodně velký, pokud musíte o migraci mluvit 24 hodin. Chceme, aby byly zřízeny služby, pohraniční stráž, příslušné úřady, které by vykonávaly svou práci a maďarští lidé by o všem věděli.“ (Gergely, Windisch 2018)

Gábor Vona: Viktor Orbán má zájem na zachování migrace

Předseda Vona ve vyjádření kritizoval Viktora Orbána, protože podle něj bojuje proti migraci spíše billboardy a médiích, než aby zaváděl určitá opatření. Orbán totiž téma migrace potřebuje ke své kampani. Dále řekl že kdyby Jobbik vyhrál ve volbách, tak by pro něj byly hlavní problémy korupce, nízké mzdy a špatný zdravotní systém.

Vona: „V zájmu předsedy vlády je, aby se lidé báli hrozby migrace, protože nebude muset odpovídat na otázky zdraví, vzdělání nebo korupce. Maďaři by neměli být chráněni před nelegální migrací billboardy, ale hraniční stráží a ploty.“ (Magyar Hírlap 2018)

László Toroczkai: Můžeme zachránit Evropu před migranty-Ásotthalom je dobrým příkladem

Místopředseda strany Toroczkai se v rozhovoru vyjádřil ohledně migrace. Odsoudil jakoukoliv migraci a řekl, že nechce podporovat jakoukoliv takovou formu terorismu. Řekl například, že město, jehož je starosta mělo možnost zastavit jednoho muslima, který následně spáchal teroristický čin v Německu. Nicméně EU jim jeho zadržení nepovolila. Sice následně řekl, že

Toroczkai: „Musíme samozřejmě bránit svou vlast. Evropa existuje islamizaci, ale myslím si, že to není důležitá hnací síla tohoto přistěhovalectví. Nejsem proti islámu nebo jiným tradičním náboženstvím, ale islám nemá v Evropě místo to je můj názor. Místem islámu je Blízký východ nebo Jižní Afrika. A Evropa má křesťanský základ.“ (Metelkina 2018)

David Janiczak: Máme vlastní migranty

Místopředseda Janiczak se po vypuknutí migrační krize vyjádřil velice negativně k nastalé situaci. Označil migranty jako velké nebezpečí pro Evropu. Jedná se o mocenskou hru, ve které jsou obětmi obyčejní lidé.

Janiczak: „Je mi velmi líto, že stále existují lidé, kteří nevidí nebo nechtějí vidět, co se děje. Ti, kteří je nevidí, jsou v současnosti v Evropě okupováni, organizovaní externí

moci, placeni, dávat jim kapesné, připravovat je na jejich práva zde! Můžeme jen hádat, jaké jsou jejich záměry a kolik nemocí, na které nejsme připraveni, spolu s úplně odlišnými náboženskými a kulturními zvyky a systémy myšlení!" (Dercsényi 2015)

Od místopředsedy Erika Fülöpa se nepodařilo najít žádné prohlášení.

Vyjádření politiků můžeme rozdělit na dobu před rokem 2017 a po roce 2017. Strana v tomto roce upustila od antisemitských názorů. Prohlášení předsedy Jobbiku byla víceméně umírněná. U místopředsedů již byla kritika větší, nicméně jedno ze zkoumaných vyjádření bylo z roku 2015, tedy doby, kdy se Jobbik ještě otevřeně hlásil k radikální politice. Vzhledem k otevřenému upuštění od radikální politiky, a také, že sám předseda strany se k situaci nijak útočně nevyjadřoval, není celkově strana ohodnocena jako islamofobní. Kritérium vyjádření politiků islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium vzniku a vývoje strany

Strana Jobbik vznikla v roce 2003 z Konzervativní mládežnické organizace, což byla skupina zastřešující podobně smýšlející studenty vysokých škol, kteří nebyli spokojeni s fungováním pravicových politických stran. Strana sama sebe vidí jako konzervativní, radikálně vlasteneckou, křesťanskou stranu a vznikla, aby zabránila změně režimu a vytvořila spravedlivou společnost v Maďarsku. Strana svůj první větší úspěch zaznamenala v eurovolbách v roce 2009. Tehdy získala 15 % hlasů, což jí vyneslo 3 křesla v Evropském parlamentu. (Jobbik 2016) Strana již od počátku zaujímala nenávistný postoj k Romům a židům. Jobbik ve volbách 2010 získal 47 mandátů, s čímž se nepočítalo a do následných voleb se vládní strana Fidesz rozhodla reagovat tak, že do své politiky implementovala několik témat navrhovaných právě extrémistickým Jobbikem. Strana pokračovala ve své antisemitské politice i do voleb v roce 2014. (Danics 2017: 376-377) Strana, jak již bylo popsáno v předchozích kapitolách strana v roce 2015 oficiálně upustila od své nenávistné a antisemitské politiky a dále se chtěla identifikovat jako klasická liberálně konzervativní strana. (Hungarianspectrum 2017)

Strana tedy sice vznikla jako pravicová strana, která nese prvky antisemitismu a nenávistné politiky vůči židům, nicméně strana jiná náboženství například islám strana nijak neřešila. Jobbik vznikl již v roce 2003 čili v době, kdy do migrační krize zbývalo

ještě 12 let. Strana tedy nevznikla jako islamofobní. Kritérium vzniku a vývoje islamofobní strany tedy není naplněno.

Kritérium euroskepticismu

K posouzení kritéria poslouží předvolební program strany a také prohlášení Gábora Vony.

Jobbik ve svém programu deklaruje, že je jednoznačně stranou, která chce EU reformovat. Strana odmítá hlubší integraci, a naopak chce zpět některé pravomoci, které byly Maďarsku odebrány ve prospěch unie. Podle Jobbiku je pro Maďarsko důležité členství v EU z hlediska trhu a ekonomiky. I tato oblast ale potřebuje podle strany reformovat. Strana zároveň odmítá debaty o přijetí eura, protože eurozónu považuje za velice nestabilní a nevypočitatelnou. (Jobbik 2018)

Strana dlouho chtěla vystoupit z Evropské unie. Poté co umírnila svou politiku, upustila i od snahy o opuštění EU. Následovala tehdy více jak 70 % podpora ze strany obyvatel. Naopak strana viděla možnost reformovat unii a před volbami chtěl Jobbik svou kampaň postavit na této snaze. (Dull 2017)

Gábor Vona: Maďarsko musí zůstat součástí EU a NATO

Předseda strany Vona se před volbami vyjadřoval k vztahu nejen k EU a NATO ale také k Orbánově straně Fidesz. Řekl, že největším maďarským problémem je migrace mladých Maďarů do Západní Evropy.

Vona: „*Maďarsko je členem Evropské unie a musí to tak zůstat. Musíme zůstat členem NATO*“ (Novak 2017)

Strana sice vznikla jako strana konzervativní a odmítající větší integraci. Po upuštění od extrémistické politiky, strana přestala i s kritikou členství v EU. Strana spíše vidí cestu v reformách politiky EU. I sám předseda se před volbami řekl, že Maďarsko musí zůstat, jak v EU, i v NATO. Strana Jobbik tedy do voleb nešla jako islamofobní. Kritérium euroskepticismu islamofobní strany tedy není naplněno.

B.4.4. Hodnocení analyzovaných stran v Maďarském parlamentu

Rámcem pro islamofobní stranu byla prověřena jedna nová a dvě již dříve zúčastněné strany. Jedna vládní strana byla analyzována, protože již ve vládním období se

několikrát projevila jako strana radikální v řešení migrační otázky a jedna strana opoziční, která vznikla jako radikální strana, jejíž jedno z hlavních zaměření bylo omezení vůči romské menšině. K posouzení kritérií byly využity programy stran, prohlášení politiků a články ze zpravodajských webů. Výjimkou byla Strana Fidesz, která program nevydala, a tak práce využila články ohledně předvolebních slibů. Výsledky kritérií budou zaznamenány do výsledné tabulky. Tři strany se rozdělily na strany islamofobní a neislamofobní.

Strana MNOÖ získala mandát jako strana pro německou menšinu v Maďarsku. Hlavní náplň jejich politiky je zastupování a prosazování této menšiny. Strana nenaplnila ani jedno z hlavních kritérií, a tak dále nebyla analyzována. Protože tato strana nenesla prvky islamofobie, byly zkoumány strany Fidesz a Jobbik. Vládní strana Fidesz splnila obě hlavní kritéria a pomocné kritérium euroskepticismu. Strana tedy celkově byla označena jako islamofobní. Opoziční strana Jobbik upustila od své radikální politiky, a tak ani u jednoho z hlavních kritérií nebyly výrazné islamofobní prvky. Strana dále nenaplnila ani jedno z pomocných kritérií.

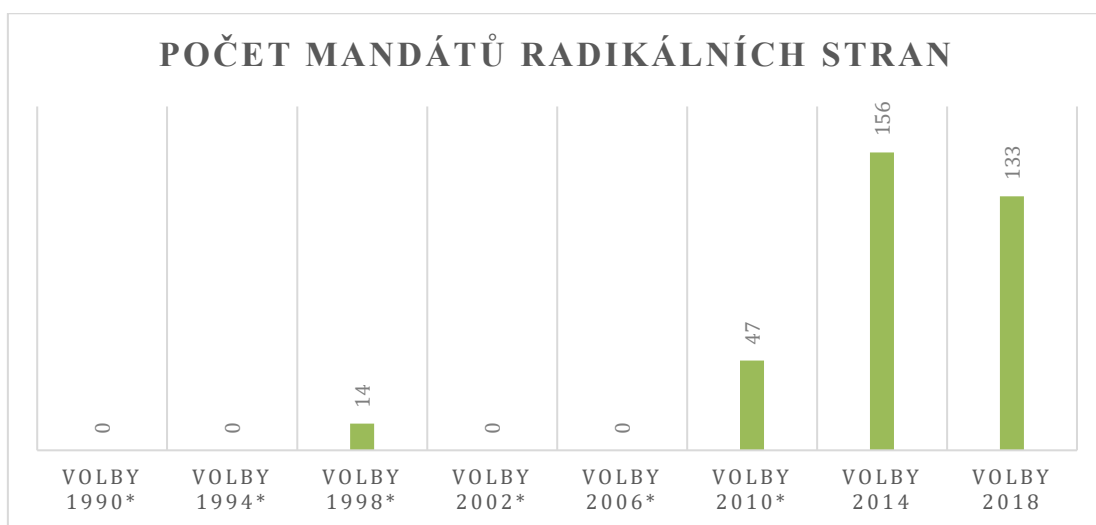
Tab. č.5

<i>Strana/Hnutí</i>	<i>k. programu strany</i>	<i>k. vyjádření politiků</i>	<i>k. vzniku a vývoje strany</i>	<i>k. euroskepticismu</i>
<i>MNOÖ</i>	X	X	X	X
<i>Fidesz</i>	✓	✓	X	✓
<i>Jobbik</i>	X	X	X	X

Zdroj: Autor

Islamofobní rétorika měla na volby v Maďarsku zásadní dopad. A to na volby, jak v roce 2014, tak i v roce 2018. Fidesz získal 133, tedy 66.83 % mandátů, což je stejný počet jako ve volbách v roce 2014. Radikální strany ale celkově ztratily mandáty, protože v roce 2014 se do této skupiny řadila i strana Jobbik. Díky tomu radikální strany tři roky po vypuknutí migrační krize přišly o 23 mandátů. V Maďarsku se tedy od voleb 2010 pravidelně umisťují strany, které míří svou politikou proti nějaké etnické či náboženské menšině.

Graf. č.4 (* - Volby, s vyšším počtem udělovaných mandátů)



Zdroj: Autor

C. Porovnání analyzovaných poznatků

Jako první analyzovaný stát byla vybrána Česká republika. Nejprve byla představena historie radikálních stran v Poslanecké sněmovně. Radikální strany měly v dolní komoře parlamentu zastoupení v letech 1996 až 1998 a poté od roku 2013 do voleb 2017. Následně byly tři nové strany v poslanecké sněmovně podrobeny rámci pro islamofobní stranu. Pirátská strana a Starostové a nezávislí ze čtyř kritérií nenaplnili ani jedno kritérium. Naopak strana SPD naplnila jako jediná z celé práce všechny čtyři kritéria a byla ohodnocena jako islamofobní. Tato islamofobní strana získala celkem 10,64 % hlasů a 22 mandátů. Počet mandátů pro radikální strany se po migrační krizi zvedl o 8 křesel.

Podle zprávy organizace Člověk v Tísni, mělo SPD v České republice dobré podmínky pro uplatňování islamofobní politiky. Podle průzkumu z roku 2017 v 81 % Čechů vyvolávala migrace lidí ze zemí mimo EU, negativní pocity. Stejně zastoupení obyvatel také nevidí v migrantech žádný přínos. 55 % Čechů k roku 2017 nepodporovalo společnou evropskou migrační politiku. V České republice bylo v roce 2017 uděleno celkem 147 mezinárodních ochran. Od roku 2015 bylo uděleno celkem 668 mezinárodních ochran a přijato celkem 4 451 žádostí²⁷. Počet žadatelů o azyl v ČR se od začátku sledování v roce 1997 zvyšoval do roku 2001, poté měla křivka klesající tendenci. Rok 2015 zvýšil počet žádostí na dvojnásobek a podobné počty trvaly až do roku 2017. (Člověk v tísni 2019)

Druhým analyzovaným státem bylo Slovensko. V kapitole historie radikálních stran byla představena strana SNS, která byla zároveň v analytické části zkoumána. Ačkoliv strana byla dříve označovaná jako radikální, z analýzy vyplynulo, že islamofobní stranou není a celkově upustila od radikálních názorů. Rámec nenaplnila ani strana Siet'. Na Slovensku rámec naplnila Ludová strana Naše Slovensko, která existovala již před vypuknutím migrační krize a hnutí Sme Rodina, které vzniklo před volbami jako nová strana. Dohromady získaly dohromady 14,6 % hlasů a 29 křesel v Národní radě. Po migrační krizi se radikální strany vrátily do Národní rady po čtyřleté pauze.

Na Slovensku měly islamofobní strany taktéž dobré prostředí pro uplatňování své politiky. Podle průzkumu z konce roku 2015 až 84 % Slováků nevidělo v migrantech

²⁷ Do této statistiky se však počítal celkový počet migrantů, a ne pouze z muslimských národů. Číslo je také bráno za celý rok 2015 a celý rok 2017 a ne od vypuknutí migrační krize v létě 2015 po volby v říjnu 2017. Data budou využity pro všechny státy V4 takže celkové počty azylantů budou přibližné.

přínos pro Slovensko. V 86 % Slováků migrace lidí ze zemí mimo EU evokuje negativní pocity. Na druhou stranu jen 37 % Slováků nesouhlasilo se společnou migrační politikou EU. Slovensko ve volebním roce 2016 udělilo 179 mezinárodních ochran, což na Slovensku bylo nejvíce od začátku sledování v roce 2007. Od roku 2015 udělilo celkem 228 mezinárodních ochran a přijalo celkem 476 žádostí. Počet žádostí o azyl má od roku 2007 klesající tendenci a rok 2015 na této tendenci nic nezměnil. (Člověk v tísni 2017)

Třetím analyzovaným státem byla Polská republika. Historie radikálních stran s nenávisťou politikou v Polsku není nijak bohatá a od roku 2007 se žádná do Sejmu nedostala. Následně bylo analyzováno hnutí Kukiz'15 a strana Nowoczesna, z nichž však ani jedna nenaplnila rámec islamofobní strany. Hnutí Kukiz'15 sice do jisté míry vedlo radikální politiku ale spíše vůči polské vládě než vůči migraci. Následně byla analyzována vládní strana Právo a spravedlnost, která podle některých autorů je značně konzervativní. Ani tato strana ale rámec pro islamofobní stranu nenaplnila. Jak bylo napsáno v hodnocení polské kapitoly, volby se konaly jen na konci roku 2015, a strany nemusely tak rychle reagovat na nastalou situaci, PiS například svůj program sepsala již v roce 2014. V Polsku se tedy na podpoře radikálních stran po migrační krizi nic nezměnilo.

Polsko je z pohledu názorů na migraci, mezi státy V4 raritou. "Jen" 61 % obyvatel si nemyslí, že by migranti měli pozitivní dopad na jejich zemi. 39 % Poláků nesouhlasilo se společnou migrační politikou EU. V 62 % Poláků, migranti ze zemí mimo EU, vyvolávali negativní pocity. Polsko ve volebním roce přijalo 12 458 žádostí o mezinárodní ochranu a udělilo jich 906. Polsko v historii udělovalo daleko vyšší počet mezinárodních ochran než ostatní státy V4. Počet mezinárodních ochran udělených po vypuknutí migrační krize se však ani neblíží maximu z roku 2007. Z grafu vyplývá, že velká většina migrantů do Polska pochází z Ruska. (Člověk v tísni 2017)

Posledním analyzovaným státem bylo Maďarsko. Radikální strany začaly získávat výraznější výsledky až od roku 2010. Mohly za to volební výsledky stran Fidesz a Jobbik. Obě strany kvůli této skutečnosti byly analyzovány i v analytické části. Nejprve byla analyzována nová strana v parlamentu MNOÖ, která zastupuje německou menšinu v Maďarsku. Tato strana ale nenaplnila ani jedno sledované kritérium. Následně byly analyzovány dvě etablované strany. Vládní strana Fidesz

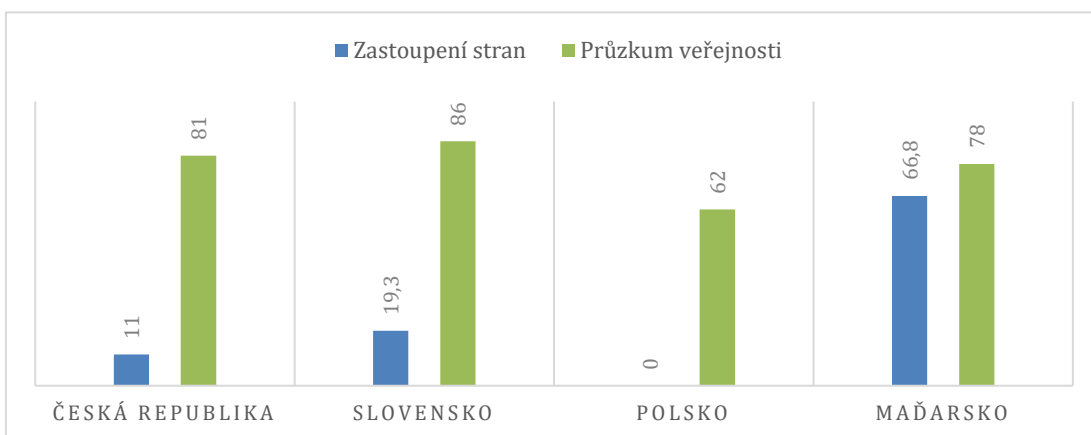
zastávala útočnou politiku vůči muslimům již v roce 2014 a analýza ukázala, že islamofobní stranou byla i před volbami 2018. Naproti tomu Jobbik před volbami 2018 upustil od nenávistné politiky, aby byla protipólem vládní strany Fidesz. Výsledkem voleb bylo 133 mandátů za 66,83 % hlasů pro stranu Fidesz. Radikální strany, tak po migrační krizi ztratily 23 mandátů díky umírnění strany Jobbik.

I v Maďarsku byly obyvatelé vůči migraci skeptičtí. 82 % Maďarů nevidí v migrantech přínos pro svou zemi. 45 % obyvatel nesouhlasilo se společnou migrační politikou EU a celkem v 78 % Maďarů vyvolávala migrace lidí ze zemí mimo EU negativní pocity. Právě v Maďarsku bylo nejvíce obyvatel z muslimských zemí mezi těmi, kteří žádali o mezinárodní ochranu. Ve volebním roce 2018 Maďarsko přijalo 671 žádostí o mezinárodní ochranu a udělilo ji v 349 případech. Od roku 2015 přijali 210 635 žádostí o mezinárodní ochranu a uděleno bylo 2 505 ochranných statusů. Tyto čísla z Maďarska dělají jasně nejvyhledávanější zemi z pohledu migrantů v rámci V4. Křivka přicházejících migrantů vyvrcholila v roce 2015 ale k roku 2018 se znovu vrátila do čísel před krizí. (Člověk v tísni 2019)

Následné grafy porovnají různé nálady obyvatel, počty žádostí o ochranu a udělené azyly s reálnými výsledky islamofobních stran ve volbách. Výsledky islamofobních stran budou vyjádřeny v procentuálním zastoupení v analyzované komoře parlamentu. (ČR – 11 %, SR – 19,3 %, Polsko – 0 %, Maďarsko – 66,8 %)

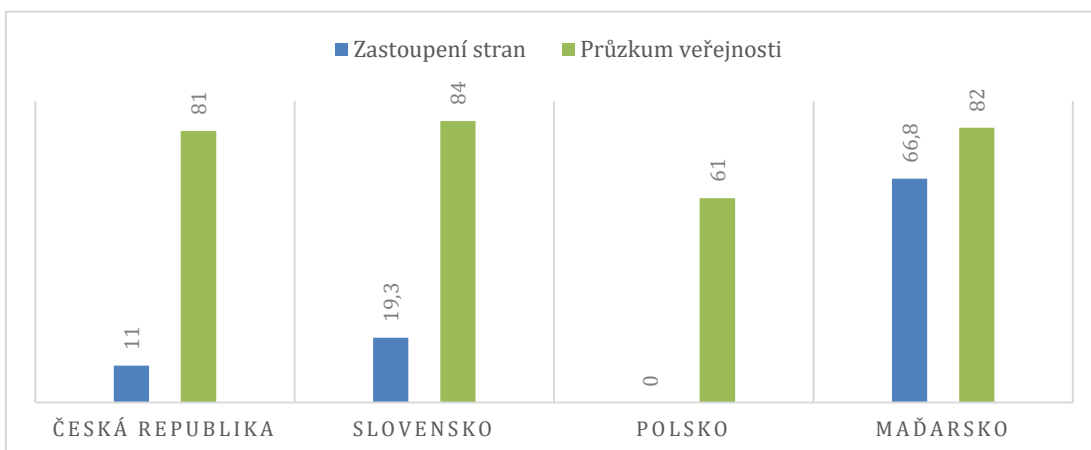
Graf č.5 porovná procentuální zastoupení stran s procentem lidí, ve kterých migrace vyvolávala negativní pocity. Graf č.6 porovná procentuální zastoupení stran s procentem lidí, kteří nevidí v migrantech přínos pro svou zemi. Graf č.7 porovná procentuální zastoupení stran s počtem udělených azylů.

Graf č. 5



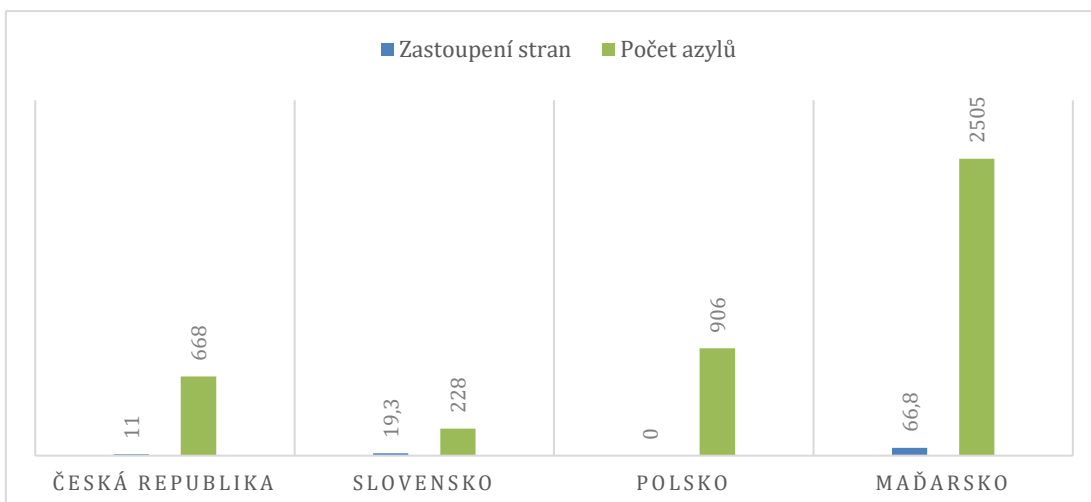
Zdroj: Autor

Graf č.6



Zdroj: Autor

Graf č.7



Zdroj: Autor

Uvedené grafy znázorňují porovnání výsledků práce s reálnými daty o migraci. Maďarsko přijalo nejvíce žádostí o ochranu a islamofobní strana zde také ve volbách získala největší část mandátů. V průzkumech veřejného mínění, už ale v případě Maďarska nemůžeme pozorovat nejvyšší čísla, neboť ta byla shodná s výsledky v Česku a na Slovensku. V České republice a na Slovensku islamofobní strany využily skepse vůči migrantům přicházejících ze zemí mimo EU, která byla ze strany států V4 markantní. V těchto zemích byl počet žádostí o mezinárodní ochranu i počet žádostí, kterým bylo vyhověno daleko nižší než v Maďarsku. Polsko sice přijalo více migrantů než Česká republika a Slovensko ale skepse obyvatel byla výrazně nižší než v ostatních státech.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem se nedá říct, že by podpora islamofobních stran přímo souvisela s počtem žádostí o mezinárodní ochranu či s jejich udělením. Zároveň proti migrační nálada obyvatel nesouvisí s velikostí podpory islamofobních stran.

Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala vlivem migrační krize na politiku států Visegrádské čtyřky, z pohledu podpory radikálních stran. Prvním cílem práce bylo nejprve vytvořit rámec pro islamofobní stranu. Druhým cílem práce bylo, jak se změnila podpora radikálních stran mezi, mezi které se islamofobní strana řadí. Aby se práce dále vyhnula nepřesnostem, byly nejprve na základě literatury vysvětleny pojmy spojené s tématem islámu. Jednalo se o pojmy, které mohly být součástí analyzovaných vyjádření politiků či programů stran. Pro první cíl práce byly zanalyzovány různé práce o prvcích krajně pravicových stran, které svou politiku míří na národnostní, rasové nebo náboženské menšiny ve státě. Na základě těchto prací byl zpracován rámec o čtyřech kritériích. Tímto rámcem byly analyzovány všechny nové strany ve zkoumaných komorách, a také některé strany, které v nich již předtím působily a již před zkoumanými volbami jejich politika mířila na etnické a náboženské menšiny. Na základě analytické části bylo dokázáno, že téma islamofobie v takřka všech státech V4 přineslo zvýšení podpory radikálních stran.

Nejprve byly analyzovány předvolební programy zkoumaných stran. Práce se soustředila především na hledání bodů týkajících se migrační krize a pokud program takovou zmínku obsahoval, bylo hodnoceno, jak velkou část strana tomuto tématu věnovala. Důležité bylo také, jak byl uvedený bod nenávistný. Dále byly na internetu hledány vyjádření politiků ohledně migrační krize. Pro širší zhodnocení byly hledány vždy tři vyjádření předsedy strany a alespoň jedno vyjádření od všech místopředsedů. Aby bylo kritérium splněno, musela být vyjádření útočná vůči samotnému náboženství, a nejen proti migraci. Třetím kritériem byl vznik a vývoj strany. Toto kritérium bylo zkoumáno pomocí různých článků či publikací, které zmiňují vznik této strany. Pokud strana splnila obě hlavní kritéria, další dvě určila spíše celkovou míru islamofobie. Práce zkoumala, zda strana již jako islamofobní vznikla nebo s touto nenávistnou politikou začala pracovat až později. Strany, které vznikly dříve před rokem 2015, většinou vznikly jako strany zabývající se úplně jinou problematikou nebo nepatřily ani mezi radikální strany. Aby bylo toto kritérium naplněno, strana musela jako islamofobní vzniknout. Důležité ale také je, kdy strana islamofobní diskurz nabrala, tak aby byl porovnávací graf v závěru kapitoly přesný. Posledním kritériem byl euroskepticismus strany. Kritérium bylo zkoumáno podle programu a také podle vyjádření vrcholného představitele strany. Aby strana mohla naplnit toto kritérium,

musela strana kritizovat členství v EU především z pohledu odmítání kvót. Pokud strana byla euroskeptická neznamenal, že naplnila toto kritérium. Důležité byly právě programové body či vyjádření, ve kterých se téma islámu a EU spojovalo. Následně proběhla analýza stran na základě čtyř nastavených kritérií. Výsledky byly vždy shrnuty na konci kapitol. Pro celkové shrnutí analytické části byla vytvořena srovnávací kapitola. Výsledky byly porovnány s reálnými daty o migraci.

Práce měla odpovědět na dvě výzkumné otázky. První otázkou bylo, jak se proměnila podpora krajně pravicových uskupení po migrační krizi, a tedy jak důležitá je v poslední době otázka islámu pro tyto strany. V České republice a na Slovensku se dá sledovat zvýšení podpory stran vedoucích nenávislnou politiku. V obou státech vznikla jedna nová islamofobní strana po migrační krizi. Zbývající strana na Slovensku již před migrační krizí vedla nenávislnou politiku vůči menšinám a následně přijala islamofobní diskurz. V Polsku nedošlo k žádnému nárůstu podpory islamofobních stran. Polsko, tak ani před krizí, ani po ní nemělo v Sejmu žádnou takovou stranu. V Maďarsku byla migrace tématem již ve volbách 2014, a tak počet mandátů radikálních stran byl vysoký již před krizí. Počet mandátů v roce 2018 klesl, ale příčinou bylo umírnění jedné, dříve radikální strany. I tak v Maďarsku radikální strany získaly nejvíce mandátů napříč zeměmi V4. Odpovědí na výzkumnou otázku, tak je, že islamofobie napříč zeměmi měla pozitivní vliv na výsledky radikálních stran. Ve třech ze čtyř států získala mandáty alespoň jedna strana s islamofobní politikou. Ve dvou státech radikální strany zvýšily počet mandátů a jen v jednom případě došlo k poklesu.

Druhou otázkou bylo, zda ve státech, kde se objevilo více azylantů, můžeme zaznamenat větší nárůst podpory radikálních stran. Nelze říci, že by se ve státech, kde bylo více azylantů objevovala větší podpora islamofobních stran. V Maďarsku by sice toto tvrzení vyšlo pozitivně ale druhý nejvyšší počet azylantů byl v Polsku a tam se žádná islamofobní strana nevyskytla. Naopak na Slovensku byl zájem o mezinárodní ochranu nejnižší, přesto strany získaly takřka 20 % mandátů v Národní radě. Následně bylo zjištěno, že ani proti migrační náladě obyvatel přímo nepojí s výsledky islamofobních stran.

Cílem práce tedy bylo zhodnotit fungování radikálních stran v jednotlivých státech a zjistit, jakou podporu měly před migrační krizí a po ní a zjistit, jak se pohybovala jejich síla v parlamentech. Z analýzy stran vyšly jako islamofobní 4 strany z 13 zkoumaných,

ačkoliv práce předpokládala, že výsledek bude vyšší, kvůli minulosti některých zkoumaných stran. Práce dokázala, že islamofobie, alespoň z části, ovlivnila volby ve třech ze čtyř států V4. Zároveň dokázala, že nálady obyvatel vůči migraci přímo nesouvisejí s úspěšností islamofobních stran.

Další výzkum by měl směřovat ke stranám, které byly ohodnoceny jako islamofobní. Ze zpráv Člověka v tísni se dá vyzorovat umírňování názorů na migraci. Výzkum by měl tedy sledovat, zda strany i v dalších volbách dávali odsuzování islámu do popředí své politiky nebo zda se rozhodli od tohoto tématu úplně odtrhnout. S tímto tématem by měla být stále sledována data o migraci, protože by mohlo v budoucnu dojít k dalším krizím.

Použité zdroje

Literatura

- Conway, Gordon. 1997. *Islamophobia: a challenge for us all; Report of the Runnymede Trust Commission on British Muslims and Islamophobia*. Londýn: Runnymede Trust
- Dančák, Břetislav, Fiala, Petr. 1999. *Nacionalistické politické strany v Evropě*. Brno: Mezinárodní politologický ústav
- Danics, Štefan, Tejchmanová, Ladislava. 2017. *Extrémismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Praha: UJAK
- Fiala, Petr, Strmiska, Maxmilián. 1998. *Teorie Politických stran*. Brno: Barrister & Principal.
- Fiala, Petr, Holzer, Jan, Strmiska, Maxmilian a kol. 2002. *Politické strany ve střední a východní Evropě*. Brno: Masarykova univerzita v Brně
- Firestone, Reuven. 1999. *Jihad: The Origin of Holy War in Islam*. New York: Oxford University Press.
- Gallagher Michael, Laver, Michael, Mair, Peter. 2001. *Representative Government in Modern Europe*. New York: McGraw Hill
- Havlík, Vlastimil, Kaniok, Petr. 2006. *Euroskepticismus a země střední a východní Evropy*. Brno: Mezinárodně politologický ústav
- Hloušek, Vít, Kopeček, Lubomír. 2010. *Politické strany, původ, ideologie a transformace politických stran v západní a střední Evropě*. Praha: Grada
- Hynčica, Pavel. 2016. *Euroskepticismus ve střední Evropě*. Praha: Academica
- Charvát, Jan. 2007. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál
- Janeček, Martin. 2011. *Islámská rozpínavost: včera, dnes a zítra*. Praha: Albatros média a.s.
- Kováč, Dušan, a kol. 2011. *Dějiny Slovenska*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny

- Kowalczyk, Krzysztof, Sielski, Jerzy. 2006. *Strany a parlamentní skupiny Třetí polské republiky*. Toruń: DUET Publishing House
- Kráska, Ondřej. 2010. *Smrt a umírání v náboženských tradicích současnosti*. Praha: Cesta domů
- Kreisl, Klaus, Neumann, Christoph. 2010. *Dějiny Turecka*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny
- Kropáček, Luboš. 1996. *Islámský fundamentalismus*. Praha: Vyšehrad.
- Kupka, Petr, Laryš, Martin, Šmolík, Josef. 2009. *Krajní pravice ve vybraných zemích střední a východní Evropy: Slovensko, Polsko, Ukrajina, Bělorusko, Rusko*. Brno: Muni press
- Laurent, Annie. 2019. *Islám. Pro ty, kdo o něm chtějí mluvit, ale zatím o něm mnoho nevědí*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství s.r.o.
- March, Luke. 2008. *Parteien links der Sozialdemokratie in Europa. Vom Marxismus zum Mainstream?* Internationale Politikanalyse
- Mareš, Miroslav. 2003. *Pravicový extrémismus a radikalismus v ČR*. Brno: Barrister a Principal
- Mareš, Miroslav a kol. 2015. *Ne islámu!* Brno: Muni press
- Mudde, Cas. 2000. *The ideology of the extreme right*. Manchester - New York: Manchester University Press
- Mudde, Cas. 2005. *Racist Extremism in Central and Eastern Europe*. London: Routledge.
- Ostřanský, Bronislav. 2014. *Atlas muslimských strašáků aneb Vybrané kapitoly z "mediálního islámu"*. Praha: Academia
- Ostřanský, Bronislav a kol. 2017. *Islámofobie po česku*. Praha: Vyšehrad
- Pankowski, Rafal. 2010. *The populist radical right in Poland: the patriots*. Londýn: Routledge.
- Rataj, Jan. 2007. *Návraty radikálního konzervatismu v České republice*. Brno: Tribun EU

- Rosůlek, Přemysl a kol. 2018. *Sondy do studia (o) islámu v období "migrační krize"*. Praha: Dokořán
- Rožňák, Petr, Kubečka, Karel. a kol. 2018. *Země Visegrádu a migrace: Fenomén procesu migrace, integrace a reintegrace v kontextu bezpečnosti zemí V4*. Ostrava: Key publishing
- Strmiska, Maxmilian, Hloušek, Vít, Kopeček, Lubomír, Chytílek, Roman. 2005. *Politické strany moderní Evropy*. Praha: Portál
- Taggart, Paul. 1998. *A Touchstone of Dissent: Euroscepticism in Contemporary Western European Party Systems*. European Journal of Political Research
- Tesař, Filip. 2007. *Etnické konflikty*. Praha: Portál
- Vegrichtová, Barbora. 2017. *Extrémismus a společnost*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk
- Von Beyme, Klaus. 1985. *Political Parties in Western Democracies*. Londýn: Palgrave Macmillan
- Žaloudek, Karel. 1996. *Encyklopedie politiky*. Praha: Libri

Internetové zdroje

- 168óra. 2018. „Itt a Fidesz választási programja: minden idők legpitiánerebb gyűlöletkeltésével álltak elő“ *168óra*. Dostupné na: <https://168ora.hu/itthon/itt-a-fidesz-valasztasi-programja-minden-idok-legpitanerebb-gyuloletkeltesevel-alltak-elo-145973> (Ověřeno ke dni: 15.4. 2020)
- 444.hu. 2015. „Előkerült a Fidesz 2014-es választási programja“ *444.hu*. Dostupné na: <https://444.hu/2015/03/29/elokerult-a-fidesz-2014-es-valasztasi-programja> (Ověřeno ke dni: 15.4. 2020)
- Aktuality.sk. 2012. „Slota je po voľbách chorý.“ *Aktuality.sk*. Dostupné na: <https://www.aktuality.sk/clanok/202943/slota-je-po-volbach-chory/> (ověřeno ke dni: 28.3.2020)
- Aktuality.sk. 2016a. „SNS navrhe zákaz buriek“ *Aktuality.sk*. Dostupné na: <https://www.aktuality.sk/clanok/401035/sns-navrhne-zakaz-buriek/> (Ověřeno ke dni: 28.3.2020)

Aktuality.sk. 2016b. „Ak Briti brexitom získajú, Európska únia skončí, myslí si Andrej Danko“ *Aktuality.sk*. Dostupné na: <https://www.aktuality.sk/clanok/403331/ak-briti-brexitom-ziskaju-europska-unia-skonci-mysli-si-andrej-danko/> (Ovčreno ke dni: 28.3.2020)

Aktuality.sk. 2017. „Kollárovci chcú u nás zakázať výstavbu mešít“ *Aktuality.sk*. Dostupné na: <https://www.aktuality.sk/clanok/419503/kollarovci-chcu-u-nas-zakazat-vystavbu-mesit/> (Dostupné na: 28.3.2020)

Aktuálně.cz. 2013a. „Úsvit přímé demokracie“ *Aktuálně.cz*. Dostupné na: <https://www.aktualne.cz/wiki/politika/politicke-strany/usvit-prime-demokracie-tomia-okamury/r~i:wiki:4006/> (Ovčreno ke dni: 20.3.2020)

Aktuálně.cz. 2013b. „Úsvit přímé demokracie - volby do Poslanecké sněmovny 2013“ *Aktuálně.cz*. Dostupné na: <https://www.aktualne.cz/wiki/domaci/volby-do-poslanecke-snemovny-2013-usvit-prime-demokracie/r~i:wiki:3903/> (Ovčreno ke dni: 20.3.2020)

Aktuálně.cz. 2014. „Česká Pirátská strana“ *Aktuálně.cz*. Dostupné na: <https://www.aktualne.cz/wiki/politika/politicke-strany/ceska-piratska-strana-pirati/r~i:wiki:362/> (Ovčreno ke dni: 20.3.2020)

Aktuálně.cz. 2015. „Blok proti islámu vypověděl smlouvu s Úsvitem. Nejednají férově, řekl Konvička“ *ČTK*. Dostupné na: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/blok-proti-islam-u-vypovedel-smlouvu-s-usvitem-nejdnaji-fero/r~2f0b5b120ab111e6a2e00025900fea04/> (Ovčreno ke dni: 20.3.2020)

Bankier.pl. 2015. „NowoczesnaPL: uwolnić gospodarkę, zmienić system ubezpieczeń społecznych“ *Bankier.pl*. Dostupné na: <https://www.bankier.pl/wiadomosc/NowoczesnaPL-uwolnic-gospodarke-zmienic-system-ubezpieczen-spolecznych-3352426.html> (Ovčreno ke dni: 9.4.2020)

Bariak, Ladislav. 2015. „Podnikateľ Boris Kollár ide do politiky“ *Aktuality.sk*. Dostupné na: <https://www.aktuality.sk/clanok/307851/prekvapenie-roka-boris-kollar-ide-do-politiky/> (Ovčreno ke dni: 28.3.2020)

Bartoš, Ivan. 2017. „O vystoupení z NATO nikdy nebyla řeč“ *Pirátské Listy*. Dostupné na: <https://www.piratskelisty.cz/clanek-1655-ivan-bartos-o-vystoupeni-z-nato-nikdy-nebyla-rec> (Ovčreno ke dni: 20.3.2020)

Bielakowski, Cezary, Grabek, Artur, Olczyk, Eliza. 2015. „Kto pomoże uchodźcom“ *Tygodnik Wprost* 2015 (37). Dostupné na: <https://www.wprost.pl/tygodnik/520209/Kto-pomoze-uchodzcom.html> (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

Bohuslavová, Renáta. 2017. „Předseda Pirátů Bartoš: Nejsme vítáči migrantů a jít do vlády se nebojíme“. *Novinky.cz*. Dostupné na: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/predseda-piratu-bartos-nejsme-vitaci-migrantu-a-jit-do-vlady-se-nebojime-40048122> (Ověřeno ke dni: 20.3.2020)

Botos, Tamás. 2017. „Kubátov: Soros György 800 millió dollárt áldoz a migráció támogatására“ *444.hu*. Dostupné na: <https://444.hu/2017/05/09/kubatov-soros-gyorgy-800-millio-dollart-aldoz-a-migracio-tamogatására> (Dostupné na: 15.4. 2020)

Botos, Tamás. 2019. „Orbán szerint a muszlim emberek civilizációs válságot okoztak Európában, „a Kelet Nyugatra jött““ *444.hu*. Dostupné na: <https://444.hu/2019/04/09/orban-szerint-a-muszlim-emberek-civilizacios-valsagot-okoztak-europaban-a-kelet-nyugatra-jott> (Ověřeno ke dni: 15.4. 2020)

CECGR. 2018. „Election results in hungary In-depth analysis“ *CEC Government Relations*. Dostupné na: <http://cecgr.com/wp-content/uploads/2018/04/Hungarian-elections-2018-In-Depth.pdf> (Ověřeno ke dni: 15.4. 2020)

Ciensi, Jan. 2015. „Migrants carry ‘parasites and protozoa,’ warns Polish opposition leader“ *Politico.eu*. Dostupné na: <https://www.politico.eu/article/migrants-asylum-poland-kaczynski-election/> (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

Cooperman, Alan, Hackett, Conrad, Schiller, Anna, a kol. 2017. *Europe's Growing Muslim Population*. Washington D.C.: Pew Research Center. Dostupné na: <https://www.pewforum.org/2017/11/29/europes-growing-muslim-population/> (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Čihák, Ondřej, Koubová, Karolína. 2018. „Migrace potřebuje pravidla. Odmítnutím paktu OSN jsme problém odložili, věří poslanec Peksa (Piráti)“. *Český rozhlas*. Dostupné na: <https://plus.rozhlas.cz/migrace-potrebuje-pravidla-odmitnutim-paktu-osn-jsme-problem-odlozili-veri-7672173> (Ověřeno ke dni: 20.3.2020)

Člověk v tísní. 2017. „Asylum seekers and beneficiaries of international protection in V4 countries“. *Člověk v Tísni*. Dostupné na:

<https://www.clovekvtsni.cz/media/publications/876/file/v4niem-repot-cz-hu-pl-sk-complete.pdf> (Ověřeno ke dni: 16.4.2020)

Člověk v Tísni. 2019. „Asylum Seekers and Beneficiaries of International Protection in V4 Countries (Updated Report)“. *Člověk v tísni*. Dostupné na: https://www.clovekvtsni.cz/media/publications/1221/file/cr_v4niem_2019.pdf (Ověřeno ke dni: 16.4.2020)

ČT24. 2015a. „Okamura zakládá nové hnutí - programu bude prý stejný jako u Úsvitu“ *Česká televize*. Dostupné na: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1525754-okamura-zaklada-nove-hnuti-program-pry-bude-stejny-jako-u-usvitu> (Ověřeno ke dni: 20.3.2020)

ČT24. 2015b. „Jsme radikální hnutí – Okamura má novou stranu SPD“ *Česká televize*. Dostupné na: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1537546-jsme-radikalni-hnuti-okamura-ma-novou-stranu-spd> (Ověřeno ke dni: 20.3.2020)

ČT24. 2015c. „Události, komentáře: pondělí 14.prosince 2015.“ *Česká televize*. Dostupné na: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/215411000371214/video/441372> (Ověřeno ke dni: 20.3.2020)

ČT24. 2017a. „Je sečteno. ANO jednoznačně vyhrálo volby. Babiš nabídl jednání všem stranám“ *Česká televize*. Dostupné na: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2280709-zive-je-secteno-ano-jednoznacne-vyhralo-volby-babis-nabidl-jednani-vsem-stranam> (Ověřeno ke dni: 20.3.2020)

ČT24. 2017b. „Rakušan o migraci“ *Česká televize*. Dostupné na: <https://ct24.ceskatelevize.cz/2242435-rakusan-o-migraci> (Ověřeno ke dni: 21.3.2020)

ČTK. 2016. „Ať EU ani neuvažuje o sankcích vůči Polsku. Maďarsko je vetuje, prohlásil Orbán“ *Hospodářské noviny*. Dostupné na: <https://zahranicni.ihned.cz/c1-65068790-at-eu-ani-neuvazuje-o-sankcich-vuci-polsku-madarsko-je-vetuje-prohlasil-orban> (Ověřeno ke dni: 15.4,2020)

ČTK. 2018. „Osobností roku podle Financial Times je George Soros. Amerického miliardáře vybral list kvůli jeho hodnotám“ *Hospodářské noviny*. Dostupné na: <https://zahranicni.ihned.cz/c1-66397170-osobnosti-roku-podle-financial-times-je-george-soros-americkeho-miliardare-vybral-list-kvuli-jeho-hodnotam> (Ověřeno ke dni: 15.4. 2020)

Deja. Maciej. 2016. „Ruch Kukiz '15 chce wyjścia Polski z UE? Lider partii dementuje, ale...” *Polskatimes.pl*. Dostępne na: <https://polskatimes.pl/ruch-kukiz-15-chce-wyjscia-polski-z-ue-lider-partii-dementuje-ale/ar/9374081> (Owěřeno ke dni: 9.4.2020)

Deník. 2017. „Volební lídr Starostů a nezávislých Radim Sršeň ON-LINE“. *Deník*. Dostupné na: <https://olomoucky.denik.cz/online-rozhovor/volebni-lidr-starostu-a-nezavislych-radim-srsen-on-line-20171002.html> (Owěřeno ke dni: 21.3.2020)

Dercsényi, David. 2015. „Vannak saját migránsaink" – az ózdi jobbikos polgármester és a menekültek“ *Hvg.hu*. Dostupné na: https://hvg.hu/itthon/20150831_Vannak_sajat_migransaink_ozdi_polgarmeste (Owěřeno ke dni: 15.4. 2020)

Dorzeczy. 2017a. „Tyszka: Myślę, że do referendum ws. kwot imigrantów w końcu dojdzie“ *Do Rzeczy*. Dostupné na: <https://dorzeczy.pl/kraj/31583/Tyszka-Mysle-ze-do-referendum-ws-kwot-imigrantow-w-koncu-dojdzie.html> (Owěřeno ke dni: 9.4.2020)

Dorzeczy. 2017b. „Lubnauer: Tylko dwa kraje mają zerowy udział w przyjmowaniu kwot uchodźców – to Polska i Węgry“ *Do rzeczy*. Dostupné na: <https://dorzeczy.pl/kraj/30617/Lubnauer-Tylko-dwa-kraje-maja-zerowy-udzial-w-przyjmowaniu-kwot-uchodzcow-to-Polska-i-Wegry.html> (Owěřeno ke dni: 9.4.2020)

Dull, Szabolcs. 2017. „Zászlóégetőből az EU rajongója lett a Jobbik“ *Index.hu*. Dostupné na: https://index.hu/belfold/2017/05/31/jobbik_eu_kampany_berunio_vona_gabor/ (Owěřeno ke dni: 15.4. 2020)

Dziennik.pl. 2015. „Kaczyński przeciwny przyjęciu imigrantów. Ostrzega przed szariatem: Czy tego chcecie?“ *Dziennik.pl*. Dostupné na: <https://wiadomosci.dziennik.pl/polityka/artykuly/500599,sejm-kaczynski-przeciw-przyjeciu-imigrantow.html> (Owěřeno ke dni: 9.4.2020)

Dziennik.pl. 2016. „Beata Szydło: To nie Polska ma problem z reputacją i autorytetem, ale UE“ *Dziennik.pl*. Dostupné na: <https://wiadomosci.dziennik.pl/polityka/artykuly/521252,beata-szydlo-to-nie-polska-ma-problem-z-reputacja-i-autorytetem-ale-ue.html> (Owěřeno ke dni: 9.4.2020)

Euractiv.pl. 2016. „Beata Szydło: nie dla uchodźców w Polsce“. *Euractiv.pl*. Dostupné na: <https://www.euractiv.pl/section/polityka-wewnetrzna-ue/news/beata-szydlo-nie-dla-uchodzcow-w-polsce/> (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

Europa.eu. 2016. „Na cestě k udržitelnému a spravedlivému společnému evropskému azylovému systému“ *Evropská komise*. Dostupné na: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/IP_16_1620 (Ověřeno ke dni: 16.4.2020)

European Journalists. 2019. „Hungary: almost 78% of the media are pro-government“. *European Federation of Journalists*. Dostupné na: <https://europeanjournalists.org/blog/2019/05/09/hungary-almost-78-of-the-media-are-pro-government/> (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Eurotopics. 2018a. „Poland“. *Eurotopics.net*. Dostupné na: <https://www.eurotopics.net/en/142186/media?search=&country=146432&language=0&art=0&circulation=0&typ=2#results> (Ověřeno ke dni: 18.3.2020)

Eurotopics. 2018b. „Hungary“. *Eurotopics.net*. Dostupné na: <https://www.eurotopics.net/en/142186/media?search=&country=146454&language=0&art=0&circulation=0&typ=2#results> (Ověřeno ke dni: 18.3.2020)

Facebook: Anton Hrnko. 2017. „Nemusíme nič“ *Facebook*. Dostupné na: <https://www.facebook.com/hrnkoa/posts/1461083617268084> (Ověřeno ke dni: 29.3.2020)

Facebook: Boris Kollar. 2016a. „Merkelovej politike Nemci vystavuju účet...“ *Facebook*. Dostupné na: <https://www.facebook.com/BorisKollarOfficial/posts/1679081509079584> (Ověřeno ke dni: 29.3.2020)

Facebook: Boris Kollar. 2016b. „Ano som proti mešitám na SLOVENSKU...“ *Facebook*. Dostupné na: <https://www.facebook.com/BorisKollarOfficial/posts/1714618885525846> (Ověřeno ke dni: 29.3.2020)

Facebook: Boris Kollar. 2016c. „Pomyleni ludia u nas siria pomylene ideologie podporovane Sorosom“ *Facebook*. Dostupné na:

<https://www.facebook.com/BorisKollarOfficial/posts/1672575066396895> (Ověřeno ke dni: 29.3.2020)

Facebook: Radek Rozvoral. 2019. „Islám má charakter mocenské ideologie!“. *Facebook*. Dostupné na: https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1456178124518977&id=338729052930562 (Ověřeno ke dni: 21.3.2020)

Facebook: Radim Fiala – SPD. 2016. „Teror nutně a logicky pronikl do České republiky“. *Facebook*. Dostupné na: <https://www.facebook.com/radimfiala.cz/posts/1379612835390853> (Ověřeno ke dni: 21.3.2020)

Facebook: Tomio Okamura – SPD. 2017a „Volební program hnutí SPD 2017 – prosím SDÍLEJTE!“.
Facebook. Dostupné na: <https://www.facebook.com/tomio.cz/photos/volebn%C3%AD-program-hnut%C3%AD-spd-2017-pros%C3%ADm-sd%C3%ADlejte-l-prosazujeme-p%C5%99%C3%ADmou-demokracii-a-/1744850985525709/> (Ověřeno ke dni: 21.3.2020)

Facebook: Tomio Okamura – SPD. 2017b. „Zákaz islámu“. *Facebook*. Dostupné na: <https://www.facebook.com/watch/?v=1704838966193578> (Ověřeno ke dni: 21.3.2020)

Facebook: Tomio Okamura – SPD. 2017c. „Islámské násilí“ *Facebook*. Dostupné na: <https://www.facebook.com/tomio.cz/posts/1634821649861977> (Ověřeno ke dni: 21.3.2020)

Facebook: Tomio Okamura – SPD. 2017d. „Referendum o vystoupení z EU“ *Facebook*. Dostupné na: <https://www.facebook.com/watch/?v=1664033453607463> (Ověřeno ke dni: 21.3.2020)

Filek, Michal. 2016. „Boris Kollár: Kašlem na Sýřčanov s deťmi a rodinami“. *Žilinský večerník*. Dostupné na: <https://www.zilinskyvecernik.sk/clanok/boris-kollar-kaslem-na-syrchanov-s-detmi-a-rodinami/3336/> (Ověřeno ke dni: 29.3.2020)

Forsal.pl. 2016a. „Petru: V Polsku by měla být zahájena debata o vstupu do eurozóny“ *Forsal.pl*. Dostupné na: <https://forsal.pl/artykuly/955419,petru-w-polsce-nalez-y->

[rozpoczac-debate-dotyczaca-przystapienia-do-strefy-euro.html?test_login=prod](https://www.forsal.pl/artykuly/940586,kaczynski-chcemy-byc-w-unii-europejskiej-to-element-naszego-bezpieczenstwa.html)

(Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

Forsal.pl. 2016b. „Kaczyński: Chcemy być w Unii Europejskiej. To element naszego bezpieczeństwa“ *Forsal.pl*. Dostupné na: <https://forsal.pl/artykuly/940586,kaczynski-chcemy-byc-w-unii-europejskiej-to-element-naszego-bezpieczenstwa.html> (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

Földi, Bence. 2018. „Kölcsönzött szlogenekkel, program nélkül a Fidesz“ *Magyar nemzet*. Dostupné na: <https://magyarnemzet.hu/archivum/belfold-archivum/kolcsonzott-szlogenekkel-program-nelkul-a-fidesz-3852630/> (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Frouzová, Kateřina. 2017. „Starosty povede do voleb poslanec Farský. V těžkých časech je důležité rozdělit si role, řekl Gazdík“. *Aktuálně.cz*. Dostupné na: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/starostove-po-rozchodu-s-lidovci-hledaji-nove-tvare-do-voleb/r~d605c14072a811e7b56e002590604f2e/> (Ověřeno ke dni: 21.3.2020)

Gazetaprawna.pl. 2017a. „Kukiz'15 chce wykluczenia mężczyzny, który Sejmie chodził w koszulce z rasistowskimi hasłami“ . *Gazeta Prawna*. Dostupné na: <https://www.gazetaprawna.pl/artykuly/1085904,kukiz-15-chce-wykluczenia-mezczyzny-ktory-sejmie-chodzil-w-koszulce-z-rasistowskimi-haslam.html> (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

Gazetaprawna.pl. 2017b. „Kaczyński o przyjmowaniu uchodźców: Aby powstrzymać falę agresji, trzeba by użyć represji.“. *Gazeta Prawna*. Dostupné na: <https://www.gazetaprawna.pl/artykuly/1044567,kaczynski-o-przyjmowaniu-uchodzcow-i-represjach.html> (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

Gdovin, Samuel. 2016. „Marián Kotleba: Aj jeden jediný imigrant je príliš veľa“. *Hlavné spravy.sk*. Dostupné na: <https://www.hlavnespravy.sk/marian-kotleba-aj-jeden-jediny-imigrant-je-prilis-vela/811023> (Ověřeno ke dni: 28.3.2020)

Gdovin, Samuel. 2017. „Boris Kollár: Bez Európskej únie by sme boli ako v dobe kamennej“ *Hlavné spravy.sk*. Dostupné na: <https://www.hlavnespravy.sk/boris-kollar-bez-europskej-unie-sme-boli-ako-v-dobe-kamennej/964198> (Ověřeno ke dni: 29.3.2020)

Gergely, Márton, Windisch, Judit. 2018. „Vona Gábor: A rendszerrel nem az a baj, hogy nem én állok az élén“ *Hvg.hu*. Dostupné na: https://hvg.hu/itthon/20180403_Vona_Gabor_interju (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Gondola. 2017. „Orbán Viktor: meg szeretnénk reformálni az EU-t“. *Gondola.hu*. Dostupné na: https://gondola.hu/cikkek/105307-Orban_Viktor_meg_szeretnenk_reformalni_az_EU-t.html (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Hloušek, Vít., Kopeček, Lubomír. 2003. Konsolidace demokracie a hybridní režimy – slovenský a chorvatský případ. *Středoevropské politické studie*, 5(4). Dostupné na: <https://journals.muni.cz/cepsr/article/view/4022/5305> (Ověřeno ke dni: 28.3.2020)

Hungarianspectrum. 2017. „Gábor Vona and the transformation of Jobbik“ *Hungarian Spectrum*. Dostupné na: <https://hungarianspectrum.org/2017/01/17/gabor-vona-and-the-transformation-of-jobbik/> (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Huth, Gergély. 2016. „Németh Szilárd: Ébresztő, az iszlám fundamentalisták Európa lényegét akarják megsemmisíteni!“ *Pesti Srácok.hu*. Dostupné na: <https://pestisracok.hu/nemeth-szilard-ebreszto-az-islam-fundamentalistak-europa-lenyeget-akarjak-megsemmisiteni/> (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Husárová, Lucia. 2014. „Procházka založil novú stranu, motivovali ho prezidentské voľby“ *Noviny.sk*. Dostupné na: <https://www.noviny.sk/slovensko/128628-prochazka-zalozil-novu-stranu-motivovali-ho-prezidentske-volby> (Ověřeno ke dni: 29.3.2020)

Chojnacka, Kalina. 2015. Kukiz: "Kto jest większym zbrodniarzem - ta dzicz czy polityczne liberalne lewactwo, które dzicz sprowadziło"? *naTemat.pl*. Dostupné na: <https://natemat.pl/161859,kukiz-kto-jest-wiekszym-zbrodniarzem-ta-dzicz-czy-polityczne-liberalne-lewactwo-ktore-dzicz-sprowadzilo> (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

Index. 2017. „Magyarországon nem lesz mecset: tiltakoznak az iszlám jogvédők“ *Index.hu*. Dostupné na: https://index.hu/belfold/2017/11/05/magyarorszagon_nem_lesznek_mecsetek_tiltakoznak_az_iszlam_jogvedok/ (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

iRozhlas.cz. 2014. „Úsvit propadl v eurovolbách. Hranice 5 procent nedosáhli ani piráti a zelení, obrátí se na soud“ *iRozhlas.cz*. Dostupné na: <https://www.irozhlas.cz/node/5932253> (Ověřeno ke dni: 20.3.2020)

Ives.Minv.sk. 2020. “Register politických strán a politických hnutí“. *Ministerstvo vnitra Slovenskej Republiky*. Dostupné na: <http://ives.minv.sk/rez/registre/pages/detailps.aspx?id=153101> (Ověřeno ke dni: 28.3.2020)

Janoś, Krzystof. 2015. „Ryszard Petru na money.pl: Koalice všech proti PiS je špatný nápad“. *Money.pl*. Dostupné na: <https://www.money.pl/gospodarka/wiadomosci/arttykul/ryszard-petru-w-money-pl-koalicja-wszystkich.48.0.1916464.html> (Ověřeno ke dni:9.4.2020)

Jobbik. 2016. „Jobbik’s brief history“ . *Jobbik*. Dostupné na: https://www.jobbik.com/short_summary_about_jobbik (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Jobbik. 2018. „Magyar szívvel, józan ésszel, tiszta kézzel“ *Jobbik*. Dostupné na: https://www.jobbik.hu/sites/default/files/kepek/magyar_szivvel_jozan_esszel_tiszta_kezzel.pdf (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Kern, Miro. 2017.“ Zákon o cirkvách bol v skutočnosti proti islamu a nie proti špekulantom“ *Denník N*. Dostupné na: <https://dennikn.sk/672702/zakon-o-cirkvach-bol-v-skutocnosti-proti-islam-u-a-nie-proti-spekulantom-ako-sa-tvaril/> (Ověřeno ke dni: 28.3.2020)

Kern, Miro. 2019. „Pčolinský z Kollárovho hnutia Sme rodina: Ak nás progresívni blázni nálepkujú, prečo by sme mali byť ticho?“ *Denník N*. Dostupné na: <https://dennikn.sk/1466284/pcolinsky-z-kollarovho-hnutia-sme-rodina-ak-nas-progresivni-blazni-nalepkuju-preco-by-sme-mali-byt-ticho/> (Ověřeno ke dni: 28.3.2020)

Klepochová, Alena, Marešová, Iveta. 2012. „Slota ako šéf národnárov končí. Nahradí ho Danko“ *Noviny.sk*. Dostupné na: <https://www.noviny.sk/slovensko/108196-narodniari-rozhaduju-o-slotovom-osude-ma-byt-cestnym-predsedom> (Ověřeno ke dni: 28.3.2020)

Kopecký, Josef. 2015.“ Gazdík: Uprchlíky, kteří nejsou ohroženi na životě, musí Evropa vracet“ . *Idnes.cz*. Dostupné na:<https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/rozhovor->

[s-gazdikem-o-migraci-zemanovi-evidenci-trzeb-i-](#)

[koureni.A150827_121436_domaci_kop](#) (Ověřeno ke dni: 21.3.2020)

Kopecký, Josef. 2016. „Předvolební rozhovor s předsedou hnutí STAN Petrem Gazdíkem“. *Idnes.cz*. Dostupné na: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/predvolebni-rozhovor-s-predsedou-hnuti-stan-petrem-gazdikem.A160922_170840_domaci_kop (Ověřeno ke dni: 21.3.2020)

Kopecký, Petr, Pavel Hubáček, Petr Plecítý. 1996. „Politické strany v českém parlamentu (1992-1996): organizace, chování a vliv.“ *Sociologický časopis* 32 (4). Dostupné na: http://sreview.soc.cas.cz/uploads/8cb9366057a8cb75887e2b97ac0f3e086e433ccc_283_439KOHUP.pdf (Ověřeno ke dni: 20.3.2020)

Krajanová, Daniela. 2016. „Boris Kollár: Teraz sme si kúpili tiket a už delíme výhru“ *Denník N*. Dostupné na: <https://dennikn.sk/394915/boris-kollar-teraz-kupili-tiket-uz-delime-vyhru/> (Ověřeno ke dni: 29.3.2020)

Kreidl, Martin, Vlachová, Klára. 1998. „Sociální zázemí extrémní pravice v ČR“ *Sociologický ústav AV ČR*. Dostupné na: <http://sreview.soc.cas.cz/pdfs/csr/1999/03/07.pdf> (Ověřeno ke dni: 16.4.2020)

Kropáček, Luboš. 2017. „Islám v Evropě dnes“. *Encyklopedie migrace*. Dostupné na: <https://www.encyclopediaofmigration.org/islam-v-evrope-dnes/> (Ověřeno ke dni: 16.4.2020)

Kukiz'15. 2015a. „Strategia zmiany“ *Kukiz'15*. Dostupné na: <http://www.michalstopka.pl/wp-content/uploads/2015/10/Strategia-Zmiany-Kukiz151.pdf> (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

Kukiz'15. 2015b. „w kilku słowach o kukiz15“ *Kukiz'15*. Dostupné na: <http://kukiz15.org/kukiz15/o-kukiz15> (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

Kukiz'15. 2020. „POSŁOWIE“ *Kukiz'15*. Dostupné na: <http://kukiz15.org/zespol/poslowie>. (ověřeno kde dni: 9.4.2020)

Leschtina, Petr. 2014. „Ivan Bartoš: Uprchlíky politici používají, aby odvedli pozornost od lumpáren“ *Aktuálně.cz*. Dostupné na: <https://nazory.aktualne.cz/rozhovory/ivan-bartos-uprchliky-politici-pouzivaji->

[odvedeni-pozornosti/r~2194ea06c35411e59d7b0025900fea04/](#) (Ověřeno ke dni: 16.4.2020)

Lidovky.cz 2014. „Úsvit proti imigrantům. Nasazuje kampaň s třikrát okopírovaným motivem“. *Lidovky.cz*. Dostupné na: https://www.lidovky.cz/domov/usvit-proti-imigrantum-nasazuje-kampan-s-trikrat-okopirovanym-motivem.A140423_185859_In_domov_vam (Ověřeno ke dni: 19.3.2020)

Lišková, Petra. 2015. „Jak se staví k otázce imigrantů politici z Berounska ?.. *Deník*. Dostupné na: https://berounsky.denik.cz/zpravy_region/jak-se-stavi-k-imigrantum-politici-z-berounska-20150713.html (Ověřeno ke dni: 21.3.2020)

ESNS. 2009. “O nás“ *Ludová strana Naše Slovensko*. Dostupné na: <http://www.naseslovensko.net/o-nas/> (Ověřeno ke dni: 28.3.2020)

ESNS. 2016a. “10 bodů za naše Slovensko!“. *Naše Slovensko (1) 2016* Dostupné na: <http://www.naseslovensko.net/wp-content/uploads/2015/01/Volebn%C3%BD-program-2016.pdf> (Ověřeno ke dni: 29.3.2020)

ESNS. 2016b. „Petice za referendum o vystoupení Slovenské republiky z Evropské unie“ *Naše Slovensko (2) 2016*. Dostupné na: <http://www.naseslovensko.net/wp-content/uploads/2016/10/nase-slovensko-oktober-2016.pdf> (Ověřeno ke dni: 29.3.2020)

Magyar Hírlap. 2018. „Vona Gábor: Orbán Viktor a migráció fenntartásában érdekelt“ *Magyar Hírlap*. Dostupné na: https://www.magyarhirlap.hu/belfold/Vona_Gabor_Orban_Viktor_a_migracio_fenntartasaban_erdekelt (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Mam Prawo Wiedziec. 2015. „Adam Szlapka“ *Mam Prawo Wiedziec.pl*. Dostupné na: https://mamprawowiedziec.pl/polityk/54460_adam_szlapka#survey-title-483926 (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

Metelkina, Sofia. 2018. „László Toroczkai: we can save Europe from migrants Ásotthalom is a good example“ *geopolitica.ru*. Dostupné na: <https://www.geopolitica.ru/en/article/laszlo-toroczkai-we-can-save-europe-migrants-asotthalom-good-example> (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Michl, Petr, Zemanová, Milada. 2019. „Politici si v reklamách na Facebooku mohou lhát, jak chtějí. Z nového přístupu těžší Donald Trump“. *Focus agency s.r.o.* Dostupné na: https://www.focus-age.cz/m-journal/aktuality/politici-si-v-reklamach-na-facebooku-mohou-lhat-jak-chteji--z-noveho-pristupu-tezi-donald-trump_s288x14770.html (Ověřeno ke dni: 18.3.2020)

Mikušovič, Dušan. 2015a. „Kollárova strana sa bude volat' Sme rodina, spojí sa s ľuďmi z Konzervatívneho výberu“. *Denník N.* Dostupné na: <https://dennikn.sk/291992/kollarova-strana-sa-volat-rodina-spoji-sa-ludmi-konzervativneho-vyberu/?ref=list> (Ověřeno ke dni: 29.3.2020)

Mikušovič, Dušan. 2015b. „Beblavý: S Matovičom sa vládnut' nedá, pre zmenu v krajine je rovnaký problém ako Fico“ *Denník N.* Dostupné na: <https://dennikn.sk/232126/beblavy-matovic-zmenu-krajine-rovnaky-problem-robert-fico/> (Ověřeno ke dni: 28.3.2020)

Mikušovič, Dušan. 2016. „Procházka: Vládnut' s Ficom? S chýrmi o mojom ego to nemá logiku“ *Denník N.* Dostupné na: <https://dennikn.sk/343001/prochazka-nechce-sa-mi-vrhnut-do-kruteho-objatia-smeru-biznisoveho-zazemia/> (Ověřeno ke dni: 29.3.2020)

Miniszterelnok. 2018. „Nem engedhetünk be egyetlen migránst sem“. *Miniszterelnok.* Dostupné na: <http://www.miniszterelnok.hu/nem-engedhetunk-be-egyetlen-migranst-sem/> (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Molnár, Zoltán. 2015. „Felhorgadtak a hazai németek a multikultit ekéző Orbán miatt“ *24.hu.* Dostupné na: <https://24.hu/belfold/2015/06/17/felhorgadtak-a-hazai-nemetek-a-multikultit-ekezo-orban-miatt/> (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

MNOÖ. 2016. „Steh Dazu!“ *MNOÖ.* Dostupné na: <http://www.ldu.hu/attachments/file/573d8e1ace468a185400003b> (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

MNOÖ. 2017a. „Magyarországi német vagy. Vállald!“ *MNOÖ.* Dostupné na: <http://www.zentrum.hu/hu/2017/11/magyarorszagi-nemet-vagy-vallald-2/> (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

MNOÖ. 2017b. „A cél, hogy a kisebbségek az európai politika kedvezményezettjei és részesei legyenek“ *MNOÖ.* Dostupné na: <http://www.zentrum.hu/hu/2017/01/a-cel->

[hogy-a-kisebbsgek-az-europai-politika-kedvezmenyezettjei-es-reszesei-legyenek/](#)

(Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

MNOÖ. 2018. „Ate Szavazatoddal“ MNOÖ. Dostupné na: <https://drive.google.com/file/d/1VYFOTygG-7sIRiKnHccTx-j5UXu1ENmH/view>

(ověřeno ke dni: 15.4.2020)

MNOÖ. 2020. „Rólunk“ MNOÖ. Dostupné na: <http://www.ldu.hu/page/69> (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Narkowitz, Kaisa, Pedzwiatr, Konrad. 2017. „Why are Polish people so wrong about Muslims in their country?“ *Open Democracy*. Dostupné na: <https://www.opendemocracy.net/en/can-europe-make-it/why-are-polish-people-so-wrong-about-muslims-in/> (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

Népszava. 2015. „Orbán "kétkulacsos" muszlimbarátsága“ *Népszava*. Dostupné na: https://nepszava.hu/1071820_orban-ketkulacsos-muszlimbaratsaga (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Němcová, Barbora. 2018. „Migranti k nám zavlekli opičí mor, hlásá Okamura. Aktivista podal trestní oznámení“ *Aktuálně.cz*. Dostupné na: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/okamura-celi-trestnimu-oznameni-za-zapadonilskou-horeckou-je/r~a99c6a3ec86811e89de10cc47ab5f122/> (Ověřeno ke dni: 20.3.2020)

NFNZ. 2019 „Hodnocení médií“ *Nadační fond nezávislé žurnalistiky*. Dostupné na: <https://rating.nfnz.cz/> (Ověřeno ke dni: 19.4.2020)

Nizinkiewicz, Jacek. 2015. „Ryszard Petru: Referendum pod dyktando PiS“ *Rzeczpospolita*. Dostupné na: <https://www.rp.pl/Referendum-2015/309029768-Ryszard-Petru-Referendum-pod-dyktando-PiS.html> (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

Novak, Benjamin. 2017. „Gábor Vona: Hungary must remain a part of the EU and NATO“ *The Budapest Beacon*. Dostupné na: <https://budapestbeacon.com/gabor-vona-hungary-must-remain-part-eu-nato/> (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Novak, Benjamin. 2018. „MSZP backs Tamás Mellár in Pécs“ *The Budapest Beacon*. Dostupné na: <https://budapestbeacon.com/mszp-backs-tamas-mellar-pecs/> (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Nowoczesna. 2015. „Nowa Polska teraz“ *Nowoczesna*. Dostupné na: http://www.michalstopka.pl/wp-content/uploads/2015/10/Kierunki_programowe-Nowoczesna.pdf (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

Nótin, Tamás. 2017. „Cseh lapnak Vona: az elvándorlás és a demokrácia hiánya a legnagyobb probléma“ *Alfahír.hu*. Dostupné na: https://alfahir.hu/2017/12/04/vona_gabor_jobbik_elvandorlas_kormanyvaltas_demokracia_valasztas_orban_viktor (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Pirátská Strana. 2013. „Program pro volby do sněmovny 2013“ *Pirátská strana*. Dostupné na: https://wiki.pirati.cz/media/volby2013/zkraceny_piratsky_volebni_program_2013.pdf (Ověřeno ke dni: 20.3.2020)

Pirátská strana. 2015. „Postoj České pirátské strany k vlně uprchlíků“ *Pirátská strana*. Dostupné na: <https://www.pirati.cz/tiskove-zpravy/stanovisko-k-uprchlikum.html> (Ověřeno ke dni: 20.3.2020)

Pirátská strana. 2017. „černé na bílém“ *Pirátská strana*. Dostupné na: https://www.pirati.cz/assets/pdf/program_cerne_na_bilem.pdf (Ověřeno ke dni: 19.3.2020)

Pirátská strana 2019. „Volební program pro volby do Evropského parlamentu 2019“ *Pirátská strana*. Dostupné na: <https://www.pirati.cz/program/euoparlament2019/> (Ověřeno ke dni: 19.3.2020)

Pirátská strana 2020. „O nás“ *Pirátská strana*. Dostupné na: <https://www.pirati.cz/o-nas/> (Ověřeno ke dni: 20.3.2020)

PiS. 2011. „Polska Nowoczesna, solidarna, bezpieczna“ *Prawo i Sprawiedliwość*. Dostupné na: http://www.marketingwpolityce.zgora.pl/kampaniewyborcze/kampania2011pl/pis/program_pis.pdf (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

PiS. 2014. „Zdrowie, praca, rodzina“ *Prawo i Sprawiedliwość*. Dostupné na: http://www.michalstopka.pl/wp-content/uploads/2015/10/program_pis_2014.pdf (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

PKW. 2015. „Wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 2015“ *Państwowa komisja wyborcza*. Dostupné na: https://parlament2015.pkw.gov.pl/349_Wyniki_Sejm/0/0.html (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

Procházka, Radoslav. 2016. „Radoslav Procházka bol online: So Smerom nejdeme, chceme vládu pre strednú vrstvu“ *SME.sk*. Dostupné na: <https://domov.sme.sk/c/20092359/radoslav-prochazka-bude-online-poslite-mu-otazku.html> (Ověřeno ke dni: 28.3.2020)

Rae, Gavin. 2019. „Konzervativní autoritářství a krajní pravice v Maďarsku a v Polsku“. *Argument*. Dostupné na: <http://casopisargument.cz/2019/10/10/konzervativni-autoritarstvi-a-krajni-pravice-v-madarsku-a-v-polsku/> (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Rádio Krakow. 2015. „Jerzy Meysztowicz: "Jak przyjmowaliśmy czeczenów to nie było problemu"“. *Rádio Krakow*. Dostupné na: <https://www.radiokrakow.pl/rozmowy/jerzy-meysztowicz-jak-uchodzcy-zostana-skupieni-w-obozach-to-moze-byc-problem/> (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

Rodzik, Piotr. 2017. „W internecie jak zwykle nic nie ginie. Nie uwierzycie, co w przeszłości o uchodźcach mówił Mariusz Kamiński“. *Natemat.pl*. Dostupné na: <https://natemat.pl/211639,w-internecie-jak-zwykle-nic-nie-ginie-nie-uwierzycie-co-w-przeszlosci-o-uchodzcach-mowil-michal-kaminski> (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

Rozehnal, Aleš. 2015. „Jak se liší uprchlík od imigranta a co z toho vyplývá“ *Hlidací pes.org*. Dostupné na: <https://hlidacipes.org/jak-se-lisi-uprchlik-od-imigranta-a-co-z-toho-vyplyva/> (Ověřeno ke dni: 25.3.2020)

Rozner, Miloslav. 2015. „Míla Rozner: Můj projev na konferenci SPD v Praze“ *Svoboda a Přímá Demokracie*. Dostupné na: <https://www.spd.cz/novinky/mila-rozner-muj-projev-na-konferenci-spd-v-praze> (Ověřeno ke dni: 20.3.2020)

Sawicka, Joanna, Skibicki, Julius, Szacki, Wojciech. 2015. „Ludzie od Kukiza w Sejmie: kim są, czego chcą, kto może ich przejąć“ *Polityka*. Dostupné na: <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kraj/1639115,1,ludzie-od-kukiza-w-sejmie-kim-sa-czego-chca-kto-moze-ich-przejac.read?page=2&moduleId=4677> (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

SIEŤ. 2016. „Dobrý štát slúži ľuďom“. *SIEŤ*. Dostupné na: <https://web.archive.org/web/20160206073053/http://siet.sk/program/> (Ovčreno ke dni: 28.3.2020)

Sme Rodina. 2016a. „Program Sme Rodina“ *Sme Rodina – Boris Kollár*. Dostupné na: <https://hnutie-smerodina.sk/Program-Hnutia-Sme-Rodina.pdf> (Ovčreno ke dni: 28.3.2020)

Sme Rodina. 2016b. „Volebný program hnutia SME RODINA – Boris Kollár“. *Slovo z Britskej kolumbie*. Dostupné na: <http://www.slovozbritskejkolumbie.ca/00.my.includes/volebny.program.06.pdf> (Ovčreno ke dni: 28.3.2020)

SNS. 2015. „Hrdo, odborne, slušne. Volebný program pre silný štát 2016-2020.“ *Slovenská národná strana*. Dostupné na: http://www.sns.sk/wp-content/uploads/2018/01/SNS_Volebny_program_2016_2020.pdf (Ovčreno ke dni: 28.3.2020)

SPD. 2020. „politický program SPD“ *Svoboda a Přímá Demokracie*. Dostupné na: <https://www.spd.cz/program> (Ovčreno ke dni: 20.3.2020)

SPR-RSČ 2016. „Historie Strany SPR-RSČ“ *Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa Miroslava Sládka*. Dostupné na: <https://spr-rsc.cz/historie-strany.html> (Ovčreno ke dni: 19.3..2020)

SPR-RSČ 1996. Dostupné na: <http://zpravodajstvi.ecn.cz/ENV/VOLBY/SPRRSC/page01.htm> (Ovčreno ke dni: 19.3.2020)

STAN. 2017. „Chceme vrátit štát zodpovedným občanům“ *Starostové a nezávislý*. Dostupné na: https://www.starostove-nezavisli.cz/fmfile/0/files/STAN_program_17_final.pdf (Ovčreno ke dni: 20.3.2020)

STAN. 2020. „About“ *Starostové a nezávislý*. Dostupné na: <https://www.starostove-nezavisli.cz/about> (Ovčreno ke dni:20.3.2020)

Statistics.sk. 2016. „Volby do Národnej rady SR 2016“. *Statistický úrad Slovenské republiky*. Dostupné na: <http://volby.statistics.sk/nrsr/nrsr2016/sk/data02.html> (Ovčreno ke dni: 28.3.2020)

Stuchlíková, Lucie. 2014. „Transparentní kampaň? Největší dopadl Úsvit a komunisté“ *Aktuálně.cz*. Dostupné na: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/transparentni-kampan-nejhur-dopadl-usvit-a-komuniste/r~e170896e43be11e48afe002590604f2e/> (Ověřeno ke dni: 19.3.2020)

Stratégie. 2019. „Reuters zverejnil nový rebríček. Hospodárske noviny sú najdôveryhodnejším denníkom“. *Strategie*. Dostupné na: <http://strategie.hnonline.sk/media/1957118-reuters-zverejnil-novy-rebrickeq-hospodarske-noviny-su-najdoveryhodnejsim-dennikom> (Ověřeno ke dni: 20.3.2020)

Surówka Karol. 2015. „Paweł Kukiz: zagrożony może być nasz byt etniczny“ *Wiadomości Onet*. Dostupné na: <https://wiadomosci.onet.pl/kraj/pawel-kukiz-zagrozony-moze-byc-nasz-byt-etniczny/pnrg23> (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

Szilvássy, Jozsef. 2016. „Orbán: Az Európai Unió fővárosa nem Brüsszel“ *Nol.hu*. Dostupné na: <http://nol.hu/kulfold/orban-az-europai-unio-fovarosa-nem-brusszel-1635215> (Ověřeno ke dni: 15.4.2020)

Štampach, Ivan Odilo, 2015. „Islamofobie, či antiislamismus“. *Dingir*, 18 (4) Dostupné na: <http://ivan-stampach.blogger.cz/Duch-a-soucasnost/Islamofobie-ci-antiislamismus> (Ověřeno ke dni: 22.3.2020)

Šnidl, Vladimír. 2018. „Odomkli sme: Propagandu pre Hlavné správy píše Rus, ktorý sa chodí radíť do agentúry Kremľa“ *Denník N*. Dostupné na: <https://dennikn.sk/1288348/propagandu-pre-hlavne-spravy-pise-rus-ktory-sa-chodi-radit-do-agentury-kremla-odomknute/> (Ověřeno ke dni: 28.3.2020)

Televize Seznam. 2019. „Evropská unie potřebuje reformu a musí se změnit. ČSSD bude mít vždy místo na naší politické scéně. – říká politik Petr Gazdík“ *Tv seznam – X Talk*. Dostupné na: <https://www.televizeznam.cz/video/x-talk/evropska-unie-potrebuje-reformu-a-musi-se-zmenit-cssd-bude-mit-vzdy-misto-na-nasi-politicke-scene-rika-politik-petr-gazdik-63933441> (Ověřeno ke dni: 20.3.2020)

Teraz.sk. 2015a. „DANKO: Treba prijať legislatívne opatrenia proti islamizácii Slovenska“. *Tlačová agentúra Slovenskej republiky*. Dostupné na: <https://tv.teraz.sk/spravodajstvo/sns-ziada-razne-kroky-proti-islamizaciimp454b3e7ae94a6f67fe5e85848/2538/> (Ověřeno ke dni: 28.3.2020)

Teraz.sk. 2015b. „J. PAŠKA: EÚ musí dôrazne reagovať na narastajúcu agresivitu migrantov“ *Tlačová agentúra Slovenskej republiky*. Dostupné na: <https://www.teraz.sk/slovensko/j-paska-eu-musi-dorazne-reagovat/149802-clanok.html> (Ovčeno ke dni: 28.3.2020)

TASR. 2014. „R. Procházka predstavil programové ciele politickej strany Siet“ *Tlačová agentúra Slovenskej republiky*. Dostupné na: <https://www.teraz.sk/slovensko/prochazka-predstavil-stranu-siet/82413-clanok.html> (Ovčeno ke dni: 28.3.2020)

Tustanowska, Anna. 2017. „Jarosław Kaczyński: Musimy wytrzymać presję Unii Europejskiej. Inaczej zostaniemy peryferium“ *Dziennik.pl*. Dostupné na: <https://wiadomosci.dziennik.pl/polityka/artykuly/558924.jaroslaw-kaczynski-polska-w-unii-europejskiej-moze-zostac-krajem-peryferijnym.html> (Ovčeno ke dni: 9.4.2020)

TVP. 2017. „Nie powinno się asymilować islamu z naszą kulturą europejską”. *TVP*. Dostupné na: <https://www.tvp.info/29914891/kwadrans-polityczny-agnieszka-scigaj-kukiz15-o-islamie> (Ovčeno ke dni: 9.4.2020)

Uhrík, Milan. 2015. Imigračná kríza ešte len začne – do roku 2050 môžu prísť stovky miliónov imigrantov. *Ľudová strana Naše Slovensko*. Dostupné na: <http://www.naseslovensko.net/nase-nazory/imigracna-kriza-este-len-zacne-do-roku-2050-mozu-prist-stovky-milionov-imigrantov/> (Ovčeno ke dni: 28.3.2020)

Választás. 2017. „Az Országgyűlés összetétele“ *Országgyűlési választás*. Dostupné na: https://web.archive.org/web/20140409004202/http://www.valasztas.hu/hu/ogyv2014/861/861_0_index.html (Ovčeno ke dni: 15.4.2020)

Vincze, Viktor. 2017. „Novák Katalin: Mi nem spekulánsok, hanem felelős kormányzat vagyunk“ *888.hu*. Dostupné na: <https://888.hu/csak-neked-csak-most/novak-katalin-mi-nem-spekulansok-hanem-felelos-kormanyzat-vagyunk-4129696/> (Ovčeno ke dni: 15.4.2020)

Volby.cz. 2013. „Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 25.10. – 26.10.2013“. *Český statistický úřad* Dostupné na: <https://www.volby.cz/pls/ps2013/ps2?xjazyk=CZ> (Ovčeno ke dni: 20.3.2020)

Volby.cz. 2017. „Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 20.10. – 21.10.2017 (promítnuto usnesení NSS)“ *Český statistický úřad*. Dostupné na: <https://www.volby.cz/pls/ps2017nss/ps2?xjazyk=CZ> (Ověřeno ke dni: 21.3.2020)

Webnoviny.sk. 2017. „Krajniak: Islam je totalitným systémom ako komunizmus a nacizmus“ *Webnoviny.sk*. Dostupné na: <https://www.webnoviny.sk/krajniak-islam-je-totalitnym-systemom-ako-komunizmus-a-nacizmus/> (Ověřeno ke dni: 28.3.2020)

Wiadomosci.onet. 2015. „Macierewicz: jesteśmy najbardziej otwartym narodem, a wbija się w nas poczucie winy“ *Wiadomosci*. Dostupné na: <https://wiadomosci.onet.pl/kraj/macierewicz-jestesmy-najbardziej-otwartym-narodem-a-wbija-sie-w-nas-poczucie-winy/frqtqg> (Ověřeno ke dni: 9.4.2020)

YouTube: Ľudová strana Naše Slovensko. 2018. „20.11.2018: Kotleba vyzýva na odvolanie Lajčáka“ *YouTube*. Dostupné na: <https://www.youtube.com/watch?v=DjcxfeFmgLk> (Ověřeno ke dni: 28.3.2020)

Zsúrpubi. 2018. „Megszereztük a Fidesz 2018-as választási programját“ *Zsúrpubi!* Dostupné na: <https://zsúrpubi.hu/cikk/1521-megszereztuk-a-fidesz-2018-as-programjat/> (ověřeno ke dni: 15.4.2020)